

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

ERDŐ- ÉS FÖLDBIRTOKOSOK, ERDÉSZETI ÜGYEKKEL FOGLALKOZÓK
ÉS ERDŐTISZTEK SZÁMÁRA.

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET IGAZGATÓ-VÁLASZTMÁNYA ÁLTAL
KIKÜLDÖTT LAPBIZOTTSÁG VEZETÉSE MELLETT

SZERKESZTI:

BUND KÁROLY,

EGYESÜLETI TITKÁR.

HARMINCZKILENCZEDIK ÉVFOLYAM.

IX. FÜZET.

1900. SZEPTEMBER HÓNAP.

MEGJELENIK MINDEN HÓNAP 28-ADIK NAPJÁN.

Ara egy évre, azok számára, kik az Országos Erdészeti Egyesületnek nem tagjai, 16 kor. Az egyesület azon alapító tagjainak, kik legalább 300 koronát alapítottak, ingyen jár, míg azoknak, kik ezen összegnél kevesebbet alapítottak, az illető alapítványi kamat beküldése mellett ára 6 kor. Rendes tagoknak a 16 kor. évdíj fejében szintén ingyen küldetik meg.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 10. szám.

A lapnak legkésőbb minden hónap végéig a t. egyesületi tagok vagy előfizetők kezeihez kell jutni. Ellenkező esetben posta-jegygyel „reclamatio“ teendő.

BUDAPEST, 1900.

„PÁTRIA“ IRODALMI VÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KÖNYVNYOMDÁJA

ÜLLŐI-ÚT 25. SZ. (RÖZTELEK).

Tájékoztató.

Munkatársaink s azokká lenni kívánó ügybarátaink tájékoztatására a következőket jegyezzük ide:

Az „Erdészeti Lapok“ eddigi tartalmában nyilvánult elveket jövőre is megtartjuk, közleményeink körébe fogadjuk az erdőgazdaság összes ágainak művelésére és ismertetésére szolgáló értekezéseket s a gazdálkodás gyakorlati alkalmazására vonatkozó bárminemű tudósításokat, valamint felveszszük az erdészetet közlelről érdeklő s azzal mintegy rokoni kötelességben lévő vadászati ügyeket is.

Az e lapokban megjelenő közlemények szerzői megfelelő írói díjban részesíttetnek és pedig:

Egy nyomtatott ívnyi eredeti értekezésért, mely a szerkesztőség részéről átdolgozást nem igényel 40—48 K.-ban.

Egy nyomtatott ívnyi eredeti értekezésért, mely a szerkesztőség részéről átdolgozást igényel, avagy idegen nyelvből eszközölt szabatos fordításért 24—32 K.-ban.

Egy nyomtatott ívnyi oly fordításért, mely a szerkesztőség részéről átdolgozást igényel 16 K.-ban.

Munkatársaink tiszteletdíját a szerkesztőség az év végével küldi meg, kívánatra azonban előbb is.

Azokat, kik minket lapunk feladatának megoldásában munkálatokkal támogatni kívánnak, kérjük, hogy dolgozataikat a nyomdában való könnyebb és gyorsabb kiszédhetés végett csak egyes félvékre, s ilyeneken is csak az egyik oldalra, mint mondani szokták, törött alakban írják. A ki cikkét úgy kívánja közölni, hogy azon *változtatás* ne tétessék: ebbeli feltételét a kézirat beküldése alkalmával szíveskedjék kijelenteni. A cikkekhez tartozó rajzok kidolgozására nézve megjegyezzük, hogy azokat sima, fehér papíron, legalább kétszer olyan nagyságban kell készíteni, mint a milyen nagyságban azokat a szerző a lapba felvételni kívánja. Ugyanilyen mértékben nagyítva kell a rajzhoz tartozó felírásokat, betűket s egyéb jelzéseket is alkalmazni. Tiszta és szép másolatokat csak hasonlóan kidolgozott eredeti után lehet várni, Kéziratok nem küldetnek vissza.

A lapunknak szánt dolgozatok bérmentve ezen cím alatt küldendők „Az „Erdészeti Lapok“ szerkesztőségének Budapestén, Lipótváros, Alkotmány-utca 10. szám“.

Óhajtjuk, hogy a magyar birodalom minden egyes vidékéről minél számosabb munkatársat bírnunk, kik a körükben felmerülő erdészeti napikérdésekről, műszaki és üzleti vállalatokról, faárakról s előforduló eseményekről, habár ezek az illető helyi viszonyok közt még olyan jelentékteleneknek is látszanának, lapunknak gyors és lehető alapos tudósítást tegyenek.

* A szerkesztő.

Az Erdészeti Lapokban megjelenő közleményekről a szerkesztőség a nyomdai költségek megtérítése esetén *különlennyomatokat* is készített a szerzők számára. A nyomdai költség (füzve, de boríték nélkül) a következő:

30 példány: 16 oldalas	ivenkint 7 K.	— fill.;	8 old. iv,	4 K.	40 fill.
50 „ 16 „ „ „	8 „ — „	8 „ „	4 „	80 „	
100 „ 16 „ „ „	10 „ — „	8 „ „	6 „	60 „	

Zöld borítékkal ellátva, a különlennyomatok előállítására 30 példánynál 3 K. 60 fill., 50 példánynál 4 K.-val, 100 példánynál 5 K.-val többbe kerül.

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Kiadó :

Az Országos Erdészeti Egyesület.

Szerkesztő :

Bund Károly.

Megjelenik minden hónap 28.-án.

Harminczkilenczedik évf. IX. füzet. 1900. szeptember hónap.

Előfizetési díj egy évre 16 kor. Az Országos Erdészeti Egyesület oly alapító tagjai, kik legalább 300 kor. alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is a 16 kor. évi tagsági díj fejében, ingyen kapják. Azok az alap. tagok, kik 300 kor.-nál kevesebbet alapítottak, 6 kor. kedvezményes árért járathatják.

— Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapeston, Lipótváros, Alkotmány-utca, 10. szám. II. emelet. —

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnének.

A pajódoknak szénkénnel való irtásáról.

Irta: *Hangay Géza*, m. kir. erdőtanácsos.

A cserebogár pajódjainak szénkénnel való irtása czéljából a zalaegerszegi 1400 kat. hold területtel bíró állami csemete-kertben már 1896, 1897 (a rajzás évében) és 1898. évben tettem kísérleteket. A zalaegerszegi állami csemetekert talaja — eltekintve egyes kötött agyagos részekről — általában véve homokos agyag, mely 1896 év előtt mezőgazdasági művelés alatt állott.

Az 1896. évben a pajódok teljesen kifejlődött állapotban nagy pusztítást vittek végbe s a csemetéknek legalább 50%-át tönkre tették.

A szénkéneg június 3-án érkezvén meg, akkor már a teljesen kifejlődött pajódok egészen a talaj felszínén élősködtek s így a szénkénegezést, akarva — nem akarva,

a cserebogár-pajódoknak szénkéneggel való irtásánál követendő eljárásról szóló s később 1897. évi augusztus hóban 43,274. szám alatt kiadott utasítás 6. pontja értelmében, akkor teljesítettem, a mikor a pajódok a föld felszínén tartózkodtak.

A szénkénegből — különböző fajú csemetékkal telepitett területekre — 6—6 gr. belövással minden m^2 -re 24 grammot adtam, s daczára annak, hogy a szénkénegefecskeendő szuronya által előidézett lyukakat azonnal jól és erősen betömettem, azt tapasztaltam, hogy eljárásomnak semmi eredménye sincsen. Az ásatásokból és vizsgálódásokból kiderült, hogy a pajódok teljesen épek maradtak.

Bővebb tapasztalatok szerzése végett a pajódokat kiásattam és a nélkül, hogy rájuk a külső levegő hatása kártékony befolyással birhatott volna, azokat rögtön — földestül — egy közeli frissen ásott laza alappal és oldalakkal biró 25—30 cm. mély gödörbe téttem s földdel betakartatván őket, a gödröcske tetején levő földet, tenyérrel meglehetősen jól benyomattam oly czélból, hogy az által a befecskeendő szénkéneg-gázok könnyen el ne illan hassanak.

Az így elkészített, terjedelmére nézve alig $0.25 m^2$ térfogatu gödröcske körül 80 gramm szénkéneget fecskeendeztettem be, mindazonáltal a pajódok teljesen frissen, jóegészségben maradtak nemcsak az nap, hanem még másnap is.

Ezen sikertelen kísérletből azt a következtetést vontam le, hogy:

1. a pajódok teljesen kifejlődött állapotukban így elkésve, vagyis midőn azok már a talaj felszínén tartózkodnak, szénkéneggel ki nem pusztíthatók, mert a szén-

kénegből fejlődő gázok hatása a talaj felszínén semmi, miután a párolgó szénkéneg a levegő behatása folytán a legfelső talajrétegben oly annyira megritkul, hogy az a pajódokra nézve káros nem lehet; — ebből kifolyólag

2. a pajódok pusztítása céljából a szénkénegezést ősszel vagy kora tavasszal akkor kell eszközölni, a midőn a próba-ásatásokból kiderül az, hogy, a pajódok a talajban a szénkéneg-fecskendő szuronyának 25—30 *cm.*-nyi mélységében tartózkodnak, mert a szénkénegből kiáradó gázok a mélyebb talajrétegben a levegő behatásának nincsenek annyira kitéve, ott azok a talajban töményebb állapotban, hosszabb időn át megmaradnak, — és végre

3. a pajódokat sokkal célszerűbb a rajzás évében, a kikelés utáni őszön és a rajzásra következő év tavaszán apró, zsenge korukban, nem pedig teljesen kifejlesztett állapotukban szénkéneggel pusztítani, a midőn azok a földben 25—30 *cm.* mélyen tartózkodnak, mert kétségtelen az, hogy az apróbb pajódok könnyebben pusztulnak el, mint a 2—3 évesek.

Az 1897 évben a cserebogár tömegesen rajzott e vidéken, úgy, hogy az erdőket lombozatuktól egészen megfosztotta.

A cserebogár-pajódoknak szénkéneggel való irtásánál követendő eljárásról szóló utasítás 5. pontja szerint «a cserebogár-rajzás évében várható a szénkénegezéstől a legkisebb siker, azért a szénkénegezés a rajzás évében mellőzendő;» a 6 pont szerint pedig «a cserebogár-rajzást követő második és harmadik évben a szénkénegezés tavasztól kezdve csak is őszig alkalmazandó, vagy is csak azon időben, a mikor a cserebogár-pajódok a föld felsőbb rétegében tartózkodnak, a miről próbaásással kell meg-

győződni.» Ebből látható, hogy ez az utasítás az 1896. évben szerzett tapasztalataimmal homlokegyenest ellenkező, mivel azonban a fenti következtetéseimből kifolyólag, az 1897. évi rajzás évében ősszel eszközlendő szénkénegezéssel — a pajódok irtására nézve — sikert véltem elérni, azt a pajódok tartózkodási helyének többszöri próbaásatások által való megfigyelése után november hó közepén eszközöltem.

Előrebocsátom, hogy az 1897. évben a károsítás abban nyilvánult, hogy az igen szépen kikelt és fejlődött csemeték már augusztus hó elején növekvésükben hátra maradtak, sárgulni kezdtek s különösen a gyenge erdei fenyő egy része kiveszett. Minthogy az apró pajódok egészen a föld felületén tartózkodtak s ennél fogva — véleményem szerint — a szénkénegezés reájuk hatással nem bírhatott volna, avval várni kellett addig, míg azok a szénkéneg fecskendő szuronyának hosszaiig, vagyis 25—30 *cm.* mélyre a földbe huzódtak.

Ez az időpont november hó közepén állván be, a szénkénegezést november hó 16-án kezdettem meg s 29-ig folytattam.

A 400 □ öles táblák a fenyőfélék tenyésztésének céljából egy méter széles ágyakra vannak beosztva, mindegyiknek hossza 10 öl. Az ágyak között 50 *cm.* a táblák között 1 *m.* széles utak vannak; a lomblevelű fák csemetéinek termelésére szánt táblák nincsenek ágyásokra beosztva. A fenyőféléknél az ágyásokban a vetősorok — a könnyebb hozzáférhetés céljából — nem hosszában, hanem keresztben, és egymástól 25 *cm.* távolságra vannak. Megjegyzendő még az is, hogy a szénkénegezés előtt néhány héttel a talaj fellazítása szünetelt.

A szénkéneggel való belövéseket 8—9 gr. tehát m^2

ként 32 gr. adagolással egymástól egy méter távolságra alkalmaztam, s a belövések a fenyőféléknél a vető ágyaknak fenti beosztása mellett váltakozva hol az ágy mindkét szélén, hol annak közepén, a lomblevelű csemeték tenyésztésére használt területeken pedig az egymástól 50—50 cm. távolságban lévő barázdák minden 2-ik sorába jutottak.

A szénkéneg-fecskendőt kezelő egyén után két munkást állítottam fel oly célból, hogy azok a lyukakat az e célra készített hegyesebb és tompább karó segítségével azonnal jól betömjék.

A szénkénegezés idejében jó száraz, reggelenként fagyos időjárás volt s azt tapasztaltam, hogy közvetlenül a szénkénegezés után a talajból a földi giliszták, pókok tücskök mind kijöttek s a vakondok a területről eltávoztak.

Az 1898. évben az irtási kísérleteket az 1897. évihez hasonló módon és mértékben kora tavasszal, vagy is azon időben eszközöltem, a midőn a próbaáztatásokból kiderült, hogy a pajódok a föld mélyéből 20—30 cm.-re felhúzódtak.

A pajódoknak fent említett módon és időben való irtása a legjobb sikerre vezetett; az 1898. évben a csemetekert — kivéve az alább említett és nem szénkénegezett területet — egészen ment volt a pajódok pusztításától, oly annyira, hogy az 1899. évben a szénkénegezést egészen szükségtelennek tartottam.

Hogy a szénkénegezés teljes sikerre vezetett és ennek folytán a szénkénegezés az 1899. évben tényleg szükségtelen volt, beigazolást nyert az által, hogy az 1898. és 1899. évben telepített csemeték sorai között a pajódok általi károsítás egyáltalán nem volt észlelhető.

A fenti kísérletek alapján közvetlenül szerzett

tapasztalataimból kifolyólag tehát fenn kell tartanom azt a meggyőződésemet, hogy a pajódok szénkéneggel sikerrel csak a rajzás évében ősszel, és a rajzást követő év tavaszán akkor irthatók, a mikor a pajódok a földszíne alatt 20—30 cm. mélyen tartózkodnak.

Tapasztalataim szerint a szénkénegnek, a csemeték növekvésére semmiféle káros befolyása nincsen; továbbá: a cserebogarak petéiket leginkább azokba a táblákba rakják le, melyekben kétéves korukig fentartott csemeték vannak, tehát a szénkénegezést elsősorban és feltétlenül az ily táblákban kell foganatosítani.

Ennek igazolására felemlitem azt, hogy a csemetekert 1. és 2. számú tábláiban 1897-ben, tehát a rajzás évében kétéves, átlag 70—90 cm. magas, dus lombozatu szelid gesztenye-csemeték voltak, s hogy ezt a területet ugy az 1897. év őszén, valamint 1898. év tavaszán nem szénkénegeztettem meg. Ezt a területet és a szomszédos táblákat 1898. év tavaszán tölgygyel vetettem be. A tölgy szépen kikelt, jól fejlődött, de június hóban azt tapasztaltam, hogy az 1. és 2. számú táblák csemetéi növekezésükben vissza maradnak, majd sárgulni kezdenek, s hogy a csemeték legnagyobb részének lombja lehull.

Ennek okát vizsgálván, azt tapasztaltam, hogy a csemeték 80%-ának szivgyökerét a rendkívüli nagy mennyiségben jelenlévő kétéves pajódok elrágták, s hogy azok már a szomszédos táblákba is át vonulnak, úgy hogy a szomszédos táblák csemetéinek megvédése céljából a megtámadott részt körülárkoltattam.

Hogy a szénkénegezés körül bővebb tapasztalatokat szerezzek a pajódok által megtámadott, egymástól 50 cm. távolságu sorokban levő csemeték talaját egy—egy lépés távolságban 8—8 gr. adagolással megszénkénegeztettem,

miáltal minden 0·4—0·5 □ méter területre 32 gr. szénkéneg jutott. A pajódok ennek daczára épségben maradtak, a csemetéket pedig megkapálni és meggyomlálni szeptember hó közepe előtt nem lehetett, mert az elrágott gyökérzetű csemeték oly gyengén állottak a földben hogy azokat a teljes elpusztulás veszélye nélkül megingatni, megmozgatni nem lehetett;

A pajódok ez után a felverődött gyomok gyökerein elősködtek, a még mintegy 50⁰/o-ben némi életképességgel bíró tölgycsemeték pedig oldalgyökereket fejlesztettek s miután azok annyira meggyökeresedtek, hogy a gyomok kiirtását kapálás által foganatosíthattam, ezen művelet alkalmával a pajódokat is kiszedtem és megsemmisítettem.

Óvatosságból a pajódok által oly annyira megtámadott két tábla tölgyvetés körül elterülő tölgyek soraiból is egynéhányat hasonló erős szénkéneg adagokkal megfecskenedeztem, de ez az erős szénkénegezés a csemeték fejlődésére káros befolyással nem volt.

Kívánatos volna, hogy a pajódoknak hasonló módon való irtásával más is tenne kísérleteket, részemről miután e vidéken most 1900. év tavaszán volt cserebogár rajzás, a szénkénegezést a fenti tapasztalatok alapján ez év őszén és a jövő év tavaszán fogom ismét eszközölni.

Képek Japán erdőgazdaságából.

Irta: *Kaán Károly* m. k. erdész.

A külföldön végzett tanulmányutamon két orosz, egy amerikai, egy angol-indiai és egy japáni kollegával hozott össze jó sorsom, kik hasonló szaktanulmányi megbizással járták a nagy világot.

Egy évig tartott vándorlásom tanulságos emlékeibe kellemes, sőt fölötte érdekes tarkasággal vegyül az a pár napi együttlét, mely «exotikus» szaktársaimmal érdekes eszmecserékre nyújtott alkalmat.

Az amerikai a Schwarzwaldot járta, az oroszok egyike a schweizi kísérletügyet tanulmányozta, másikával Bécsben az erdőgazdasági főiskolán találkoztam. Az angol-indiait, névleg Dickensohn M. erdőfelügyelőt, Zürich város érdekes erdőgazdaságában, a Sihlwald-ban leltem, míg a japánival Gmundenben a salzkammerguti államjavak erdőigazgatóságának székhelyén ismerkedtem meg.

Esaki Masatada, japán császári udvari erdőtanácsos, felséges ura parancsára a Német birodalom s az osztrák örökös tartományok erdőgazdaságait utazta be. Európai műveltsége, a niveau-n álló jeles szakismerete, s kiváló egyéni tulajdonságai a férfi kora delén lévő udvari erdőtanácsos társaságát fölötte kellemessé tették. A ketté vált utunkban megisméltődött találkozásunkhoz, s így több napi együttlétünkhöz a barátságos ismeretség kedves és tanulságos emlékei fűződnek.

Bucsuzásunkkor japáni famagvakat ajándékozott nekem, melyeket én annak idején Vadas J. főerdőtanácsos urhoz juttattam. Egy albumot is adott Esaki ur, melyről ezuttal számolok be a t. szakközönségnek.

Képek ezek Japán erdőgazdasági életéből. Finomabb sokszorosításu rajzok gyűjteménye, mely nem is került a kereskedelembe, s annál is becsesebb, mert Esaki ur a tokioi erdőgazdasági egyesület révén került ahhoz.

Képek erdőhasználati vonatkozásban, kezdve az erdei munkás tanyától a termelt fa raktározásáig. Oly világos rajzok ezek, hogy bepillantást engednek az erdőhasználat, s az anyagszállítás ottani eljárásaiba, s módot nyújtanak

ahhoz, hogy Esaki ur magyarázata kapcsán azok ismer-
tetésére vállalkozzam, bemutatván egyben a képek érde-
kesebbjeit a t. olvasónak!

*

Japán hegyvidéki erdőgazdasága a tél és nyár idő-
járásának a mienkhez hasonló változatosságával és körülményeivel küzd meg. A fadöntést és annak feldolgozását a nyár folyamán végzik, míg a faanyag kihozása, az erdők még feltáratlansága folytán a tél idejére s a kézi szánra, az anyag szállítás pedig éppen ilyen okokból a tavasszal áradó patakok illetve folyók vizére szorul.

A favágó munkások ott is az erdei munka közelében és forrás mellett vert kunyhókban tanyáznak. A munkás kunyhó nem sokban üt el az ily célra egyebütt használatos alkotmánytól, s nagyon hasonlít a Szlavoniában tölgy hasítványokból készült kolibához. A kunyhóvárat alkotó s egymástól 1—1·5 *m.*-re álló gömbölyű faoszlopokat a földre verik, s ezeket a földtől 0·5, fölötte pedig 0·8 *m.* magassági különbözetben, összesen három sor keresztköttővel szilárdítják akként, hogy a jelzett magasságban vízszintesen elhelyezett fenyőrudakat kötnek erős zsineggel az oszlophoz, melyek felső végén, az ilyen dorongok azok süvegfáját alkotják. E vázat belülről függélyesen elhelyezett fenyőhasítványokkal borítják, és zsineggel fűzik a rudakhoz. A kunyhó ilyen oldalfalaira helyezik a rudakból készült és zsineggel szilárdított egyszerű fedélszéket, melyet hasítványnyal borítanak be és rudakkal szorítanak le.

A kunyhó mintegy 3—5 *m.* széles és 5 *m.* hosszú. A forrás vizét a kunyhó oldalfalába vájt résen át facsatornán bevezetik az egyik sarokban elhelyezett vályuba, honnét a víz megint kellő lefolyást talál.

De lássuk a tanyát belülről, s az abban folyó esti életet!

Tűz lángol a közepen, mely fölött függő katlanban főzi egy munkás az ételt. A tűz fölé aggatott rudakon fát szárítanak. A kunyhó oldalfalainál az alváshoz használt pokróczok és egyébfélék összegöngyölítve katonás rendben várnak alkalmaztatásra. Minden pokrócz fölött egy doboz van elhelyezve, melyek bizonyára életszükségletük apróbb dolgait tartalmazzák. A koliba egyik oldalán zsinegről függ egy átlukasztott deszkadarab, melybe lefelé dülő irányban égő szurkos fáklyák helyezvék.

Az égő zsarátnok, meg a fáklya fénye világít a társalgás mellett még az esti órákban is tevékeny munkásoknak. Egyik fűrészelt élesít, a másik egyéb szerszámot javít, két-három ember pedig zsinetet csavar, kötelet fon, mert ezeknek nagy szerepe van a gazdasági munkálatoknál. Feltűnő és szokatlan ugyanis, hogy Japán erdőgazdaságában a szerszámok úgy, mint a primitív, de gyakorlati építmények szilárdításában nem alkalmaznak sem fa sem vas szegeket vagy egyéb hasonló félét, de minden ilyen szerepben a szilárdítást kötelekkel, zsinegekkal végzik.

Amint így a kunyhóban is minden egyes munkás külön foglalatoskodik, s még a zsinetet is úgy fonja egy ember, hogy annak másik végét a lába ujjai közé szorítja, akként erdei munkájukban is az egyén, az individuum tevékenysége különös módon talál kifejezésre az által, hogy minden teendő szokatlan munkamegosztással külön-külön egy favágó végez. Egy ember vág hajkot a döntendő fán, egy munkás fűrészeli, egy végzi a bárdolást, egy vonja az eléggé megterhelt kézi szánt, s így tovább!

De lássuk eljárásaikat!

A földre ejtendő fát a döntő fejszével kúposan vágja

1. ábra. Fatermelés Japán erdeiben.

körül a munkás. Fejszéje alakjában még az u. n. «óhegyi döntő fejsze»-hez leginkább hasonlít, oldallapjai azonban mindvégig egyforma szélesek, s egy kevéssé a nyél felé hajlók.

A kúposan körülvágott fát egyfogantyús fűrész segítségével szeli át. A fűrész élvonala egyenes, lapjai a fogantyutól kezdve mindinkább szélesedők, vagy egyforma méretűek. A fűrész farkasfogu. A fogantyutól a fűrész vége felé haladó irányban mindinkább nagyobb méretű az egyszerű fogszerkezet. A fogantyú a fűrész élvonala felé hajlott, s azzal tompa szöveget alkot.

A dőlés irányára a kúpos körülvágásnál ügyel már a munkás, s azt még azzal segíti elő, hogy a fűrészeltést a dőlés irányával ellenkező oldalon kezdi meg. A kúpos körülvágás elég fárasztó munkája a döntendő fát a behasadástól védi.

A ledőlt fáról az ágas koronának lefűrészelésére meg a már lefűrészelt korona legalyazására a most leírt szerzők számok szolgálnak.

A fát, hogy az amugy is nehézkes kihozásra és szállításra alkalmasabbá tegyék, kibárdolják a kereskedelmi méretekben. E munkát azonnal a döntés után végzik, hogy ekként a fa mihamar kiszáradva, minőségében és tartósságában ne szenvedjen sem az erdőben sem az usztatás művelete alatt.

A bárd szerkezete az egyik képről is kivehető. Nyele hosszú, mert a földön egy ágra emelve bárdolja meg a rönköt a munkás. Élvonala rövidebb a nálunk használtaknál, s a görbült nyél felé hajló.

A kibárdolt anyag ászkokra helyezve várja be a vágásban a telet, midőn is kézi szánon hozzák ki azt az usztató vizig.

2. ábra. Faközeltés Japánban.

A fölötté egyszerű kézi szán szerkezete is elüt annak részünkről ismeretes formáitól. A szántalp annyira lapos, hogy annak szélességi mérete magasságának háromszorosát meghaladja; s ezért a talp nem is vágódik mélyen a hóba. A jármok közvetlenül a talpak kiemelkedően faragott, s egyben átluggatott részéire kerülnek s kötéllel erősíttetnek azokhoz. A talp orra csak kevésbé hajlik fölfelé.

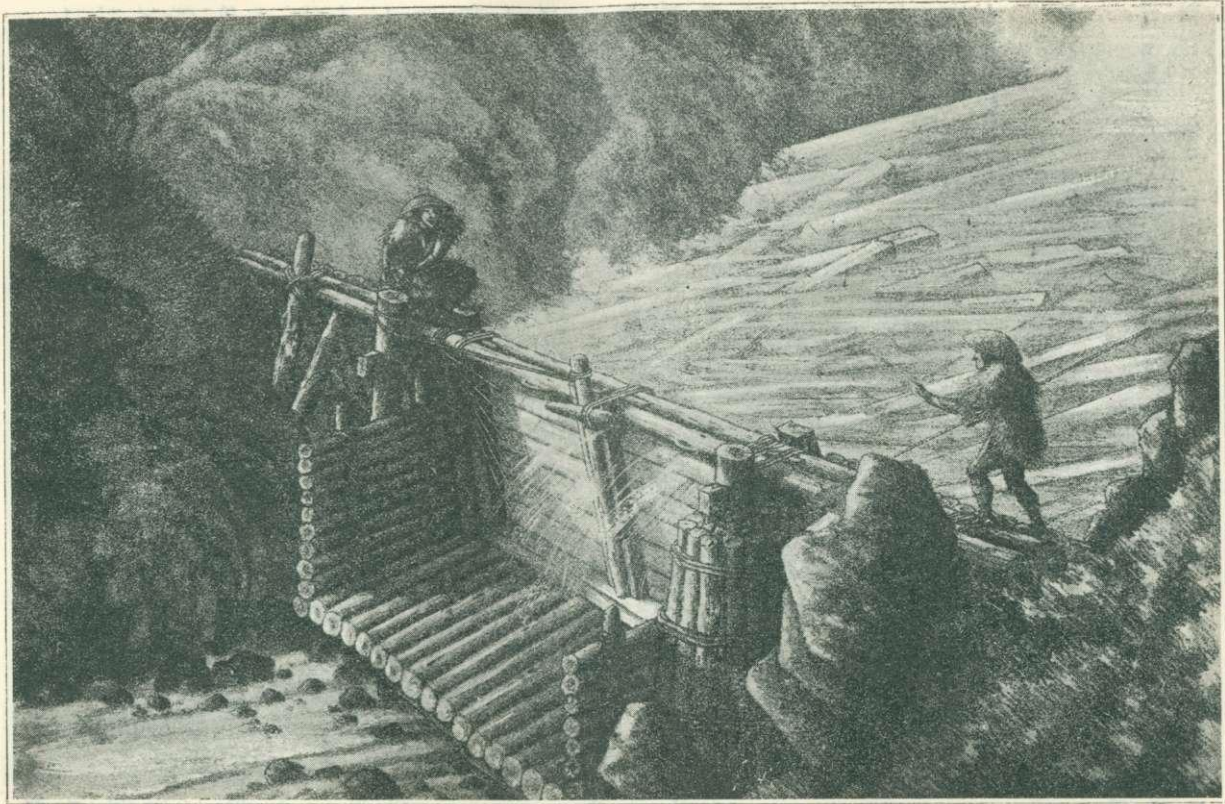
A bárdolt anyagból 1—2 köbméter kerül a szánra, melyhez kötéllel erősítik azt. Ugyanegy munkás von és fékez a körülmények szerint ilyen szállitmányt, mely ekként az usztató víznek partjára kerül.

Tavaszszal az áradó vízbe dobják az anyagot.

Vannak vízgyűjtők, de alkalmaznak duzzasztókat, zsilipes gátakat is, melyek az uszó fát megakasztják útjában, s a vizet, mely az anyagot tova vinni van hivatva, részben felfogják, s egészben felemelik. Vízyűjtők tehát ezek, melyek udvarában a vízzel a fa is meggyülemlik.

A duzzasztóknak tanulságosan egyszerű szerkezete meglepő. Jól megválasztott helyen ott helyezik el az ilyen vízi művet, hol a medert kiálló sziklatömbök szűkítik meg. A sziklán kívül a mederbe vert czölöpök erősítik a vékonyabb gömbölyü fából alkotott zsilipes gátat, melyet a csatolt kép szerkezetében is eléggé megvilágít. Elzárásához az u. n. gerendás szerkezetet alkalmazzák, melynek alkotó részei az egyik tiltó oszlophoz vékonyabb kötelekkel fűzvék, s alkalmaztatásukkor a záró oszlophoz támaszkodnak. A nyitást a munkás akként végzi, hogy kötél segítségével a záró rudat, mely a záró oszlopot szilárdította, maga felé rántja, mire a támasztékol vesztett gerendák a víz nyomása elől kitérnek.

E szerkezet tehát egyszerűsége, gömbölyü fából al-

3. ábra. Japán duzzasztó zárt állapotban.

kotott volta, s a többek között az által tér el az előttünk ismeretes hasonczélú zsilipes duzzasztóktól, hogy egész alkotmányát minden fa- vagy vasszeg, s az ács munka minden fakötése nélkül kötelekkel szilárdítják.

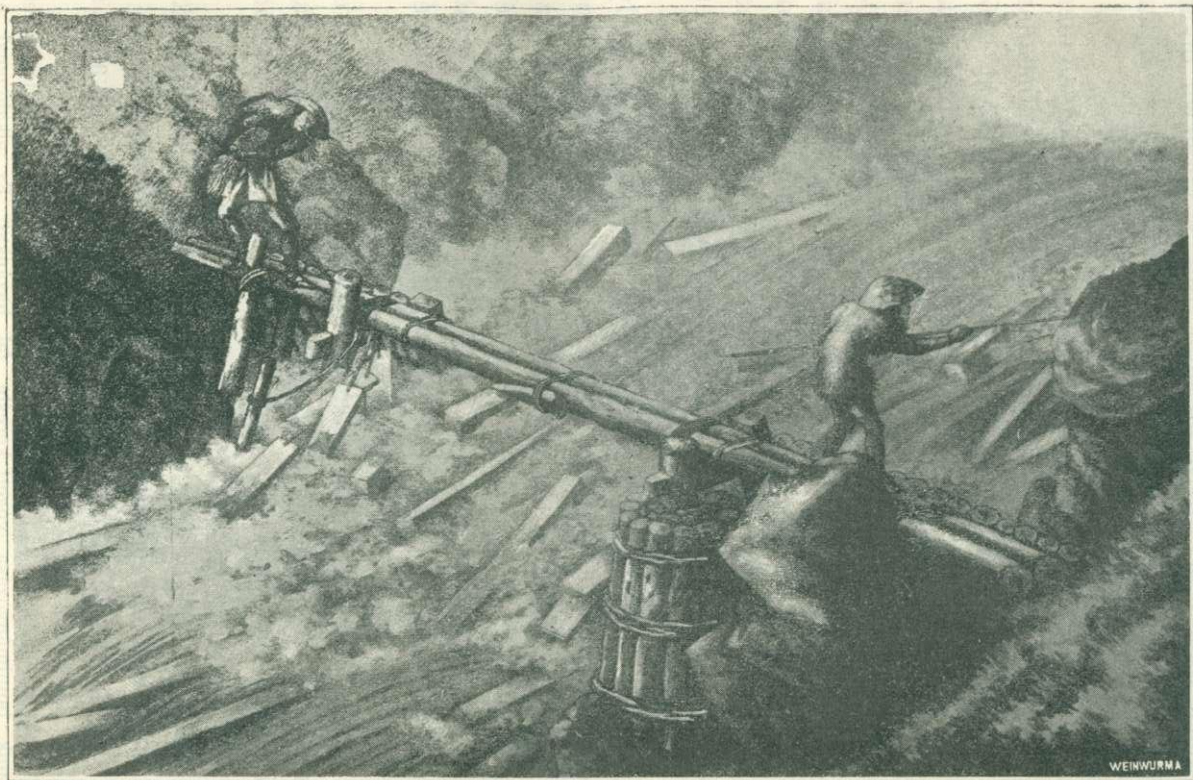
A faanyag az ily duzzasztott víz segélyével ér el a gerebig, hol azt kifogják.

A gereb megint egyszerűségével és olcsó szerkezetével ragadja meg figyelmünket. A folyót három czölöpsor zárja el, melyet hossz- és keresztkötékekkel fűznek össze, s kötelekkel szilárdítanak meg.

A gereb által felfogott anyagot csáklyák segélyével vonják ki a vízből. A csáklyák hasonlatosak a nálunk használtakhoz, nyelők azonban bambuszból való. A bárdoltan usztatott anyagot akként helyezik el kalodásán ászkokra, hogy a hézaggal rakott gerendasorra ismét két keresztászok kerül, arra megint egy gerendasor s így tovább.

Két kalodát raknak egyszerre, melyek között s azok megfelelő emelkedésével a vízből kivont anyagból leleményesen hidlást raknak s azon a fát a vízből közvetlenül felvonják a rakatok magasságáig. A kalodák között így megfelelő hézag marad s a szél a száradtan és egészségesen a vízbe dobott anyagot mihamar megint kiszáritja.

Ilyenek a faanyagtermelés és szállítás gazdasági eljárásai Japánban! A fát tehát bárdolják még az erdőben, mert az így nagyolt termékkel tudják leküzdeni a fakihozás és anyagszállítás nehézségeit. Megbárdolják bár egyben azért is, mert a szárazföldi eszközök híján a műfának erdei szállításával is a vízre vannak utalva, melybe ekként lehetőleg kiszáradva kerül a megbárdoltsága miatt vékonyabb s így könnyebben uszó anyag.

4. Japán duzzasztó a megnyitás után.

Ez egyszerű és talán némileg a kezdetlegesnek benyomása mellett azonban ne alkossunk a képekről olyan fogalmakat, melyek folytán azt hihetnők, hogy Japán erdőgazdasága nincs a fejlődésnek helyes útján.

Mayr dr., aki ma a müncheni tudományegyetemen a nagynevű Gayer utóda, a tókiói erdőgazdasági főiskolán 3 évig németül adta elő az erdészeti tudományokat s őt japáni tanítványai még ilyen szerepben is odaadással hallgatták. Ő ezalatt a nyelvet eltanulva, további 3 éven át már japánul tanított Tokióban. Ez a körülmény legfényesebb bizonyítéka annak, hogy Japán erdőgazdaságát is európai színvonalra kívánja emelni; s elég biztosítékot nyújt ahhoz, hogy Tokio erdőgazdasági főiskolája, ha egyébként nem, úgy Mayr dr. tanításával, meg 6 éves ott tartózkodásával már is európai színvonalra jutott.

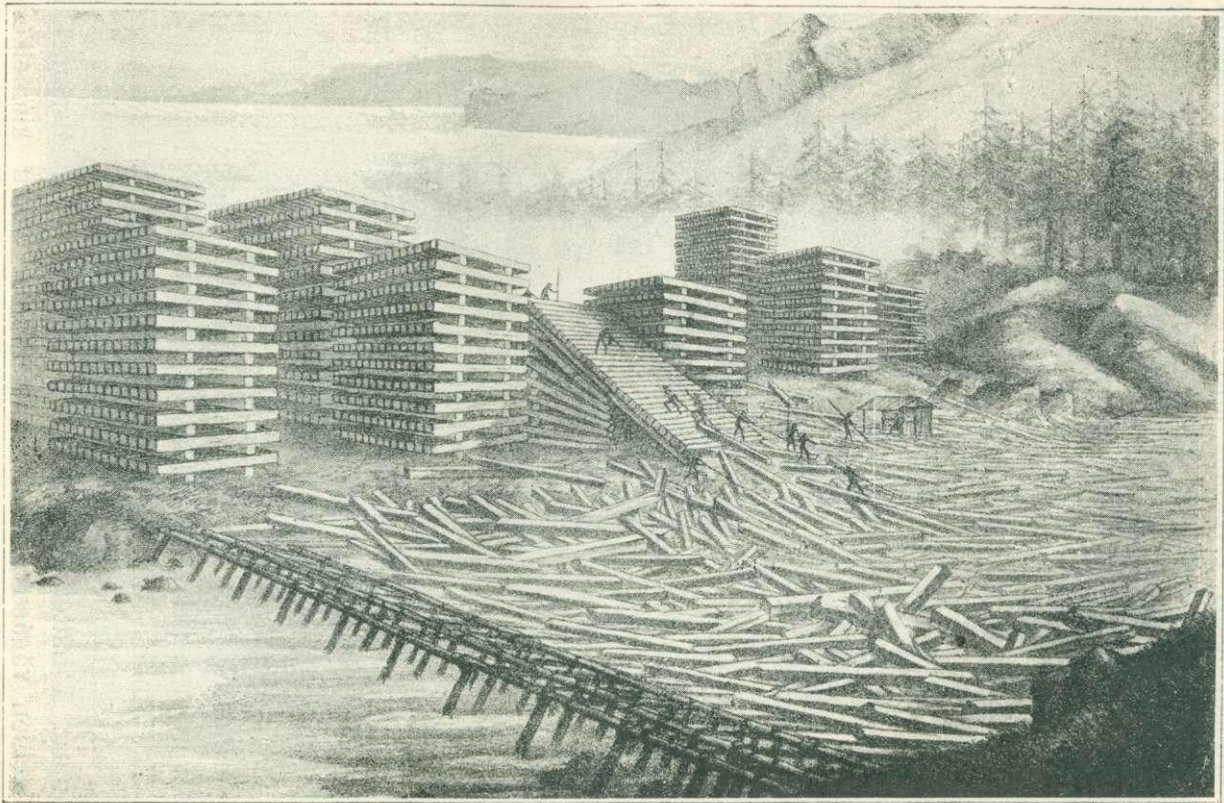
Nincs e mellett év, melyen ne hallgatná valamely európai főiskolán egy-két japáni az erdészeti tudományokat; nincs esztendő, hogy ne utazná be egy-egy tapasztaltabb japáni erdőgazda az európai államok valamelyikének tanulságosabb erdőgazdaságát*) hogy összegyűjtött tapasztalataikat a messze Ázsiában hazájuk javára érvényesítsék.

Esaki erdőtanácsostól hallottam különben, hogy pontos triangulatio alapján mérték fel erdeiket, hogy erdőgazdasági üzemrendezésük folyamatban van s hogy hova-tovább fejlesztik szállító eszközeiket.

Van erdőgazdasági főiskolájuk, van már kísérletügyük, van erdészeti egyesületük s mindez modern alapon.

Én hozzá merem fűzni, ha sok oly tanult, olvasott s

*) F. é. augusztus hóban Shiga japán főerdőtanácsos erdőrendezési eljárásunk tanulmányozása végett kereste fel hazánkat. Ez alkalommal az Országos Erdészeti Egyesület helyiségeit is felkereste. Szerk.

5. ábra. Japán gereb és farakodó.

az erdőgazdasági elvekben annyira járatos erdőgazdájuk van, mint aminőnek én Esaki urat ismertem meg, úgy Japán erdészetének az európai haladás útján és jövőjének biztosított sikereihez csak gratulálni lehet!

Vadászati és halászati kiállításunk Párisban.

Irta: *Lakatos Károly.*

E folyóirat hasábjain a bennünket oly közlelől érdeklő párisi erdészeti kiállítás illetékes részről már kellő méltóságban részesült. Fordítsuk most tekintetünket vadászati kiállításunkra és vessünk egy futólagos pillantást halászati kiállításunkra is, hiszen ez a kettő az, a melyik minket szintén közvetlenebbül érdekel. Nemcsak erdészek, de vadászok és részben halászok is vagyunk s élethivatásunk és szórakozásunk egyaránt a szabad természet ölére vezérel bennünket, melynek gyönyörűségeivel nem győzzünk betelni.

Erdészeti kiállításunkkal szemben, melyet *Földi János* erdőtanácsos és *de Pottere Gerard* m. kir. erdész urak oly kiváló hozzáértéssel rendeztek, a magyar vadászati kiállítás panorámája megragadóan kedves képet varázsol a nagyvilág gyönyörködő szeme elé.

Magas kárpátaink fenséges tája s a rónaviz, a hináros tóvilág mozgalmas élete egyaránt szemünk elé tárul. A természet pompás kertjének két nagy ellentéte: égbenyuló hegyorom, sziklás hegyoldal és vadregényes erdő, alföldünk liliosos rónavizének csendélete mellett.

A sziklás hegyoldalról mély völgyület szalad le a rónára. A háttérben erdőkkel borított hegyek látszanak, a közelben vágások, ritkás erdőterületek itt-ott kiemelkedő faóriásokkal, melyek, mint büszke őrszemek tekintenek el

1. ábra. Részlet párisi vadászati kiállításunkból (munka alatt).

a kékes ködhullámokban uszó tájék felett. Mindez azonban mégcsak a háttére annak a szemeink elé táruló *plasztikusan* kidomborodó képnek, mely a természet öléről összehalmozva s művészileg elrendezve, mint eredeti folytatás a festő vásznához simul és valósággal összeforr azzal.

E plasztikus kép mintegy 200 négyzet méternyi területet foglal el a nagy internationalis pavilonból; a nézőközönség tehát úgy járhat kelhet benne, mintha valóságban valami partvidéki hegyoldalban volna.

Alul patak és tórészlet látható. Nyírfák, fűzfák állongnak ott, bozótosok fedik a tért s magas náddal és kákával övezett víz csillan fel, benépesítve a mocsárvilág már-már elsiratott szárnyas lakóinak százaival, melyekre mintegy csodálattal tekintenek a sziklás hegyvidékről lenéző többi állatok, melyek mintha azért hagyták volna el rejteküket, hogy a vízi szárnyasoknak a letűnt régi jóidők jól eső csendjéről regét mondjanak s hogy a világvárost járó idegennek a kultura haladásával rájuk áradó bajokról panaszkodjanak.

Minden egyes kitömött állat, minden fa és bokor úgy készült és úgy van odaillesztve, mintha csak a természet igazi alkotását látnók benne. Igen becsesek manap már e ritkaság számba menő természeti kincsek, nemcsak a vadászember, hanem a tudós szemében is. Az összegyűjtés csak tetemes áldozat árán, nagy fáradsággal és sokak hozzájárulásával volt elérhető. Hazánk vadregényes bércei, rengeteg ősfenyvesei és bár igen megfogyott, de azért még manapság is beláthatatlan mocsárterületei még bővelkednek ugyan vadfajokban s elvétele bár, de itt-ott még mindég fegyver élére kerül egy-egy ritkaság is, de azért mégis csak külön e célra alakult vadászati bizott-

ságnak sikerült az összegyűjtés nehéz feladatának a megoldása.

Kiállítási tárgyakkal, u. m. trófeákkal, fegyverekkel és fegyverrészekkel sokan járultak a kollekczióhoz, elsősorban maga felséges urunk a király négy darab óriási vadkanfejjel, melyek magyarországi vadászsákmányai közül valók; másodsorban vadászati kiállításunk bizottsági elnöke, Eszterházy Mihály gróf remek szarvasagancsokkal és nagybecsű régi vadászfegyverekkel, melyeknek dekoratív hatása épp úgy, mint nagy történelmi értékesége felette emelik kiállításunk fényét.

Trofeákat s egy-két állatot küldtek még Festetich Tasziló, Forgách Károly, Vass Jenő, Andrássy Géza és Vay Lajos grófok s még néhány áldozatkész jeles nimródunk.

A szarvasagancsok közül a legkiválóbbakat Montenuovó Alfréd és Croy herczeg, Festetich Tasziló gróf és a Nemzeti Kaszinó állították ki. Feltűnően szép még József Ágost főherczeg gyűjteménye, s őzagancskiállítása is, összesen mintegy 150 drb, továbbá Almássy Dénes és Wenckheim Frigyes grófoké 50—50 drbbal. Vannak aztán még egyéb trofeák, vadász-díszek, zergefejek, vadtőrök és vadkanagarak, mely utóbbiakat Pettera Hubert, királyunk fővadászmestere állította ki igen szép példányokban.

A vadászati kiállítás tervezete és fölállítása dr. Lendl Adolf müegyetemi m. tanár és hirneves praeparator izlését és tudását dicsérik, ki nemcsak anyagi áldozatot nem kimélő pazar állatkiállításával vett részt, de három hónap át személyesen is vezette a helyszínén a felállítás és dekorálás fáradságos és sok művészi érzéket kívánó munkálatait; a nagy művészettel megfestett nagy háttérfestmény *Olgiai* hirneves festőművészünk ecsete alól került ki.

Lendlnek a kiállítás intézősége két arany-éremmel róttá le háláját és elismerését.

Érdekes kiállításunknak halászati része is, melynek létesítése körül Révay Gyula báró, Landgráf János orsz. halászati felügyelő és Répássy Miklós főmérnök szereztek kiváló érdemeket. Nem sokat, de éppen eleget és kizárólag szépet állítottak ki. Hazánk halfaunájának számottevő fajait igen sikerült papírmaché utánzatokban mutatják be. Fölötte fontos a halászati térkép is, amely tanulságos képet nyújt hazánk halászatának mai állása felől. Érdekes a halászati eszközök kiállítása is, melyek több mutatósan elrendezett hálóval együtt csinos halászati diszt képeznek.

Sok kiváló külföldi szakember és szaklap véleményét hallottuk már vadászati és halászati kiállításunkról; mindannyian osztatlan elismeréssel adóztak e csoportnak; mi ez alkalommal tehát csak az ő kedvező véleményüket reprodukáltuk.

Fakereskedelem és faipar az 1899. évben.

(A kereskedelmi és iparkamarák évi jelentéseiből.)

1. Budapesti kereskedelmi és iparkamara

A) Fenyőfa.

A lefolyt esztendőnek az a jellemző vonása, hogy míg a külföldi államokban körülöttünk mindenütt, sőt a magyar vidéken is elég kielégítő lefolyásu volt az üzlet, addig kamaránk területén, főleg azonban a fővárosban a viszonyok a lehető legrosszabbra fordultak. A két megyében a fogyasztás csökkenését a silány termés okozta; Budapesten pedig az ismeretes építési „válság“ oly ijesztő módon pusztított, hogy a forgalom régen tapasztalt és alig lehetségesnek tartott alacsony fokra szorított le. Ezen, magában is szomorú tényállás annyival aggasztóbb, minthogy egyetlen egy jelét sem látjuk a közel jövőben várható javulásnak. A

budapesti piacznak ez a kedvezőtlen, mondhatni válságos helyzete, melynek hatásai egyébként összes gazdasági életünkben érezhetők, a puhafatermelésre csak annyiban volt káros befolyással, a mennyiben a komáromi és párkányi piacokon, melyek ugyszólván kizárólag Budapestre vannak utalva, a hanyatlás minden tünete mutatkozott. A *puhafatermelés* általános helyzete azonban nemcsak érintetlenül maradt ezen hanyatlástól, hanem követvén a külföldi piacok szilárd irányzatát és mindenütt élénk kereslettel találkozván, termelőinknek lehetőségessé tette, hogy az árakat az előző év színvonalán tartsák, sőt egyes viszonylatokban némi áremeléseket is birtak elérni az által, hogy az előző években oly szépen megindult kivitel elég ügyességgel és sikerrel ápolták és fejlesztették a jelentés évében is.

Valamint a megelőző években, ugy a lefolyt esztendőben is Németországnak még egyre növekvő kereslete volt az, mely ellenállhatatlanul vezette az összes fapiaczkokat és így magával ragadván a mi termelésünket is, azt eredményezte, hogy több külföldi vevőnk, mint: Olaszország, Délfranciaország, Afrika és a Kelet, nemkülönben a saját belföldi fogyasztásunk is — akarva nem akarva — kénytelenek voltak ezen Németország által teremtett helyzethez alkalmazkodni.

Mily óriási arányokban emelkedik Németországnak a faszüksége, kitünik a behozatalából, mely kitett

1897-ben	---	---	---	39 millió	650,000	métermázsát.
1898-ban	---	---	---	46	"	400,000
1899-ben	---	---	---	51	"	230,900

Ama hatalmas befolyást és azon rendkívüli fontosságot, melylyel a német piac ugy az osztrák, mint a magyar fatermelésre bir, minden ékesszólásnál világosabban illusztrálja az a tény, hogy Ausztria és Magyarország a jelentés évében *22 millió 340,000 mm. körülbelül 66 millió forint értékű fát exportált Németországba*, a mi 60°/o-os hányada a közös vámterület összes fakivitelének. E számokból másrészt az is kitünik, hogy Németország legjobb akarata és legnagyobb erőmegfeszítése mellett is mennyire képtelen faszükségletének a sajátjából való fedezésére és mennyire van utalva és lesz utalva mindenkor a fabehozatalra.

Saját *puhafaforgalmunk* következő képet mutat:

év	Behozatal		Kivitel	
	métermázsza	millió forint	métermázsza	millió forint
1897	2.690,000	6.565,000	2.826,000	9.387,000
1898	2.800,000	6.832,000	3.630,000	11.797,000
1899	2.430,000	5.930,000	4.690,000	15.340,000

Behozatalunk e csökkenése távolról sem tekintendő *állandó* jellegűnek, tudniillik nem olybá veendő, mintha saját termelésünk az osztrák fát kiszorítani készülne hazánkból, hanem onnan magyarázható csak, hogy a galicziai fa jobb értékesítést találván a külföldön, ez idő szerint Németország és a Fekete tenger felé veszi az utját. Biztosra vehető tehát, hogy abban az arányban, a melyben a külföld, főleg Németország veszíteni fog felvételi képességéből — és ezen időpont talán közelebb áll, mintsem sejteni lehetne — ugyanabban az arányban növekedni fog majd megint a fabehozatalunk.

Kivitelünk jelentékeny emelkedése magában véve fölötte örvendetes tény, mert termelésünk szépen haladó fejlődéséről tesz tanúságot; ám nyerstermékről és félkészítményről lévén szó, nem egészen alaptalannak mondható az az aggodalom, hogy e rohamos fejlődés bizonyos fokig veszélylyé is válhat, kivált akkor, ha Németországnak jelenleg rendkívül felesigázott faszükséglete nagyobb apadást szenvedne, továbbá tekintettel arra a tényre, hogy nem csak hazánkban, hanem a szomszédos Ausztriában is, nemkülönben Oroszországban, Skandináviában és Amerikában, szóval az összes fatermelő országokban, ép oly lázas sietséggel fejlesztették a fatermelést.

Nem hagyhatjuk szó nélkül továbbá azt a körülményt sem, hogy növekedett ugy a félégyártmányban — fűrészáruban — való kivitelünk is, de korántsem oly mértékben, mint a nyersfáé — szálfáé, — mely utóbbi czikk jelenleg már közel 30%-át teszi összes puhafakivitelünknek. Oka ezen visszásságnak a német vámpolitikában keresendő, mely iparpártolási törekvéseiben az 1878-ban létesített tarifával megteremtette ezen ugy ipari szempontból, mint szociálpolitikailag — a felvidék munkásainak foglalkozás hiánya által okozott kivándorlása folytán — reánk nézve oly hátrányos helyzetet.

A lejárfélben lévő *kereskedelmi szerződések* megújítása előtt

állván, helyén valónak és időszerűnek vélik a szakkörök a *magas kormány* figyelmét felhívni arra, hogy kivált a *Németországgal folytatandó tárgyalásoknál, tekintettel a mondottakra, egész befolyását érvényesítse olyan irányban, hogy fatermelésünknek, közgazdaságunk e nagyjelentőségű tényezőjének, zavartalan fejlődése kellőleg biztosítottassék.*

Az üzlet részleteiről a következők mondhatók:

a) Fűrészelt és ácsolt fa.

Változatlanul élénk kereslet mellett a szilárd irányzat tartós volt az egész éven át; keskeny, középminőségű luczfenyődeszka és ácsolt fa a budapesti piac részvéltlensége miatt némileg lanyhultak ugyan, ellenben a kivitel részére keresett finom luczfenyőszelvényeknek, úgy mint a magyar vidéknek szánt közönséges jegenyefenyő-deszkák szélesebb méreteinek az árai valamivel felmentek.

Budapesti paritással jegyeztettek:

finom luczfenyőszelvények	--- ---	15 ¹ / ₂ —23	frt	} köbméterenkint.
közönséges „	--- ---	14 —19	„	
jegenyefenyőszelvények	--- ---	11 ¹ / ₂ —16 ¹ / ₂	„	
léczek	--- ---	10 ¹ / ₂ —13	„	
ácsolt fa	--- ---	10 ¹ / ₂ —16	„	
erdei fenyő, palló és deszka	--- ---	18 —22	„	
vörös fenyő „	--- ---	21 —38	„	

b) Szálfa.

Vág- és Garamvidék. Azon körülménynél fogva, hogy Budapest majdnem kizárólagos vevője szokott lenni úgy a komáromi, mint a párkányi piacnak, a fővárosban bekövetkezett ismeretes építési válság rásütötte a jellegét a szálfaüzletre is, mely folyton hanyatló árak mellett az évad vége felé teljesen stagnált annyira, hogy a termelők kénytelenek voltak a hozamot, a mennyire csak tehették, beszüntetni és a történt hozatalaiknak megmaradt részét a külföldre kivinni, mi természetesen csak nagy áldozatok árán volt eszközölhető. A köbméterenkint 5¹/₂—8 frt között mozgó árak a múlt évhez hasonlítva, 10—12⁰/₀-os hanyatlást szenvedtek.

Tiszavidék: Itt ellenkezőleg a legszilárdabb hangulat uralkodott, mely hangulat köbméterenkinti 5—8 frt közt váltakozó árak

mellett 5%-nyi átlagos áremelkedésben jutott kifejezésre. Eltérőleg a komáromi és párkányi piacoktól, melyek nyílt vásárok, a Tiszavidéken az évadot megelőző és rendszerint az egész hozamot magába foglaló kötések vannak szokásban, miért is a kölesönös visszahatás csak az évad vége felé érvényesülhetett, a mennyiben a Szolnokra beérkezett későbbi hozatalok csak némi árengedéssel voltak eladhatók. Mindamellett zárlatkor elég kedvezőnek mondható az irányzat.

Erdély. Ugyanezek mondhatók a zaámi piacról is, melynek évről-évre apadó hozatala simán eladatott köbméterenkénti 6—8 forint közötti árak mellett.

c) Bánya és cellulosefa.

Az illető fatermelési vidékek fekvése szerint különböznek a viszonyok is. A német kereslet dominálja itt is a helyzetet, természetesen addig a határig, a meddig befolyása hatni képes. Ez a befolyás és a kedvezőtlen általános üzletviszonyok nyomása volt valószínűleg az oka annak, hogy egy felsővidéki cellulosegyár beszüntette üzemét. Nagyjában véve az árak megmaradtak a múlt év színvonalán és pedig 7—8¹/₂ forinton, illetve 5¹/₂—7 forinton köbméterenkint.

B) Tölgy- és egyéb keményfák.

a) Tölgyfa.

Az ezen esztendőben elért eredmények általánosságban kielégítőeknek mondhatók. Egyrészt termelésünknek a megelőző év kivételesen rossz üzletmeneténél fogva történt lényeges redukálása, másrészt Amerika iparának nagymérvű fejlődése, kapcsolatosan a hajózási fuvarok megdrágulásával, az onnan való kivitel megnehezítették, s e két körülmény, összeesvén a külföld megélenkült keresletével, oly jótékony hatással volt az egész tölgyfaüzletre, hogy az árak folyton apadó készletek mellett az egész vonalon megszilárdultak, sőt részben tetemes áremelkedések voltak elérhetők.

Francozia donga. Kiváltképen ezen cikknek az irányzata határozottan kedvezőnek mondható. Az emelkedő gömbfaárak Szlavoniában és Boszniában ugyszintén a megdrágult munkadíjak már magukban véve is lehetetlenné teszik azt, hogy a termelők a terméket olcsó áron bocsássák forgalomba; hozzájárult az, hogy

a kínálat egyes jelentékeny termelők tartózkodó magaviselete folytán jóval hátramaradt a megélnékült kereslet mögött és így természetes következményképen az árak felfelé vették irányukat. A legjobb minőségekért 260—270 forintot fizettek ezrenként $30/1$, 4—6 „monte“-áruért, fiumei paritással, sőt gyengébb minőségekért is majd ugyanezen árak érettek el. Az év végéig a készletek ugyszólván teljesen kiapadtak, úgy hogy a termelők jó kilátásokkal indulnak az új campagne elé.

E czikkből való kivitelünknek a képe a következő:

Évi kivitel	Fiumén át	Trieszten át
1894 --- --- 54.210,533 darab		2.465,162 darab
1895 --- --- 31.443,215 „		2,685,421 „
1896 --- --- 46.260,315 „		3.432,324 „
1897 --- --- 37.261,254 „		2.356,565 „
1898 --- --- 42.431,454 „		2,675,322 „
1899 --- --- 35.265,622 „		2.833,266 „

A jelentés évében kivitt mennyiségnek javarészét az előző éveknek megfelelőleg Franciaország és Algir fogyasztotta, míg Olaszországba alig $1\frac{1}{2}$ millió, angol kikötőkbe fél millió, spanyol és portugál kikötőkbe körülbelül egy millió darab szállítottott.

Német kádárfa általánosságban a francia dongának az irányzatát követte. Az amerikai árunak behozatala elé gördült nehézségek itt is megtették előnyös hatásukat. Másrészt a fogyasztók, tekintve a jobb minőséget, ismét a magyar és szlavoniai fát keresik előszeretettel, úgy hogy az árak ennek folytán is jelentékenyen emelkedtek úgy annyira, hogy az év végével erős hausszera volt kilátásunk.

A részben felemészített készletek mellett a következő árak jegyeztettek budapesti paritással:

sz. $1\frac{1}{2}$ —5 $5/4''$ $6/4''$ vastag	1'35—1'65 frt	} nettó akóként
„ 6—8 „	1'05—1'20 „	
„ 9—14 szokásos vastagság	0'95—1'10 „	
„ 15—18 „	0'90—1'05 „	
„ 20—28 „	1'10—1'20 „	
„ 30—68 „	1.45—1'60 „	
„ 70 és nagyobb	1'60—1'70 „	

A mult évi jelentésben a donga- és kádárfa érdekében felhozott és a vasuti díjtételek leszállítását célzó kívánalmak igen kedvező elintézésben részesültek. A m. kir. államvasutak igazgatósága — elismeréssel legyen mondva — olyan új dijszabást létesített, a mely alkalmasnak tekinthető a termelés elősegítésére és fellendítésére; ezen kedvezményeknek a raktározás és reexpediczió kötelezettségéhez való kötése által másrészt az érendő el, hogy Budapest a dongafa-üzlet góczpontjává tétessék és a raktározás intézménye a fanemüekre is kiterjeszkedjék.

A *donga-üzletről* egy másik tekintélyes fővárosi cég a következőket jelenti: Az 1899-iki esztendőben a *dongafa-üzlet* úgy belföldön, mint külföldön pangott és csupán az említésre méltó, hogy az *amerikai* termelők az európai piacon nyugatról-keletre mindinkább előrenyomulnak s tért hódítanak. Így p. o. a csehországi piac ugyszolván kezükben van s már Bécsben is versenyeznek czikkeinkkel. Amerikában, az Egyesült-Államokban, nevezetesen Tennessee és Arkansasban ugyanis nagy kiterjedésű cserfaerdők vannak, melyekből a nyers anyag 80—90 százalékkal olcsóbban szerezhető be, mint Magyarországon és Horvát-Szlavonországban levő tölgyeseinkből.

Nagyban elősegíti az amerikai termék versenyképességét a tengeri út olcsósága: New-Orleansból Hamburgig, illetve New-Orleansból Rotterdamba s a többi kikötők felé, minek folytán ugyanazon mennyiség, ugyanoly méretű dongafa amerikai minőségben Hamburg, illetve Rotterdamba szállítva ugyanannyiba kerül, mint a szlavoniai fa a termelési helyen Szlavóniában, a honnan a fogyasztási helyekre Német- és Franciaországba való szállításnál még vagononkint 300—400 márka szállítási díjat kell fizetnünk.

A külföldre való kivitel tekintetében csupán kedvezőbb tarifapolitika tehetné a magyar szállítókat esetleg újból versenyképessé. De mindenesetre legalább a belföldi magyar és osztrák fogyasztási piacokat kellene megtartani honi gyártmányaink részére, a mi a szakkörök véleménye szerint leginkább Amerika ellen felállítandó prohibitív beviteli vámok által volna elérhető, mert ellenkező esetben az amerikai termék kiváló olcsóságánál fogva még a belföldi és a keleti piacokat is el fogja tőlünk hódítani.

Fürészelt faanyag iránt az elmúlt esztendőben is elég élénk

érdeklődés mutatkozott a francia és a belga piacokon, úgy, hogy az eladásra került rönkfa-anyag nagyrészt fűrészelt anyag készítésére használtatott fel.

Kedvezőtlen befolyással volt azonban a *gőzfűrész-üzemek* eredményére az a körülmény, hogy egyes fűrésztermékek, mint p. o. *parketfrizek*, árban tetemesen csökkentek, a mi főleg onnan ered, hogy Oláhországból nagy mennyiségű frizeket szállítanak a Duna olcsó vizi útjának felhasználásával Németországba s az oláhországi nyers anyag olcsósága folytán e téren is megállják velünk a versenyt.

Ha akár a párisi világkiállítás folytán, akár más okoknál fogva elvesztenők a fűrészelt anyagok részére is a francia és belga piacokat, akkor erdőkihasználási üzemeink nehéz válság elé néznek, mely csak mielőbbi czéltudatos intézkedések által — különösen a vám- és tarifapolitika terén — volna elhárítható.

Párisi szelvényáru. A párisi világkiállítás céljaira szükségelt nagy mennyiségek okozta kereslet következtében az irányzat rendkívül szilárd volt, élénk és nagymértékű forgalom mellett. Évzártaival a finomabb minőségért fizettek: I. oszt. 60—62 frt, II. oszt. 48—50 frt köbméterenként fiumei paritással.

Quartier-áru forgalma hasonlóképen kedvező volt és kiváltképpen belga részről keresték nagy mértékben. Az árak, dimenzió és származás szerint 90 és 100 frt között ingadoztak köbméterenként, fiumei paritással.

Tölgyfapalló. Száraz és első minőségű áruban hiány mutatkozott, úgy, hogy e cikknek az ára is emelkedett. Finom árut egészen 90 forinttal fizettek pr. m³ Fiumében.

Tölgyfafriesz (parketta). A helyzet az egész éven keresztül változatlan volt. A hangulat nem javult, még a Németországba, mint főfogyasztó piacunkra irányuló forgalom is sok kívánni valót hagy hátra. Az inkább csak névleges árak a következők:

18—20 cm.	hosszu valamennyi szélesség	17—19 frt.
25, 30, 35	„ „ 5—12 cm. széles	27—30 „
40—90	„ „ 5 „	27—30 „
40—90	„ „ 6, 7, 8 „	37—40 „
40—90	„ „ 9—13 „	41—45 „
hosszfriesz	44—48 „

köbméterenként Budapesten.

Tölgytalpfák. A normális talpfát élénken keresték főleg ausztriai és külföldi vasutak részére; ellenben a 270 centiméter hosszú ugynevezett „német“, továbbá a viczinális talpfák kissé el voltak hanyagolva. Az árak budapesti paritással:

270 cm, hosszú talpfák	1.60—1.70	forint darabonkint.
250 „ „ „	1.45—1.55	„ „
220 „ „ „	1.00—1.15	„ „

Kivitelünk az 1898-ik évhez képest emelkedett, még pedig 661,510 métermázsáról 995,895 métermázsára, vagyis 244,385 métermázsával.

Tölgyfarönkö ez évben is nagy keresletnek örvendett, kivált Hollandia és Németország részéről. Ennek folytán ezen cikknek évről-évre gyarapodó kivitele megint emelkedett és pedig 1899-ben 526,345 métermázsára, 1898. évi 438,075 métermázsáról, összesen tehát 88,270 métermázsával, fizették a vékony fát 22—25 frttal, a vastagot 30—34 frttal pr. m^3 szlapon állomásokon.

Wainscots és Planks. Körülbelül 4000 m^3 került kivitelre tulnyomólag angol kikötőkbe és csak csekély részben Belgiumba és Hollandiába. Az áru átlagosan 3 sh. 12 pence-en kelt el angol köblábonkint angol kikötőkben.

b) Kőrisfa és egyéb kemény fák.

Kőrisfarönkö a lefolyt évben kiváló jelentőségnek örvendett és különösen német számlára vásárolták tekintélyes mennyiségben, 15—21 frttal pr. m^3 budapesti paritással

<i>kőrisfapalló</i>	jegyezettett	28—36 frttal	} kőbméterenkint budapesti paritással.
<i>szilfapalló</i>	„	20—24 „	
<i>hársfaszelvényáru</i>	„	26—35 „	
<i>jegenyefapalló</i>	„	13—15 „	
<i>gyertyánfarönkö</i>	„	12—14 „	
<i>juharfarönkö</i>	„	18—20 „	
<i>diófarönkö</i>	„	35—45 „	
<i>diófapalló</i> I. oszt.	„	50—55 „	
„ II. „	„	30—32 „	

c) Bükkfa.

A kereslet kielégítő volt úgy a belfogyasztás, mint a külföld részéről, minek folytán kivált a fűrészanyagnak az árai felmentek.

Butorléc tartósan emelkedő irányzatot követett, sőt időközönként igen érezhető hiány mutatkozott, úgy, hogy a butorgyárosok még hosszabb időtartamra szóló kötéseknel is kénytelenek voltak a magasabb árakat elfogadni és köbméterét egészen 26 frttal fizetni a feladó állomásokon.

Bükkfafriesz (parketta) csekély forgalom és a Svájcz részéről megapadt kereslet mellett 22—27 frttal fizettetett pr. m³ budapesti paritáson.

Bükkfaszelvényekben kielégítő forgalom mutatkozott, egyébként változatlan árak mellett; a gőzölt árut 75—85 krral, a nem gőzölt árut 60—72 krral fizették köblábonként Budapesten.

Subbiek irányzata kedvező; az árak nem változtak.

Tavoletti ben ellenben némi hanyatlás mutatkozott és

Tavoletti uso Messina jó minőség --- --- 20—22 lirerel

” ” ” Scarti --- --- 15—16 ”

kelt el száz darabonként Fiumében.

Valamint a megelőző években, úgy most sem mulaszthatjuk el ráutalni arra a nagy jelentőségre és fontosságra, melylyel óriási kiterjedésű bükköseink birnak és újból kiemeljük annak a *szükségességét, hogy a bükkfaipar és termelés a vasuti díjtételek lényeges leszállítása és egyéb intézkedések által olyan fokra emeltessék, mely azt jogosan megilleti.*

d) Tüzelőfa.

A lassu üzletmenet még egyre tart. A legutóbbi évek egyformán enyhe telei folytán a készletek rendkívül felszaporodtak és a piacra hozott nagy mennyiségek az aránytalanul kisebb kereslet mellett el nem fogynak. Az év végével a következő árakat jegyezték:

bükkfahasáb	--- --- --- --- --- --- ---	72—75 frton
bükkfadorong	--- --- --- --- --- --- ---	63—65 ”
csesrfahasáb	--- --- --- --- --- --- ---	70—74 ”
csesrfadorong	--- --- --- --- --- --- ---	63—65 ”
gyertyánfahasáb	--- --- --- --- --- --- ---	70—73 ”
gyertyánfadorong	--- --- --- --- --- --- ---	62—64 ”

10,000 kilógrammonként budapesti pályaudvarokon; a budapesti köveztvám (városi vám) az eladó terhére.

A tüzelőfa kivitele is tetemesen apadt, még pedig az 1897-ik és 1898-ik évi 830,000, illetőleg 859,000 métermázsához képest 790,000 métermázsára. Ez a csökkenés főleg a szerbiai viszonylatban állott be, a hová ezuttal csak 143,000 q. ment, míg 1898-ban 236,000 q. Egyéb viszonylatokban a kivitel inkább még emelkedett, így Ausztria felé az 1898-ik évi 519,000 q-hoz képest 534,000 q-ra. Nem volt előnyös az üzletre nézve az a körülmény sem, hogy behozatalunk lényegesen növekedett, még pedig az 1898-ik évhez képest 140,000 métermázsáról 207,000-re. Ebben a szaporulatban ugy Ausztria, mint Bosznia részesedett.

c) Tölgykéreg-termelés és kereskedés.

A lefolyt termelési évadba említésre nem méltó megmaradt készletekkel léptünk és ez okból exportörjeink az 1899-ik évben sem apasztották saját termelésük mennyiségét, melyet a kedvező időjárás segélyével tökéletesen egészséges állapotban tudtak részben azonnal a fogyasztóhoz juttatni, részben pedig későbbi szállításokra beraktározni. Bárha Németországban, fogyasztásunk főhelyén, a bőripar a lefolyt évben is újabb lendületet vett, oly annyira, hogy a készbőrnek emelkedett áron is tartós keresletére való tekintettel egyes új nagyobb gyárak is keletkeztek, ez a cikk nemcsak hogy árban nem emelkedett, de oly nagy mennyiségben sem volt Németországban elhelyezhető, mint az előző 1898-iki évben, mert a német bőripar nem tudott kellő mennyiségben nyers bőrhöz jutni, a mi jórészt a délafrikai háborúval járó ottani teljes kereskedelmi pangásnak tudható be. Minthogy ez irányban belátható időn belül javulás nem remélhető, féltő, hogy exportörjeink megmaradó készletei az új termelési évad idején is oly tetemesek lesznek, hogy ennek nyomása alatt a termelést mindannyian redukálni lesznek kénytelenek.

Az árak az előző 1898-ik évhez képest hazai piacainkon a lefolyt évben teljesen változatlanok maradtak. A szakértők elismeréssel adóznak azért, hogy a vasuti viteldíjak az észak-német viszonylatokban némileg olcsóbbá tétettek, de kétszeresen és sürgősen szükségesnek jelzik ezt az összes délnémet viszonylatokra nézve is, mert főleg ott kell — a mint az már többször ki volt emelve — a francia versenyyel megbirkóznunk, a mi pedig

nagy feladat már azon egyszerű oknál fogva is, hogy a tartalmasabb és kedveltebb franczia cser térbelileg $\frac{2}{3}$ -részszel közelebb van a fogyasztási piacokhoz, mint a felsőmagyarországi vagy éppen erdélyi cser, mely utóbbi különben is inkább a dél-német fogyasztásra nézve jó számba. Panasz tétetik továbbá egy ujabbán nagyon is érezhetővé vált viszáság miatt, melynek orvoslása nem járna anyagi áldozattal, csak némi jóakarattal és utánjárással. *A galicziai viszonylatokra* nézve fennálló tarifákba ugyanis, hihetőleg avatlan-ság folytán, az a lapsus csuszott be, hogy mindennemű csert — vágottat és örlöttet is — nyitott kocsikban kell szállítani, mert különben a dijszabásszerű viteldijon felül bizonyos pótlék számittatik fel. Minthogy azonban vágott és örlött csert nyitott kocsikban szállítani nem lehet, szembeötlő lehetetlenséget kívánnak a részes vasutak, nevezetesen az osztrák cs. kir. vasut és a Kaiser Ferdinands-Nordbahn. Ugyancsak ez a két vasut támaszt nehézségeket a tekintetben is, hogy kötelezi a feladó felet a vasuti kocsi hordképességének teljes kihasználására, a mi oly terjedelmes természetű cikknél, mint a cser, merő lehetetlenség, ha a vasut például 14 tonnás kocsit ad a feladónak megrakás végett. Tekintettel arra, hogy a magyar államvasutak ujabb időben főleg 15 tonnás kocsit készittetnek, szinte lehetetlen egy-egy 10 tonnás kocsinak rendelkezésre való bocsátását bevárni, a mi egyéb viszonylatokban a kereskedőre nézve hátránynyal nem is jár, kivé-
vén nevezett két vasut pályáit, a hol a kivételes dijszabások azzal a méltánytalan megszorítással adattak, hogy a kocsik hordképessége szerint számítandó a viteldij.

Ezzel a panasszal a szakkörök már közvetlenül a magyar államvasutak igazgatóságához is fordultak, a hol elég jóakaratu támogatást találnak, de kívánatos volna, hogy kereskedelmi kormányunk is ez ügyben a magyar cserkivitel érdekében közbelépne és ez által a kérdésnek helyes megoldását gyorsítaná.

Magyarország tölgykéreg kivitelének alakulásáról a lefolyt évtized alatt a következő hivatalos statistikai adatok nyujtanak számbeli tájékozást.

Ezek szerint *összes kivitelünk cserző-héjakban* kitett:

Évben	métermázsa
1890	533,121
1891	439,407
1892	380,947
1893	418,914
1894	465,374
1895	487,851
1896	418,644
1897	420,167
1898	506,100
1899	476,000

Ebből ment *Németországba* és német kikötőkbe:

Évben	métermázsa
1893	269,780
1894	299,618
1895	340,214
1896	291,421
1897	270,200
1898	370,000
1899	353,000

Ausztriába ment:

Évben	métermázsa
1893	143,543
1894	157,311
1895	137,540
1896	107,141
1897	129,379
1898	120,321
1899	109,000

Ezek a számok is igazolják tehát a föntebb mondottakat, hogy t. i. ugy összes kivitelünk, mint különösen Németországba s ezen kívül Ausztriába irányuló exportunk is az előző 1898-ik évhez képest érezhető csökkenést mutat; mindazonáltal ezuttal is még mindig igen jelentékeny volt, melynél nagyobb a lefolyt évtized alatt csak kevés esztendőben fordult elő, sőt a németországi viszonylatban épen csak az 1898-ik évi export multa felül

az 1899-ik évit. Így tehát kedvezőbb áralakulás esetében a lefolyt esztendő üzleti eredménye még kielégíthetővé válhatott volna; minthogy azonban ez az eset nem állott be, az eredmény is ehhez képest módosult és az 1898-ik évi mögött elmaradt. Az említett főviszonylatokon kívül a Balkán-országokba menő export ezuttal sem ölthetett nagyobb arányokat, mindössze körülbelül 13,000 métermázsára rugott és nagyobbára az előző év határai közt mozgott, kivéve Rumániát, hová az 1898-ik évi 6,400 q helyett ezuttal csak 4,300 q-t sikerült kiszállítani. Említésre méltó, hogy tulnyomólag osztrák származásu behozatalunk is az 1898-ik évi 68,000 métermázsáról 56,000-re szállt le.

Összehasonlítván Magyarország kiviteli adatait az *egész közös vámterület* exportszámaival, arra az eredményre jutunk, hogy itt is hasonló csökkenés állott be. Ugyanis *a közös vámterület kivitele* cserzőkéregben, mely 1897-ről 1898-ra felszállt volt 541,400 métermázsáról 720,400-ra, 1899-ben ismét lement 683,300 q-ra, de így is egyike a legnagyobb export számoknak a lefolyt évtized alatt. Ebből a nagy tömegből *kiszállított Németországba*.

1890	---	---	576,200	mm.	tölgy- és egyéb cserzőkéreg
1891	---	---	494,800	"	" " " " "
1892	---	---	450,000	"	" " " " "
1893	---	---	417,120	"	" " " " "
1894	---	---	500,773	"	" " " " "
1895	---	---	576,272	"	" " " " "
1896	---	---	508,200	"	" " " " "
1897	---	---	498,100	"	" " " " "
1898	---	---	665,500	"	" " " " "
1899	---	---	643,300	"	" " " " "

A többi viszonylatok, mint a svájcei és romániai, kisebb jelentőségűek, de ezekben is apadt 1899-ben a kivitel.

Egészben véve tehát ezuttal is tapasztalhattuk, hogy a közös vámterület németországi cserzőkéreg-exportjának nagyobb felét Magyarország látja el közvetlenül. Méltányos tehát a főntebb újból és már évek óta hangoztatott óhajlás, hogy a *vasúti fuvardíjak délnémetországi viszonylatokban* is oly mértékre szálltassanak le, a mely a magyar terméknek nagyobb versenyképességét

különösen a franciaországi áruval szemben biztosítani képes volna. Kormányunk jelentékenyen hozzájárulna a kivitel emelkedéséhez, ha ennek az óhajnak érvényt szerezni sikerülend.

(Folytatjuk.)

A czinkék erdőgazdasági jelentősége.*)

Irta : *Vaitzik* Emil, akadémiai tanársegéd.

Az európai szárazföldön majdnem mindenütt elterjedt czinkék-félék közül egyes fajok minden tekintetben, mások csak részben mutatkoznak hasznosaknak az erdőgazdaságra, összegezve működésüket azonban azt az itéletet hozhatjuk, hogy a leghasznosabb madarak közé tartoznak. Apró testük, könnyű testalkotásuk megengedi, hogy a fák legvékonyabb ágacskáit, hajtásait is átkutathassák; ezeken a legesodálatosabb ügyességgel megállanak mindenféle testállásban és helyzetben. A hasonló alkotásu madarak, mint a légykapók, zenérek, királykák stb. korántsem rendelkeznek ezzel a szerfeletti ügyességgel; ha át is kutatják a fákat, a legvékonyabb hajtásokat érintetlenül hagyják. A czinkék ellenben épen a fák zsenge hajtásait keresik fel, minden rügypikkely alá néznek, minden kis repedést átkutatnak, nincsen-e ott valami izletes rovarálcza vagy rovarpete. Minden feltűnő tárgyat, minden feltűnő pontot, vagy az erdő rendes színétől elütő dolgot szorgosan megismerlelnek s ha lehet, éles csőrükkel megkopogtatják.

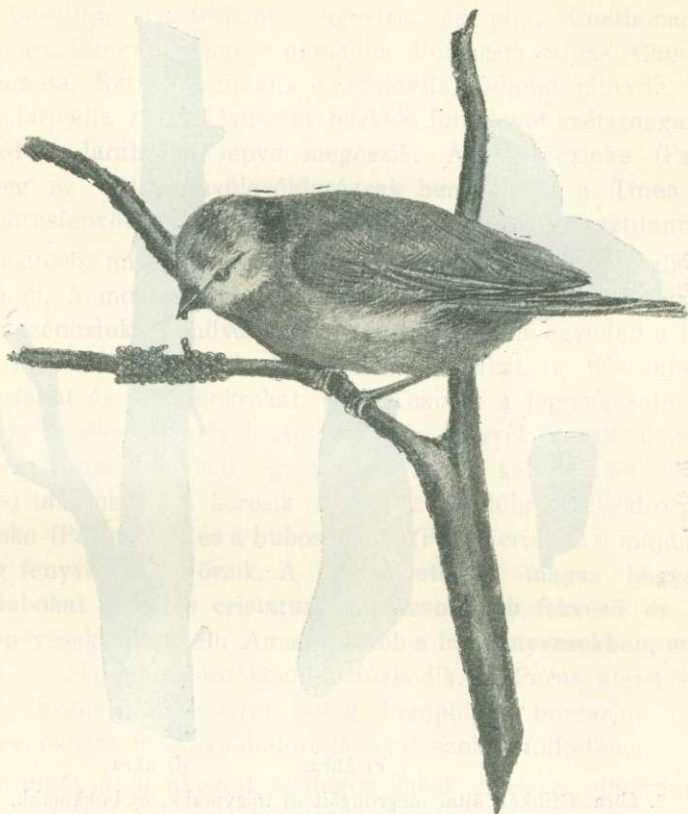
A köznép a czinkét a legkiváncsibb madárnak tartja, mert minden apró zúgot szorgosan megfigyel, és kíváncsi testmozdulatokkal megkísérli az elrejtett álcza, hernyó, avagy rovar hajlékának lebontását. A legyeket megeszi, a pókot azonban csak agyoncsapja, de nem költi el; ugylátszik, hogy a pók mérgező hatása a madarakra.

Eledele általában rovarokból és ezek fejlődési alakjaiból áll. Megeszi a petét, az álczát, a hernyót, a bábót és a kifejlett rovart egyaránt. Sőt a rovarokat remcsak taplálékszerzés céljából öli meg, hanem bizonyos ösztönszerűségből is, mely arra készleti,

*) Altum és eredeti megfigyelések után.

hogy minden élő rovarot megtámadjon és éles csőrének egy-két csapásával kivégezzen.

Erdészeti szempontból a czinkék hasznos működése sokkal előbbre való, mint a zenérek működése, a mennyiben a zenérek csak a lazán üldögélő rovar, csupasz hernyót, csupasz petefész-

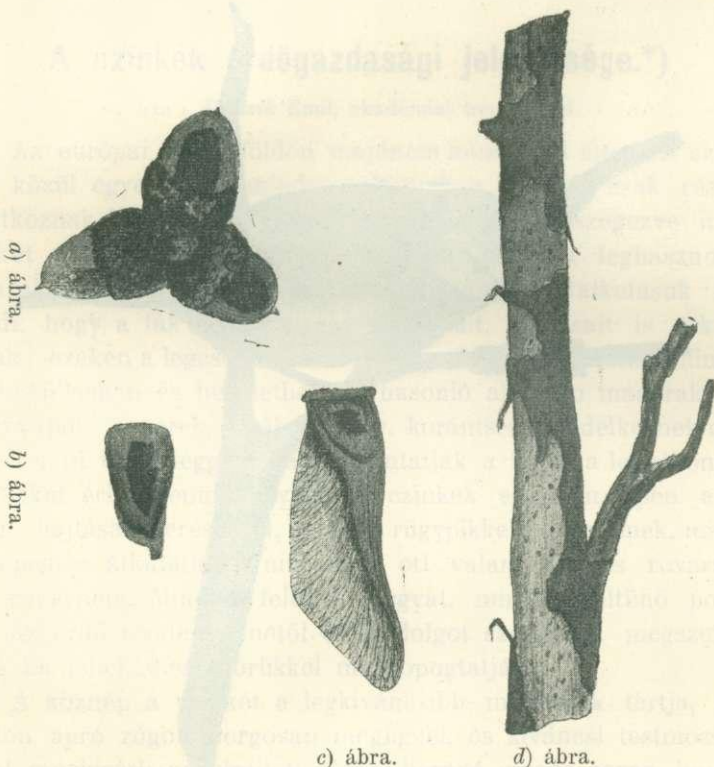
1. ábra. A gyűrűs pohók petéit pusztító czinke.

keket bontják ki, míg ellenben a czinkék oly rovar is lecsapnak éles csőrükkel, mely a fa kérgébe erősen belekapaszkodik.

Egyedül a czinkék bírják csőrükkel a gyűrűs pohók oly mereven rakott petéit levetni. (1. ábra.) A Bombyx dispar szivacsanyaggal fedett petefészkeit a legnagyobb szorgalommal bontják fel. Sokszor láthatjuk az erdőben, hogy egy-egy czinke szinte

viisszariasztó erővel csapdossa csőrével a fa kérget mindaddig, míg az ott rejtett rovar ki nem szedte. A férges tölgymakkot felbontja s a kukacztot megeszi. (2. a) ábra.)

Dr. Altum az eberswaldei kir. porosz erdészeti akadémia boldogult tanára egy érdekes esetet említ műveiben.

2. ábra. Czinkék által megrongált a) tölgymakk, b) bükkmakk, c) juharmag, d) hársfakéreg.

Eberswalde közelében a kislevelű hársfa (*Tilia parvifolia*) lombját ismeretlen okból hirtelen elhullatta.

A reá következő télen megjelentek a kézczinkék, a beteges hársfák hajtásairól a kérget lehántották s ez által feltárták a bajt. A hársat ugyanis a *Hercospora tiliae* nevű gomba támadta meg, melynek proteinanyagban dús váladékát kutatták fel a czinkék.

Az ide mellékelt 2. d) ábra egy ilyen a *Hercospora tiliae*

által megtámadott s a czinkék által lehámazott hársfahajtást mutat, melyen a fekete apró pontok a gombát jelzik. A czinkék ez által a gombát ugyan nem pusztították el, de figyelmessé tették a kutató erdészt a baj okára.

Az erdőgazdaságra káros rovarok közül a czinke a következőket pusztítja: *Gastropacha neustria* és *pini*, *Cnethocampa processionea*, *Ocneria dispar* és *monacha*, *Porthesia salicis*, *Cheimatobia brumata*, *Retinia buoliana* és *resinella*, *Fidonia piniaria*, *Coleophora laricella* stb. A bábokat burkoló fonadékot szétszaggatják és a bábót darabokra tépve megeszik. A fenyőczinke (*Parus ater*) főleg az erdei fenyőlevéldarázsak hernyóit és a *Tinea laricella* (vörösfenyőmoly) hernyóit és bábjaikat szokta elpusztítani.

A czinkék minden egyes faja más és más fánemek alkotta erdőkben él. A mocsári czinke tartózkodási helyét már neve is elárulja, a szénczinke a növényzet magasabb rendű egyedeit a bokrokat és fákhöz átmeneteket képző cserjés fákat, a hosszufarku czinke a fákat és sűrű bokrokat, a kék czinke a legmagasabb fákat kutatja át éles szemével. A százéves tölgyek koronáiban a (*Sylvia rufa*) zenéért és vele egy társaságban a kék czinkét (*Parus coeruleus*) találjuk, ezek keresik ott a zöld tölgylevélsodrórt. A fenyőczinke (*Parus ater*) és a bubos czinke (*Parus cristatus*) majdnem kizárólag fenyveseinket őrzik. A *Parus ater* a magas hegységi koros állabokat a *Parus cristatus* az alacsonyabb fekvésű és fiatalabb fenyveseket kedveli. Amaz inkább a luczfenyvesekben, emez az erdei- és feketefenyőerdőkben tartózkodik. A *Parus ater*-t sokszor a jegenyenyárfán is látni, hol a *Pemphigus bursarius* nevű levéllegyek okozta levélnyéldudorodásokat szokta fölfejteti.

A czinkék által okozott névleges károk messze elmaradnak az általuk kifejtett hasznos működés mögött, mégis ezekről is meg akarok emlékezni.

A kék czinke a tölgymakkban és hegyi juharmagban okoz néha-néha károkat a mag kilyukasztása által. A 2. c) ábra tünti fel a hegyi juhar magját, a szénczinke (*Parus major*) által okozott sérüléssel. Minden ily sérülést azonban nem szabad a czinkékre fogni, minthogy a juhar magot a magtörő pinty (*Coccytraustes vulgaris*) a tölgy- és bükkmakkot pedig a szajkó (*Garulus glandarius*) is hasonló módon pusztítja.

A czinkék évenként kétszer raknak fészket s egy-egy fészekben átlag 12—14 tojást találunk; a mocsári cinke fészkeiben 27 tojást is találtak. Daczára ennek a szaporaságnak kevés a czinkék száma erdeinkben. Ennek az az oka, hogy a czinkék nagyobb része a fák kikorhadt ággyöcseinek gödreibe, a fák gyökere alá a földbe, sőt keréknyomba s mint Altum írja a legelésző marha lábnyoma által okozott földmélyedésbe is rakja fészket, tehát oly védtelen helyekre, ahol a ragadozó madarak és emlősök könnyen megtalálják s elpusztítják. Így pusztítja őket a róka, menyét, borz, vadmacska, kóborló macska, kóbor kutya, a szajkó, az erdei bagoly, a vérese, a kánya, a héja, stb.

Sok cinke a téli hónapokban pusztul el, a mikor ónos eső avagy zuzmara, jégkéreg fedí a fák galyait, és hozzáférhetetlenné teszi táplálékukat. A hideg ellen dús tollazatuk jó biztosítékot ad, csak nagy falánkságuk talál nehezen kielégítést. Ez a körülmény indított Németországban egyes erdészeket arra, hogy mesterséges uton juttassák ezeket a hasznos állatkákat a táplálékhoz. Smalian főerdész (Pomeránia) a czinkéket szalonnával etette télen át, akképen, hogy az erdőben elhelyezett költő-házikókra egy-egy darabka szalonnát spárgával odakötött.

A czinkék szaporítására Dr. Altum melegen ajánlja a költő-házikók felállítását, mert erdeinket leginkább úgy védelmezzük meg, hogy ha a természetet magát támogatjuk, s elejét vesszük annak, hogy a czinkék — ezek az apró erdőörök — fészkeiket védtelen helyre helyezték.

A költő-házikók alakja általánosan ismeretes; korosabb állatokban állítandók fel s a fatörzshöz dróttal vagy szegekkel kell megerősíteni, 4—5 méter magasságban.

Zsinórt a megerősítésnél nem szabad használni, mert azt a czinkék éles csőrükkel ketté vágják. A házikók elhelyezésénél ügyelni kell arra, hogy nagyon közel egymáshoz ne aggassuk a fákra, különben a czinkék között harcziás jelenetek fejlődnek a költés ideje alatt. Legjobb holdanként egy-egy házikót számítani. Ausztriában vannak vidékek, hol a czinkéket ősszel 50—60 darabjával befogják s télen át fogságban (szobában) tartják, szabad szárnyaikra engedve, abból a célból, hogy tavasszal kibocsátva, a helység körül tanyázzanak. A szobában egy jegenyefenyőt állítanak

föl a czinkéknek. Eledelök fött kendermag, vízbe mártott és mákkal meghintett zsemlye, dió, naponta friss víz; így aztán teljes épességben megtarthatók télen át s kora tavasszal kibocsátva őket a szabadba, bizonyára az illető ház körül fészkelnek s tisztán tartják a kerteket.

IRODALMI SZEMLE.

Czukorkészítés a juharfa nedvéből. Tomcsányi Gusztáv m. k. erdőigazgató ur ez év elején az Országos Erdészeti Egyesület könyvtárát egy érdekes régiséggel gazdagította, a bécsi udvari haditanács egy körrendeletével, a melyet az a juhar-cukor ügyében 1810. július 25-én a határörvidéki parancsnokságokhoz intézett.

Akkorában Napoleon volt az ur Európában, ki az angolokat gazdaságilag sujtandó, a szárazföldi államoknak a gyarmatáruk behozatalát megtiltotta volt. Többek között a nádcukor is egyike volt a nehezen nélkülözött czikkeeknek, a melyekkel Anglia látta el a szárazföldet s a melyet mindenféle módon igyekeztek pótolni. Ismeretes volt ugyan már akkor, hogy a répából is lehet czukrot gyártani, de maga az eljárás még tökéletlen volt. Kapva-kaptak tehát azon a tapasztalaton, hogy a juharfélék nedvéből egyszerű lepárlás útján tiszta czukrot lehet nyerni. A kormány figyelmét erre a körülményre a karinthiai gazdasági és művészeti (!) egylet hívta fel és ennek a kezdeményezésnek köszönheti a határörvidéki parancsnokságokhoz intézett körrendelet is eredetét, a mely az *Acer pseudoplatanus*, *platanoides*, *campestre* és *tataricum* fajokat jelöli meg olyanoknak, a melyek nálunk honosak és a juhar-cukor nyerésére alkalmasak. Említést tesz azonban egy további juharfajról is, a melyről csak annyit mond, hogy magyarul *czerving*-nek hívják, czukornyerésre való alkalmassága azonban még nincsen kipróbálva.

Minden határőrezred a területén bárhol található juharokról darabszám szerinti összeírást volt köteles készíteni és erre a célra az erdőtisztákat és az egyes századok kezelő tisztjeit egy törzstiszt vezetése alatt ki kellett rendelnie.

Nem tudjuk, mennyiben volt foganatja a magas udvari

haditanács előrelátó rendelkezésének, tény az, hogy Napoleon bukása és ezzel az angol kereskedelem felszabadulása, később pedig a répaczukorgyártás töléletesbitése a juharczukrot nálunk mindeddig nélkülözhetővé tette.

Ellenben Amerikában az Acer saccharinum és rubrum nedvéből manapság is készítenek czukrot és pedig sokkal többet, semmint hinnők. Érdekes lesz erre nézve Gifford John dr. tanárnak a Schweizerische Zeitschrift für Forstwesen f. é. juliusi füzetében megjelent cikkét röviden ismertetnünk.

A czukornak és szörpnek a juharka nedvéből való előállítására nagyobb jelentőségű iparág, mint a milyenek Európában rendesen hiszik. Az erdőgazdasági irodalomban a czukornyérés csak ritkán szerepel mint mellékhasználat, ámbar a juharczukor eléggé fontos és nem kevesebb gonddal gyűjtött és elkészített erdei termény, mint pl. a tengeri fenyő gyantája délnyugoti Franciaországban. Az Egyesült-Államok északkeleti részének lakóit csodálatba ejti, hogy ez a kitünő szörp, melynek különös ízét sokan a legjobb méznél is többre becsülik, Európában oly kevéssé ismeretes.

Fox W. F. New-York állam erdőfelügyelője szerint az Egyesült-Államok évenként 22.500,000 *kg.* juharczukrot termelnek. Ez a mennyiség az Egyesült-Államok czukorszükségletének 17⁰/_o-át fedezi.

Vermont államban az 1889.évben 6.350,000 *kg* czukrot és 824,000 liter szörpöt készítettek. 1 *kg.* juharczukor átlagos ára 85 centimes, a juharszörpé 1 Franc volt. A termelés nagyságáról fogalmat nyújt az a tény, hogy nem régen 15 millió vaseső kelt el, a mely a nedvnyérés egyik módjához szükséges.

A czukorfák többnyire csoportosan állanak a telep (Farm) egyes lapályos részein. Igen gyakran az eredeti erdő maradványai ezek, a melyek körül a többi nem kívánt fanemek kivágtak. A csoportok ritkán záródtak, többnyire oly gyérek, hogy a fák terebélyes koronát fejleszhetnek. A talaj legelőül szolgál.

A juharczukor nyérése leginkább Észak-Amerika északkeleti zordabb hegyvidékein dívik. A nedvet tavasszal a rügyfakadásig gyűjtik s e czélből a fát meglékelik. 12—15 *mm.* átmérőjű 5 *cm.* mély lyukat fúrnak a törzsbe és pedig közel a földhöz és a déli oldalon, mivel tapasztalás szerint itt folyik ki a legtöbb nedv.

Jó termőhelyen már 15 éves fákat is meg lehet csapolni. A teljesen ép törzs két léket is elbir. A furiyukba vékony galvanisált vascsövet illesztenek és erre egy fedett üstöt akasztanak, melyből minden reggel kiszedik a becsurgott fanedvet. Ezt aztán egy nagyobb edényben gyűjtik, a míg annyi gyült össze, hogy a lepárlás kezdetét veheti. Minél frissebb a nedv, annál jobb a cukor is.

Ha a csövet akkor távolítják el, a mikor a rügyek még nem fakadnak, helyét fadugóval be kell tömni, mert máskülönb a fatörzsön lecsurgó nedv azon megsavanyodik és ártalmára van. Ha ellenben a vascsövecske csak lombfakadás után vétetik ki a fából, akkor dugóra már nincs szükség, de elkésni sem szabad a vascső eltávolításával, nehogy körülötte új fatest képződjék és a cső kihúzása a fa megsértésével járjon.

A juhar termelőképesége annak korától, a termőhelytől és sok egyéb körülménytől függ. Az egészséges fa életerejének látható megfogyása nélkül évről-évre 50—150 liter nedvet szolgáltat. Egy liter nedvből 240—720 gramm cukor nyerhető.

A lepárlásra igen különféle készülékek szolgálnak. (B.)

Nodon-Bretonneau fatelitési eljárása. A feltaláló megőregítésnek, senilisationak nevezi eljárását, a mely szerinte a friss fát azokkal a tulajdonságokkal ruházza fel, a melyek a régi, jól kiszáradt faanyagot oly becsültté teszik. Ezt az új telitési módot a Zeitschrift für Forst- und Jagdwesen f. é. VI. füzeté nyomán a következőkben ismertetjük: A fát egy fakádba teszik, a mely a földtől el van szigetelve. A kádban boraxból (10⁰/₀), gyantasóból (Harzsalz, 5⁰/₀) és vízből készült közömbös folyadék van, a mely azonban a telitendő fát nem borítja teljesen. A fa ólomlemezen nyugszik, a mely valamely villamos erőforrás tevőleges sarkával áll kapcsolatban. Az ólomlemez alatt egy szigetelő réteg, ez alatt pedig ideoda kigyózó csövezeték van. A fára vízzel telt likacsos fenekű edények helyeztetnek, a melyek alján a negatív sarkkal összekötött ólomlemezek fekszenek. Ekként a villamos áram a fát alulról felfelé átjárja, miközben a csövezetéken áthajtott gőz a kádban lévő folyadékot 35⁰ C-ra melegíti.

A villamos áram hatása alatt a telítő folyadék a fát minden részében áthatja (elektro-kapillaritás) és a fanedvet kiszorítja. Ez a folyamat néhány óra alatt megy végbe. Erre a fát kiemelik és

a szabad levegőn szárítják, míg a felvett víz elpárolgott. Végül 40° C-nál a fát teljesen kiszáritják.

A fa annál jobban telíthető ily módon, minél frissebb. A telítés után nem aszík össze többé.

A fatest vegyi elváltozása a száradás közben megy végbe. Az edényekben bórsav rakodik le, a gyanta pedig a farostokkal oly módon egyesül, mint a papirban az enyv a papiranyaggal. Az ekként telített fa tartós, szívós, vízhatlan és kemény.

Az eljárás előnyeiként a következőket említik; a fát nem kell magas hőfokra hevíteni vagy nagy nyomásnak kitenni; csak közömbös folyadékkal érintkezik; a telítő folyadék a fát teljesen és egyenletesen hatja át; a fa színe és rajzolata nem szenved változást, a műszaki tulajdonságokra nézve ellenben sokat nyer; némely fanem szijácsa (pl. a tölgyé) ép oly használható lesz, mint a geszt; a telített fa ép oly könnyen munkálható, mint a teljesen kiszáradt, de nem telített fa; egyes fanemek, melyeket az ipar eddig nem használhatott, használhatókká válnak, pl. a *Pinus maritima*; a Nodon-Bretonneau-féle módszer segítségével a fát bármely folyadékkal lehet telíteni (festő, antiseptikus, tűzálló folyadékokkal).

Az eljárás szabadalmazott. A szabadalmat egy részvénytársaság értékesíti, a mely Párisban (12 rue Vivienne) székel és «Société anonyme pour la senilisation rapide des bois et matières fibreuses» nevet visel. Telítőtelepe Aubervilliers-ben van és naponként 100 ürköbméter fát telít. A telítés ára:

1—20	ü ^{rm} ³ telítésénél	ü ^{rm} ³ -kint	20 frank
20—50	»	»	18 »
50—100	»	»	17 »
100-nál több	»	»	16 »

A társaság azonban eljárásának használati jogát el is adja és pedig évi 600 ü^{rm}³ telítésénél évenként 3000, évi 3000 ü^{rm}³-nél 11,000 és évi 10,000 ü^{rm}³-nél 30,000 frank bért számít.

Az államerdőkbeli vadászat hérbeadása Württembergben.
A württembergi kormány ily irányu tervéről az „Allgemeine Forst- und Jagdzeitung“-ban (idei VI. szám) alábbi czikk jelent meg egy erdőgondnok tollából:

„Hivatásunkban újabb veszély fenyeget. Pályánkra léptünkkor

csak azt tudtuk, hogy az államerdőknel úgy az erdőgazdaság vezetése, mint a vadászatkezelés egy kézben, a pagonykezelőben van egyesítve. Belső szükség emeltet velem szót egy oly rendszabály ellen, mely hivatásomra s ezzel kapcsolatosan a közjóra nézve is csak káros következtésekkel járhat.

Vajjon a nyilvános bérbeadásnak csupán a vadászat jövedelmének emelése az indítóoka, avagy más egyéb czélzat, nem szeretném bíráltni. Mindenesetre bizonytalan, hogy a bevételek számottevően emelkedjenek s bizonyára nehéz lesz a kezelőknek a fölött örködni, hogy a faállomány a vadászatból kifolyólag ne károsittassék s óvrendszabályok csak akkor lesznek tehetők, ha a kár máris megtörtént.

Az erdész hivatása lényegében: óvása és ápolása, meg hasznosítása az erdő-, növény- és állatvilágnak; ha elesik erdeje vadászatától — mert miként vehetné fel a versenyt a vadászatkedvelő urakkal — hivatása köre is megcsönkul. Erdeje állatvilágából nem marad más köteles figyelmének tárgyául, mint az ormányos és szübugár, apácza- és más hernyók; foglalkozhat azonkívül fészkelő házikók függesztésével, vadhoz azonban nem lesz köze. Nem vigasztalan állapot-e ez? *O quae mutatio rerum!*

Az odaadás azonban, melylyel magunkat hivatásunknak szenteltük, nem fog csökkenni; azután is, mint eddig, szellemi és testi erőnket nem kimélve fogjuk gazdasági teendőinket végezni, sőt azt is merném tagadni, hogy az erdésznek azért kellene vadásznia, hogy aközben pagonyának minden zugába eljusson; amugy is be fogja járni erdeje mélyeit, nézve, vizsgálódva, a mint pagonya javát legjobban észlelheti.

Hanem elmaradhatatlan, hogy az erdész, vadászat nélkül, pagonyában nem ur többé, s elnyomva, viaszszoritva érzi magát. Az erdész pagonyával ugyszólva egybeforrott, hogy képzelhető ez, ha annak egy oly részlete vonatik el ő tőle, melyre vonatkozólag az összes hagyományok és a történelmi fejlődés szerint bizonyos természeti jogot elvitatni nem lehet. Zárva a forrás, melyből testi-lelki rugékonyságot, fiatalos erejét meriti és fentartja; melyből örömei erednek, könnyebben elviselhetővé tevéen a hivatásával járó számtalan nélkülözéseket. Kipusztulni készül a jó erdészvér, mely szakunkhoz vezette a lelkes, derék fiatal nemzedéket, nem törődve

az elszigetelt helyzettel, melybe övéit juttatja s ugye lehet, a jövő pagonykezelői inkább csak zöldre festett hivatalnokok lesznek. (K—s.)

Az erdő és a jégkárveszély. Ily czimen értekezett dr. Meyer L., a stuttgarti állomás meteorologusa közelebről, kifejtve, hogy miként csapott át a vélemény, hogy t. i. az erdő jégkármentes, egyes esetek folytán annak ellenkezőjébe. Szerinte mégis csak van védőbefolyása az erdőnek, bár csak korlátolt távolságra s nem minden esetben. Legelfogadhatóbbnak tartja azt a nézetet, hogy a jégeső fagypontra alá hűtött felhőkből származik, melyek felfelé tartó légáramlatba kerülve, a hidegebb régiókba ragadhatnak. A felhőknek ezt az oszlopszerű feláramlását néha szabadszemmel is láthatjuk. A változó erejű szelek irányát követik tehát a jégesfelhők; így azután a pusztaság felett képződött felhő a közeli erdőség fölött sülni kezd, avagy viszont az erdő levegője által elváltozott felhő az erdőn túl csapódik le.

Az erdőn kívül még befolyást gyakorolnak és pedig néha még nagyobb mérvben a terepemelkedések, nemcsak annyiban, hogy a légrétegeket átmenetelüknél emelik, hanem a völgyek árnyas és napos oldalain különbözően felmelegedett légrétegekkel is.

Tehát e két befolyást (erdő és terep) kell elkülöníteni. Az sikerült is előadónak és pedig az 1828. évig terjedő württembergi adóelengedési statisztikával. Ez adatokból pl. a meglehetősen lapályos fekvésű Schönbuchwald jó hatása szembeszökő, nemkülönben a Rammert és más erdőségé s még inkább az Ulm és Heilbronn körüli erdőké. Legfeltűnőbb példát mutat az a sáv, mely Ettlenschiesztől (Ulm-i kerület) a jégverésnek igen kitett helytől, Bissingen és Haufen felé, a statisztika szerint jégmentes helyek felé fokozatosan változva húzódik. E vonalon erdő és mező váltakoznak s a kár mindig az erdőtől keletre csekélyebb, a mi onnan ered, hogy a jégvihar legtöbbször nyugatról, legfennebb délnyugatról jött.

Meyer fejtegetéseinek meggyőző erejét mutatta az utána lefolyt vita, melynek során Graner főerdőtanácsos, ismert szakférfi, azon következtetést vonta le és nyilvánította, mikép tarvágságtól, melyek által a jégképződésre alkalmas területek nagyobbodnak, tartózkodni kell, a minthogy ez a törekvés a lehetőséghez képest már évek során át érvényesül is.

(Centralblatt f. d. g. Forstwesen VI. f.)

K—s.

Párisi levél.

(Az erdészeti és vadászati csoport kitüntetései.)

Tekintetes szerkesztőség!

Mint hogy a francia hivatalos közlöny az 1900. évi párisi nemzetközi kiállításon kitüntettek névsorát hibásan közölte és ennek következtében a hazai lapok sem hozhattak megbízható és helyes adatokat a nyilvánosságra, kötelességemnek tartom a IX. erdészeti, vadászati és halászati csoportban kitüntetett kiállítók és közreműködők pontos és a kiállítandó okmányoknak megfelelő névsorát a tisztelt olvasóközönséggel az alábbiakban közölni.

Szives tájékozással azonban a következőket kell kiemelnem:

A IX. erdészeti csoport által bejelentett tárgyak eredetileg a 49., 50. és 54. számú szorosan véve erdészeti alcsoportok és amennyiben az erdészeti szakoktatással kapcsolatban állottak, az I. csoport 5. gazdasági szakoktatás alcsoportjába soroztattak. A francia kiállítási igazgatóság egy téves intézkedése folytán azonban egyes kiállítók által bemutatott tárgyak szintén ezen 5. alcsoportba soroztattak, a miért is a nevezettekre vonatkozó kitüntetések ezen alcsoportban vannak felemlítve,

Az erdészeti jury működése alatt továbbá kitünt, hogy ez a jury a bemutatott erdészeti mérőműszerek és rovargyűjtemények elbírálására nem illetékes és azért ezen tárgyakat az I/15 (mérő-műszerek) és VII/42 (hasznos és káros rovarok) alcsoportok juryje bírálta meg.

Végül van szerencsém kiemelni, hogy az erdészeti csoport 49. alcsoportjának kiállítói között számos csoportosítás abból a célból történt, hogy az illetők együttesen magasabb kitüntetésben részesüljenek, mint a milyent különben egyenként kaptak volna. A díjak tényleges kiosztásánál az eljárás azonban az lesz, hogy a csoportba foglaltak minden egyes tagja és ezek szerint minden egyes erdőhatóság is egyenkint megkapja a kitüntetésének megfelelő oklevelét és megkapja az érem egy példányát.

Erdészet.

IX. Csoport.

49. alcsoport.

Jury tag: Földi János, m. kir. erdőtanácsos a földmiv. ministerium erdészeti főosztályában, Budapest.

Kiállítók:

Grand prix:

A földmivelésügyi m. kir. ministerium erdészeti főosztálya és a besztercebányai, kolozsvári, lugosi, máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóságok, a zágrábi kir. erdőigazgatóság, az orsovai m. kir. erdőrendezőség, a gödöllői, apatini, bustyaházai, csikszeredai, orsovai m. kir. erdőhivatalok, az otočáci kir. erdőhivatal, a soóvári és zsarnóczai m. kir. erdőhivatalok, a lippai, liptóújvári, nagybányai, ungvári m. kir. főerdőhivatalok, a vinkovcei kir. főerdőhivatal és a selmeczbányai m. kir. központi erdészeti kísérleti állomás gyűjteményes kiállítása. Vaitzik Ede, Térfi Béla m. kir. erdészek és Gregersen Béla m. kir. erdészjelölt, Besztercebánya. A horvát-szlavon országos kormány erdészeti osztálya, Zágráb.

Arany érem:

Az Országos Erdészeti Egyesület, Budapest.

a) *Leírások, ismertetések, szakközlemények gyűjteményes kiállítása:*

Tomcsányi Gyula m. kir. erdőigazgató, Besztercebánya, Vadas Jenő m. kir. főerdőtanácsos, Selmeczbánya.

b) *Fatermési táblák, törzselemzések, erdőrendezés és állableírások gyűjteményes kiállítása:*

Bekény Aladár m. kir. erdőrendező-főerdész, M.-Sziget, Szász Coburg-Gothai Fülöp herceg erdőrendező-főerdész, Jolsva, Crausz Géza m. kir. erdész, Nagy-Sink, Kuzma Gyula kir. erdőmester, Vinkovce, Matavovszky Árpád m. kir. erdőrendező-főerdész, Liptóújvár, Merényi Gyula m. kir. erdőrendező-főerdész, Soóvár, Muzsnay Géza, m. kir. erdőrendező-főerdész, Zsarnócza, Nagy György, m. kir. erdőmester, Sepsi-Szent-György, Ormai Kálmán, m. kir. erdőrendező-főerdész, Besztercebánya, Párnai Attila, m. kir. erdőrendező-erdőmester, Lugos, Pászthy Ferencz, kir. erdőrendező-erdész, Otočac, Pfeiffer Gyula, kir. erdészjelölt, Vinkovce, Ratkovszky Károly, m. kir. erdőmester, Sopron, Strazsák Henrik, kir. erdőrendező-főerdész, Vinkovce, Székely Adolf, m. kir. erdőmester, Alsó-Kubin, Fekete Lajos, m. kir. főerdőtanácsos, Selmeczbánya.

c) *Usztatási, fakihasználási stb. előkészületek, erdészeti építkezések és az ezekre vonatkozó tervek, költségvetések, fényképek és ismertetések gyűjteményes kiállítása:*

Ambrus Lajos, m. kir. erdész, Besztercebánya, Bohuniczky Endre, m. kir. erdész, M.-Sziget, Chabada Géza, m. kir. erdész, Zsarnócza, Divald Béla, m. kir. főerdész, Garamrév, Dragán Gyula,

m. kir. erdész, Bustyaháza, Erdélyi Gyula, m. kir. főerdész, Körösmező, Füstös Kálmán, m. kir. erdőmester és Nagy Károly, m. kir. főerdész, Bustyaháza, Hoffer Balázs, m. kir. famester, Liptóujvár, Kaán Károly, m. kir. erdész, Besztercebánya, Linszky Károly, m. kir. erdész, Rahó, Zelinszky Lipót, m. kir. famester, M.-Sziget, Lonkay Antal, m. kir. erdész, Kakasfalva, Marosi Ferencz, m. kir. erdőtanácsos, Kolozsvár, Masztics Ádám, m. kir. erdész, Liptóujvár, Nagy Károly, m. kir. főerdész és Reisz Mihály, könyomdakezelő, Bustyaháza, Orosz Antal, m. kir. erdész, Bustyaháza, Pfalz Károly, m. kir. erdőmester, M.-Sziget, Reisenbüchler Róbert, m. kir. famester és Reisz Mihály, könyomdakezelő, Bustyaháza, Sorger Károly, m. kir. erdőőr, Vörösvágás, Steinhausz József, m. kir. erdőmester, M.-Sziget, Sümegh Ignác, m. kir. erdőmester, Nagy-Szeben.

Ezüst érem:

Horvát-Szlavonország vagyonszékeinek gyűjteményes kiállítása, Kestercanek Ferencz, erdészeti tudományok tanára, Zágráb, Banyáry Gyula, asztalosmester, Körmöczbánya.

Vadpatak-szabályozás, kopárok, futóhomok, karst befásítása, erdősítés, károsítások elleni védekezés és az ezekre vonatkozó térképek, rajzok, fényképek és ismertetések gyűjteményes kiállítása:

Eránosz Antal János, kir. alerdőfelügyelő, Kassa, Kiss Ferencz, m. kir. erdőmester, Szeged, Márton György, kir. erdész, Zágráb, Ritter Károly, m. kir. főerdész, Bustyaháza, Rosmanith Albert, kir. főerdész, Zágráb, Horvát-szlavon erdészeti egyesület, Zágráb, Faragó Béla magyar fenyőmagpergető intézete, Zala-Egerszeg.

Erdőművelési gépek, szerszámok stb. gyűjteményes kiállítása:

Erdődi György, m. kir. főerdész, Turócz-Szent-Márton, Gábor Sándor, m. kir. főerdész, Nagybánya, Ivanich Ferencz, m. kir. erdész, Gödöllő, Kondor Vilmos, m. kir. erdőmester, Balassa-Gyarmath, Rowland Róbert, urad. főerdész, Zakamene, Török Sándor, m. kir. főerdész, Vadászerdő.

Bronz érem:

Lótos János, m. kir. erdőőr, Görgény-Szent-Imre, Mokry István, földbirtokos, Vadászerdő, Lorenc Viktor, magánmérnök, Budapest, Czakl József, puskaműves, Ungvár, Özv. Brandenburg Ferenczné asztalosműhelye, Selmeczbánya, Szakmáry Ferencz, m. kir. erdész, Kolozsvár.

Elismerő oklevél:

Bukovac Vlaho, festőművész, Zágráb.

Közreműködők:

Grand prix:

Széchenyi Pál gróf, az erdészeti csoport elnöke, Budapest, Sóltz Gyula, országos főerdőmester és ministeri tanácsos, Budapest.

Arany érem:

de Pottere Gerard, m. kir. erdész a földmiv. ministerium erdészeti főosztályában, Budapest, Barlay Sándor, m. kir. főerdőmester, Lippa.

Ezüst érem:

Dr. Franges Ottó, tanár, Zágráb, Czanner Balázs, m. kir. famester, Lippa, Horváth Sándor, m. kir. főerdőtanácsos és osztálytanácsos a földmiv. ministerium erdészeti főosztályában, Budapest.

Bronz érem:

Clement Károly, m. kir. erdészjelölt a földmiv. ministerium erdészeti főosztályában, Budapest, Dr. Tuzson János, m. kir. erdész és a központi erdészeti kísérleti állomás adjunktusa, Selmezbánya, Teodorovits Ferencz, m. kir. erdőmester, Királyhalma, Bund Károly, az Országos Erdészeti Egyesület titkára, Budapest, Kerekes István, m. kir. erdőőr, Vadászerdő, Bartha Gyula, m. kir. főerdőtanácsos és osztálytanácsos a földmivelésügyi ministerium erdészeti főosztályában, Fischer Károly, m. kir. erdész, Besztercebánya, Matusovits Péter, m. kir. erdészjelölt, Liptóujvár, Hajdu Dezső, m. kir. erdész, Besztercebánya, Murgács János, m. kir. erdőőr, Besztercebánya, Ferch János, ácsmester, Temes-Ujfalu.

Elismerő oklevél:

Libics László, m. kir. erdőőr a földmiv. ministerium erdészeti főosztályában, Budapest, Neubauer Béla, m. kir. erdőlegény, Besztercebánya, Nyilas Géza, m. kir. famester, Kolozsvár, Steinsdorfer Vilmos, m. kir. erdőlegény, Besztercebánya, Medveczky Ernő, m. kir. erdész, Zólyom-Lipese, Barger Guido, Szász-Coburg-Gothai Fülöp herceg erdőrendezője, Jolsva, Gyarmathy Mózes, m. kir. erdőrendező-erdész, Orsova, Milasofszky István, m. kir. erdőőr, Liptóujvár.

50. alcsoport.

Jury tag: Turkovich Milan, földbirtokos, Kutjevo, Slavonia.

Kiállítók:

Grand prix:

Société d'importation de chêne, Vrbanje, Slavonia. A földmivelésügyi m. kir. ministerium erdészeti főosztálya és a beszter-

czei, besztercebányai, lugosi m. kir. erdőigazgatóságok, a zágrábi kir. erdőigazgatóság, az apatini, bustyaházai, csikszeredai, gödöllői, orsovai m. kir. erdőhivatalok, az ottoéaci kir. erdőhivatal, a soóvári, szászsebesi, zsarnóczai m. kir. erdőhivatalok, a lippai, liptóújvári, ungvári m. kir. főerdőhivatalok és a vinkovcei kir. főerdőhivatal gyűjteményes kiállítása, Bród és Gradiska slavoniai vagyonszékgyűjteményes kiállítása, Gelsei Gutmann S. H. fakereskedő, Nagykanizsa.

Arany érem:

Slavonische Holzindustrie-Gesellschaft, Krafft-Trüköry et Cie, Vrbanje, Slavonia, The Oak Extract Company Ld, Zsupanje, Slavonia, Vuk M. és fiai fakereskedők, Budapest, Holzmanufactur Vrbovsko, Horvátország, Cerych (Frank) és társa, Horvátország, Nasici részvénytársaság, Horvátország, Mohr és társa, fakereskedők, Vinkovce, Slavonia.

Ezüst érem:

Lg. Pongrácz Gusztáv parquett-gyára és gőzfürésze, Zágráb, Wolfner S., fakereskedő, Budapest, Gregersen G. és fiai, építési vállalat, Budapest, Bačič Antal, gőzfűrésztulajdonos, Drenovác, Horvátország, Funk és Heinrich, sétabotgyárosok, Károlyváros, Slavonia, Kramer J. és H., sétabotgyárosok, Károlyváros, Slavonia, Első szászrégeni tutajkereskedő társulat, Szászrégen.

Bronz érem:

Ifj. Zsoldos Ferencz, fakereskedő, Szentes.

Elismerő oklevél:

Weiss József, faárugyáros, Miklens, Slavonia. Böhm József, épület-, fa- és fenyőcser-kereskedő, Budapest, Verebélyi Imre, butorgyáros, Zólyom, Ifj. Eichenwald Ede, fagyapotgyáros, Csácza.

Közreműködők:

Arany érem:

Csipkay János, kir. főerdőmester, Vinkovce, Slavonia, Tavi Gusztáv, m. kir. főerdőtanácsos és osztálytanácsos a földmiv. ügyi m. kir. ministerium erdészeti főosztályában, Budapest, Kesterčanek Ferencz, az erdészeti tndományok tanára, Zágráb, Niennie Ede, Bród és Gradiska vagyonszékgyűjteményes tisztviselője, Slavonia, Löw W. The Oak Extract Co. Ld. igazgatója, Zsupanje, Slavonia, Neuhaus J., a „Slavonische Holzindustrie Gesellschaft Krafft-Trüköry et Co.“ igazgatója, Vrbanje, Slavonia, de Pottere Gerard, m. kir. erdész a földmiv. ministerium erdészeti főosztályában, Budapest.

Ezüst érem:

Herzl Adolf, Gradiska vagyonszövetség tisztviselője, Slavonia, Hochstädter N., a Banthlin-féle vegyi gyárnak igazgatója, Perecsény, Hoffmann Henrik, a Holzmanufactur „Vrbovsko“ igazgatója, Vrbovsko, Horvátország, Smerd János, a Gutmann czég gőzfürészeinek igazgatója, Belisce, Slavonia.

Bronz érem:

Kolb Gyula, m. kir. erdőőr a földmívelésügyi ministerium erdészeti főosztályában, Budapest, Boellein Kálmán, Bród és Gradiska vagyonszövetségek tisztviselője, Slavonia, Bárdos Conrád, m. kir. erdőőr, Liptóújvár, Bleha József, lakatosmester, Liptóújvár, Cseh Lajos, a Gregersen czég mérnöke, Budapest, Gelz János, ácsmester, Lippa, Kissing és Möllmann, fakereskedők Csikszereda, Tilly Antal, a Gregersen czég főpallérja, Budapest, Masztics Ádám, m. kir. erdész, Liptóújvár.

Elismerő oklevél:

Belházy Jenő, m. kir. erdőmester, Lugos, Berrenha József, Costa (Antonio Martino da), Horvát-Szlavonország, Garlathy Kálmán, m. kir. erdőigazgató, Liptóújvár, Havas József, kir. erdőigazgató, Zágráb, Kócsy János, m. kir. erdőmester, Zsarnócza, Laitner Elek, m. kir. erdőigazgató, Beszterce, Palkovich N., a Gregersen czég főmérnöke, Budapest, Rónay Antal, m. kir. főerdőtanácsos, Ungvár, Szepessy Gusztáv, m. kir. főerdőmester, Orsova, Nagy Vince, kir. erdőmester, Otočac, Rotter Bernát, asztalosmester, Lippa.

54. alcsoport.

Kiállítók:

Arany érem:

M. kir. erdészeti akadémia, Selmecezbánya.

Ezüst érem:

Gáspár Béla, m. kir. erdőmester, Breznóbánya.

Bronz érem:

M. kir. erdőhivatal, Gödöllő, Kir. főerdőhivatal, Vinkovce.

Elismerő oklevél:

Illés Vidor, m. kir. erdész, Német-Palánka, Bród és Gradiska vagyonszövetségek, Slavonia, Horvát-szlavon erdészeti egyesület, Zágráb.

Közreműködő:

Elismerő oklevél:

Pfeiffer Gyula, kir. erdészjelölt, Vinkovce.

*I. Csoport.***5. alcsoport.***Kiállítók:*

Arany érem:

A földmivelésügyi m. kir. ministerium erdészeti főosztálya és a selmeczbányai m. kir. erdészeti akadémia, valamint a királyhalmi, vadászerdői, görgény-szent-imrei és lipitújvári m. kir. erdőőri szakiskolák gyűjteményes kiállítása.

Bronz érem:

Szabó Ignác, m. kir. erdész, Lippa, Sikó Áron, m. kir. erdész, Lippa.

*III. Csoport.***15. alcsoport.**

Ezüst érem:

Csési Ottó, m. kir. főbányatanácsos, Selmeczbánya, Csiby Lőrincz, m. kir. erdőtanácsos, Selmeczbánya.

Bronz érem:

Elek István, m. kir. erdészjelölt, Eger, Krippel Mórincz, m. kir. erdész, Gyergyó-Szent-Miklós, Márton Sándor, m. kir. erdőmester, Nagy-Károly, Ormai Kálmán, m. kir. erdőrendező-főerdész, Besztercebánya, Terény Sándor, m. kir. erdész, Pécska, Orsovai m. kir. erdőrendező, Orsova.

*VII. Csoport.***42. alcsoport.***Kiállító:*

Arany érem:

Pisó Kornél, m. kir. főerdész, Besztercebánya.

Közreműködők:

Bronz érem:

Dr. Tuzson János, m. kir. erdész és a központi erdészeti kísérleti állomás adjunctusa, Selmeczbánya, Ratkovszky Károly, m. kir. erdőmester, Sopron, Teodorovits Ferencz, m. kir. erdőmester, Királyhalma.

Vadászat.*IX. Csoport.***52. alcsoport.**

Jury tag: Nagybarcsai Barcsay Domokos főrendiházi tag stb. stb., Budapest.

*Kiállítók:***Grand prix:**

Gödöllői cs. és kir. vadászati hivatal, Esterházy Mihály gróf, a vadászati csoport elnöke, Budapest.

Arany érem:

József Ágost Ö cs. és kir. Fensége, Kis-Tapolcsány, Andrassy Géza gróf, Betlér, Dr. Lendl Adolf állattani laboratoriuma, Budapest, Almásy Dénes gróf, Kétegyháza, Wenckheim Frigyes gróf, Kigyós, Egerváry Gyula, m. kir. vadászati felügyelő, Budapest.

Ezüst érem:

Esterházy Miklós herczeg, Kismarton, Montenuovo Alfréd herczeg, Bécs, Rosonowski Frigyes, praeparator, Budapest, Katzer J., szőrmekekereskedő, Budapest.

Bronz érem:

Wass Jenő gróf, Czege, Pongrácz Ferencz gróf, Kassa, Forgách Károly gróf, Ghymes, Dr. Kálnoki Bedő Albert, orszgy. képviselő, Budapest, Dán (Diamant) testvérek, szőrmekekereskedők, Budapest.

Elismerő oklevél:

Udvari vadászati hivatal, Gödöllő, Esterházy Ferencz gróf, Tata, Hám Ferencz, Festetich T. gróf vadászmestere, Csurgó, Csetei Herzog Péter, Budapest, Malomvizi Kendeffy Gábor, Boldogfalva, Kendeffy Lajos, Pozsony, Nopesa Elek báró, Szacsal, Polnisch Árpád, Lócse, Révay Gyula báró, Budapest, Scherg Lőrincz, Lajos bajor herczeg erdőmestere, Gércze-Taczkánd, Révay Simon báró erdőkezelősége, Tajna, Széchenyi Bertalan gróf, Nagy-Dorogh, Id. Zichy János gróf, Nagy-Láng.

*Közreműködők:***Arany érem:**

Pettera Hubert, udvari fővadászmester, Gödöllő.

Ezüst érem:

Olgyay Ferencz, festőművész, Budapest.

Elismerő oklevél:

Dénes Géza, urad. főerdész.

Halászat.

IX. Csoport.

53. alcsoport.

Kiállítók:

Arany érem:

Földmivelésügyi m. kir. ministerium, Budapest.

Ezüst érem:

Kis József, gazdasági intézet tanára, Keszthely.

Közreműködők:

Ezüst érem:

Landgraf Vilmos, m. kir. halászati felügyelő, Budapest, Kis József, gazdasági intézet tanára, Keszthely.

Bronz érem:

Répassy Miklós, m. kir. főmérnök, Budapest.

A kitüntetések egybefoglalása.

Erdészet: Jury tag: 2; grand prix: 9; arany érem: 24; ezüst érem: 24; bronz érem: 40; elismerő oklevél: 28.

Vadászat: Jury tag: 1; grand prix: 2; arany érem: 7; ezüst érem: 5; bronz érem: 5; elismerő oklevél: 14.

Halászat: Arany érem: 1; ezüst érem: 2; bronz érem: 2.

Összesen: Jury tag: 3; grand prix: 11; arany érem: 32; ezüst érem: 31; bronz érem: 47; elismerő oklevél: 42.

Tehát kapott az Erdészet 127, a Vadászat 34, a Halászat 5 és az egész csoport együttvéve 166 kitüntetést.

Páris, 1900. évi szeptember hó 2-án.

Földi János,

m. kir. erdőtanácsos.

A párisi nemzetközi erdőgazdasági kongresszus tárgyalásai.

A következőkben a Párisban f. é. június hó 4—9-én megtartott nemzetközi erdőgazdasági kongresszus lefolyásáról röviden beszámolni kívánunk, fentartván magunknak, hogy a kongresszus közleményeinek megjelenése után erre a tárgyra általában, vagy az ott tárgyalt egyik-másik kérdésre esetleg részletesebben is visszatérjünk.

A kongresszuson mintegy 200-an vettek részt. Magyar részről ott volt nemeskéri Kiss Pál államtitkár, Tavi Gusztáv főerdőtanácsos, Földi János erdőtanácsos és de Pottere Gerard erdész. A külföldi erdészeti élőkölöségek közül felemlítjük a következőket: Dimitz min. tanácsos (Bécs), Friedrich főerdőtanácsos (Mariabrunn), Raesfeldt báró főerdőtanácsos és Weber egyet. tanár (München), Dubois orsz. erdőigazgató (Brüsszel), Coaz főerdőfelügyelő (Bern), Shirasawa erdőtanácsos (Tokio) stb. A kongresszussal kapcsolatos banketten a külföldi képviselők nemeskéri Kiss Pál államtitkár urat kérték fel a pohárköszöntő tartására. Ez a beszéd tartalmasságával és tiszta francziaságával úgy a megbízókat, mint a felköszöntött franczia házigazdákat egyaránt elragadtatta.

A kongresszus június hó 4-én d. u. 5 órakor ült össze a kiállítás területén a kongresszusok czéljára emelt nagy csarnokban. A megnyitó beszédet *Dupuis* franczia földmivelésügyi miniszter mondotta, melynek befejeztével az elnöki széket *Daubrée* franczia orsz. főerdőmester foglalta el.

Az első előadást *Mélard* erdőfelügyelő (Páris) tartotta *a világ müfatermelésének elégtelenségéről*. Ez az előadás, a mely nagy szorgalommal összegyűjtött óriási statisztikai anyagra támaszkodott, az erdőgazdára és a nemzetgazdára nézve egyaránt nagyérdekű.

Előadásának bevezető részében *Mélard* azokkal az eszközökkel foglalkozik, a melyek a fának szállítását a XIX. század második felében oly könnyűvé tették. Ezeket a vasuti hálózatban, a csatornáknak és egyáltalában a tökéletesebb szállító eszközökben ismeri fel. Hajdan a szállítási költség oly tetemes volt, hogy az eladási ár nagyobb részt reájuk esett. A tűzifát alig lehetett 40 km.-nél tovább szállítani, nagyobb távolságra csak szenített állapotban, a mikor súlya mintegy $\frac{1}{5}$ -ére apadt. Ép úgy az épület-

és műfa szállítása is nehézkes volt és csak csekély távolságokra történhetett haszonnal. Ennek következtében egyes szűken határolt vidékek önálló értékesítési, illetve fogyasztási kerületeket képeztek, a melyek egymástól meglehetősen függetlenek voltak. Némi kivételt csak a folyammenti vidékek képeztek.

Manapság ellenben Európát és Észak-Amerikát kiterjedt vasut- és csatorna-rendszer hálózza be, a melyen tetemesen olcsóbb a szállítás. A gőz segélyével a hajók szállítóképessége megháromszorozódott. Ily módon a fa a világforgalom tárgya lett s ezzel az értékesítési területek is egybeolvadtak, tetemesen nagyobbak lettek.

Mélaré művéhez a világ minden tájára vonatkozó statisztikai táblázatokat csatolt. Európa nagyobb iparos-államainál ebből a statisztikából a fa-bevitel óriási túlsúlya tűnik ki a kivitellel szemben. Ez a jelenség évről-évre fokozódik, jeléül annak, hogy a szükséglet mindinkább növekszik. Ennek a vas és kőszén fokozódó használata sem vet gátat. Mélaré mindebből azt a következtetést vonja le, hogy *a fafogyasztás valamennyi hozzáférhető erdőség rendes fatermését meghaladja; a hiányt ez idő szerint még a többfelé üzött erdőpusztítások fedezik.*

Reámutat azután az erdőpusztítás által veszendőbe ment nagy értékekre. Az ily erdők a birtokosnak aránylag keveset jövedelmeznek, mert nagy távolságokra való eladásnál az ár 90—95%-a a kihasználó és szállító fakereskedők és vállalatok kezébe jut.

Felette aggasztó, hogy Európa ipart üző államai műfa-szükségletüket nem fedezik saját területükről. Ez idő szerint csak Ausztria-Magyarország, Norvégia, Svédország, Finn- és Oroszország, az Egyesült-Államok és Kanada rendelkezik fafölösleggel, de ezek közül is nem egy államban a népesség szaporodása és az ipar fejlődése, nemkülönben az erdők satnyulása belátható időben gátat fog vetni a fa kivitelének.

Sajnos, hogy a forró égöv őserdeire ebben a tekintetben nem számíthatunk, mert ezek, bár igen sokféle fanemet tartalmaznak, mégsem nyújthatják a köznapi használat által igényelt könnyen megmunkálható fanemeket és nevezetesen nem pótolhatják a fenyőfélét. Ezenkívül a forró égöv erdeinek kihasználását és a fatermés kiszállítását az állandóan lágy talaj és a tenyészet

pusztító bujasága nehezíti meg, a mely a szállító-berendezéseket csakhamar tönkreteszi.

Mindebből Mélard a közelgő és talán már a XX. század első felében bekövetkező fahiányra következtet, a melynek tőlünk telhetőleg elejét veendő, azt ajánlja, hogy az erdőpusztításnak törvényes rendszabályokkal, vagy az erdőbirtokosok felvilágosítása útján mindenütt véget kell vetni, továbbá a fatermesztésnél a műfa-nevelés legyen a főczél, végül mindaz a terület — legyen az akár a hegységben, akár a dombvidéken és lapályon — a mely mezőgazdaságilag jövedelmező módon nem értékesíthető, erdősítették be és ez az üdvös tevékenység az állam részéről adóelengedésekkel, a munkák vezetésének elvállalásával és magvak és csemeték ingyenes kiosztásával istápolandó.

A mint látjuk, Mélard végeredményben nagy új eszméket nem tárt föl, de azért az erdőgazdaságnak jó szolgálatot tett előadásával, mert felhasználta a nemzetközi kongresszus ritka alkalmát, hogy ezeket a bár régebben felismert, de a teljes gyakorlati érvényesüléstől még távol álló igazságokat olyankor hangoztatta, a mikor széles körök figyelme az erdőgazdaságra irányult.

Nagy tetszéssel fogadott előadása után az első, egyetemes gyűlés véget ért.

Junius hó 5-én a résztvevők három osztályba oszlottak és ezen, valamint a következő két napon külön-külön tanácskoztak.

Az *első osztályban* Mer erdőfelügyelő (Nancy) a jegenyefenyőgazdaságot ismertette. Ez a fanem tudvalevőleg a Vogesek nyugoti lejtőin igen elterjedt, tehát Franciaországra nagy fontossággal bír. Mer korai és erőteljes áterdöléseket ajánl, melyek segítségével a felujtást már az állatok 50—60 éves korában bevezetni kívánja. Habár a legtökéletesebb jegenyefenyő-gazdaságokban az áterdöléseknek tényleg van szerepük a felujtás előkészítésében, a felujtás kezdetének Mer által megjelölt időpontját mégis határozottan korainak kell tartanunk. A vágatási korig fentartott állabrészt Mer 2—3 vágással aránylag gyorsan távolítja el és a hézagok pótlására a luczfenyőt ajánlja. A bükk elnyomandó.

Ez az előadás nem talált osztatlan tetszésre. Különösen a bükk kiküszöbölésére vonatkozó javaslat és a jegenyefenyő igé-

nyeinek meg nem felelő gyors vágásmenet ellen a kongresszus állást foglalt.

Hüffel, a nancy-i erdészeti akadémia tanára ugyanerről a tárgyról beszélt, inkább az erdőrendezés szempontjából. Régente rendszertelen szálalással kezelték a jegenyefenyveseket, később, a XIX. század közepe táján a szakozási módok szerint történt a berendezés és csak legujabban mutatkozik némi hajlam arra, hogy a szálaláshoz térjenek vissza. Szónok beismeri, hogy a térszakozás az által, hogy a használatot hosszú időre egy és ugyanahhoz a területhez kötötte, nagy hátrányoknak volt az okozója. Ennek megértésére közbevetőleg meg kell jegyeznünk, hogy a francia erdőrendezés a természetes felujítás menetét olyképen intézi, hogy a felujítási időtartammal mindig egytartamu fordaszak egész vágásterületén szétszórta folyik a használat, illetve felujítás mindaddig, a míg az teljesen befejezve nincs. Ez azt jelenti, hogy egy más fordaszak vágásterületét mindaddig kikezdeni nem szabad, a míg az előzőn a használat, illetve felujítás teljesen véget nem ért. Ez hasonlóan merev, a természetes felujítás igényeit kevésbé kielégítő eljárás, mint a hazánkban divó öt éves felujítás, a melynél a félfordaszaki területből szintén nem jutunk ki a 10 év alatt és az első öt évben csupa vetővágást, a második öt évben csupa végvágást vezetünk.

Habár *Hüffel* a szakozási módszernek hátrányait felismeri, a szálalást még sem pártolja, mert az az erdőrendezés elé nagy nehézségeket gördít. Leginkább még a szálaló vágásos gazdaság (Femelschlagbetrieb) felel meg szerinte a jegenyefenyő igényeinek.

Miután e tárgyan még néhány felszólalás történt, reátértek az *áterdölések* kérdéséhez. Ismét *Mer* erdőfelügyelő emel szót. A mellett érvel, hogy a sűrű zárlatot már korán kell lazítani, hogy a vágható kor egyedei szabadon fejlődhessenek. Ez uton a fordaidő tetemesen alábbszállitható. E mellett azonban a mellékállapot a védelem szempontjából kiméletben akarja részesíteni; mivel pedig ez az 50—60. évtől kezdve nem igen sikerül, ebben a korban a mellékállab teljes eltávolítását és a jegenyefenyőnek a hol lehet természetes, másutt mesterséges uton való alátelepítését ajánlja.

Ily általánosságban ennél a kérdésnél szintén nehéz Mer nézetéhez csatlakozni.

Ugyancsak a gyéritésről szólt *Broilliard*nak értekezése, melyet *Boppe*, a nancy-i tanintézet tiszteletbeli igazgatója olvasott fel.

Ő már különbséget tesz árnytűrő és fényigényes fanemek között és abból indul ki, hogy a fanemek egyik csoportja, melynek legkiválóbb képviselője a tölgy, gyorsabb növés mellett, a másik csoport, melyből a luczfenyő válik ki, lassabb növés mellett nyújt jobb fát. Ennek megfelelően a gyéritések a termőhelyi viszonyok figyelembevételével az első esetben inkább a koronák kiszabadítására, a másik esetben a záródás fentartására hassanak. Mindenütt pedig a helyi viszonyok vétessenek kellőleg figyelembe, merev általános szabályok mellőztessenek!

A harmadik tárgy a *felujító vágások talajának megműveléséről* szólt. *Charlemagne*, a kongresszus főtitkára a vetővágások talajának felkapálását ajánlja, különösen tölgyesekben. Ugyanerről a tárgyról *Müller* dán erdőigazgató is nyújtott volt be egy munkát, a mely felolvasásra kerül. Dánországban a vetővágások talajának teljes megművelése általánosan szokásos, sőt réha mesterséges trágyázással is egybe van kötve. (!)

Erre *Prouvé* francia erdőfelügyelő szólalt fel és egy régi, elavult kihasználási módnak fogta pártját. Szerinte kár volt Franciaországban a század eleje óta általánosan a fokozatos felujító vágásra áttérni, jobbnak tartja a rendszeresen sorakozó tarvágásokat, hektáronként 20 visszatartott törzsszel, a melyek a bevetődést volnának hivatva előmozdítani. A felujítás mégis nagyobb részt ültetés útján volna eszközzendő, mely művelet megkönnyítésére *Prouvé* számos saját szerkesztésű szerszámot ajánl.

Szinte bámulatos, hogy egy ily avitikus felfogás kifejezésre juthatott. Az u. n. magfa-rendszer felett, a mely, sajnos, hazánkban nincsen még egészen kiirtva s a melyet Franciaországban *Colbert*nek egy rendelete honosított meg 1669-ben, a tudomány és kevés kivétellel a gyakorlat régen napirendre tért. Természetes, hogy a kongresszus *Prouvé* ur indítványát nem fogadta tetszéssel, hanem sietett *Charlemange* közvetítő indítványát elfogadni, mely szerint elismertetik, hogy *Prouvé* eszközei nagyon alkalmasak a mesterséges felujítás elősegítésére, ha erre szükség van, általában

azonban jobb, a hol csak lehet, a természetes felujítást alkalmazni.

Ezt követőleg *Petraschek* boszniai kormánytanácsos a bosnyák erdőgazdaság fejlődéséről értekezik.

Következett a *sarjerdőkben való műfatermelésnek kérdése*, a mely a francziákra nem lényegtelen, mert magánérdeik legnagyobb része sarjerdő. *Runacher* montbeliardi erdőfelügyelő a fenyőfélék elszórt közbeelegyítését ajánlja.

A *hegységi talaj megóvását célzó törvényhozás* tárgyában a kongresszus *Guyot* (Nancy) előadását hallgatja meg, a melyben konstatálja, hogy a mostani francia törvények nem veszik eléggé elejét az erdőirtásnak. A tulajdonképeni véderdőkben a tarvágást, a tulságos legeltetést, alomszedést és a tuskóirtást meg kellene tiltani. A mint látjuk, mind oly óhajok, a melyek hazánkban már régen teljesültek.

Különösen élénk eszmecserére adott alkalmat az *idegen fánemek megtelepítésének kérdése*, miközben a Franciaországban is honos későtölgy (*chêne de juin*) is szóba jött. Egyebekben a *Pinus ponderosa*, *Jeffreyi*, *strobis*, *Abies Nordmanniana* és *Pinsapo*, *Picea alba* (mint nagyon viharálló), a *Pseudotsuga Douglasii*, *Larix leptolepis*, *Juniperus virginiana*, *Chamaecyparis Lawsoniana*, *Quercus rubra* (kivéve a mésztalajt), *Juglans nigra*, *Carya alba* stb. említették meg, mint ajánlatos fánemek.

A *II. osztályban Jolyet* nancy-i tanár az erdészeti meteorológiai megfigyelések értékéről, majd *Henry* tanár az erdőnek a talajvízre gyakorolt befolyásáról beszélt. Erre az utóbbi kérdésre alkalomadtán bővebben visszatérni szándékozván, itt egyszerűen annak felemlítésére szorítkozunk, hogy a sík fekvésű erdő a felső talajrétegeket egy bizonyos mértékig nedvesen tartja, evvel szemben azonban nagyban hozzájárul az alsóbb talajrétegek kiszáritásához. Ez a jelenség, mint *Henry* kimutatta, nem áll ellentétben avval a hatással, melyet az erdőnek a forrásképződés előmozdítására nézve tulajdonitunk.

A *vadpatakszabályozásról Küss* francia erdőfelügyelő, a *lavinaomlás elleni intézkedésről Mougin-Chambery* és *Coaz* értekeztek.

A *havasi legelőgazdaságról és az erdei legeltetés szabályozásáról*

Cardot erdőfelügyelő (Páris) referál. Magyar szempontból igen figyelemreméltó tárgy ez, különösen a mióta bizonyos körökben az a törekvés kezd lábra kapni, hogy a havasi legelők az erdészeti kezelésből kivonandók. Ha *Cardot* felolvasásának birtokába juthatunk, visszatérünk reá.

Tárgyalás alá vétetett továbbá a *kopárok erdősitésének kérdése* és az *erdőnek tűz elleni védelme*. Mindkét kérdés fontos Franciaországra nézve. Így pl. a délnyugati megyékben roppant területeken pusztítanak az erdei tüzek. Gironde megyében 1869—1871-ben 36,000 *ha-on*, 1893-ban 35,600 *ha-on* pusztított a tűz és 16, illetve 6 millió frank kárt okozott. Ellenrendszabálynak *Delassasseigne* erdőfelügyelő (Bordeaux) 10—15 *m.* széles nyiladékokat ajánl. A hol lehetséges, ott a vágásokban, az erdőőri lakokban stb. az oltásnál használható szerszámokat kell készletben tartani. Nagyön jó szolgálatot tehet a telefonösszeköttetés.

Végül *Deloncle* (Páris), *Ruig y Valls* (Madrid) és *Samios* (Athen) az amerikai „*Arbor day*“-hoz hasonló népünnepélyeket ajánlanak, hogy az erdő iránti érdeklődés felkeltessék.

A *III. osztályban* a műfa mérési és köbözési eljárásának nemzetközi szabályozását, többféle mellékhasználatot, az erdei szállító eszközöket stb. tárgyalták.

*

Junius hó 7-én délután ismét egyetemes gyűlést tartott a kongresszus, a melyben az egyes osztályok javaslatait határozatokká emelték. A kongresszuson számos nyomtatvány került szétosztásra. Nevezetesen a francia kormány „*Restauration et conservation des Terrains en montagne*“ czimen egy művet adott ki, a melyben számos, a francia erdőgazdaság köréből merített, többnyire illusztrált értekezés talált helyet. Feltűnő, hogy ezek közül csak egy meríti tárgyát a rovartan köréből, a többi mind a vadpatakszabályozásra vonatkozik.

A többi állam közül különösen hazánk kiállítási képviselete osztott szét számos francia nyelvű füzetet, a mely a magyar erdőgazdaságról hü képet adni hivatott. (Ezekre vonatkozólag lásd az E. L. idei V. füzetében megjelent Párisi levelet.) Ezenkívül Ausztria és Oroszország részéről is osztottak ismertető füzeteket.

Junius hó 8-ika a kiállítás megtekintésének volt szentelve, míg 9-ikét a *fontainebleau-i erdőbe* rendezett kirándulás töltötte ki. Az erdő kiterjedése 17,000 *ha*. A benne fekvő kastélyhoz és magához az erdőhöz Franciaország számos történeti emléke fűződik. Külső részei nagyobbmértvű használat nyomait viselik (sarj- és középerdő-üzem), az erdő zöme azonban most is nagy kiméletben részesített szálerdő, sőt 1600 *ha*, a melyen a legszebb idős fák gyönyörködtetik a szemet, mint „Section artistique“ használaton kívül helyzetetett. Itt csak a dült fát hordják el. A főfánemek: kocsánytalan tölgy és bükk. A fenyőfélék eredetileg teljesen hiányoztak, most korábbi kopárokon már 5000 *ha*-t foglalnak el, de sokat szenvednek tüzesetektől. Az erdő egyébiránt az említett sétaerdőrészleten kívül 4 üzemosztályt tartalmaz: 1. Lombfászálerdő 120 éves fordával és természetes felujtással (7239 *ha*), 2. fenyőszálerdő 72 éves fordával (3292 *ha*), 3. száaló erdő 7 éves visszatéréssel (2975 *ha*), 4. középerdő a sarjak 30 éves fordájával (1757 *ha*). Az évi fatermés 35,666 m^3 , vagyis 2·11 m^3 *ha*-kint. A nyers évi pénzjövedelem hektáronkint 29·91 frank, a tiszta jövedelem 23·75 frank.

A kongresszussal kapcsolatosan a barátságos társadalmi érintkezésre is számos alkalom nyilott; nevezetesen több társas étkezés egyesítette a vegyes nyelvű szaktársakat a fehér asztal körül, kik végül is a francia szakférfiak előzékenységének és a kongresszus fényes lefolyásának szép emlékeivel eltelve oszlottak szerte-széjjel. (B.)

KÜLÖNFÉLEK.

Felolvasások. Két szaktársunknak örvendetes és köve-
tésre méltó társadalmi tevékenységéről vettünk tudomást. Mindketten felolvasást tartottak; az egyiket Kovács Pál m. kir. főerdész Nagy-Borosnyón: «a községi közterek, továbbá a kopár és vizmosásos területek befásításáról», a másikat Tomasovszky Imre akad. tanársegéd Selmezbányán az állatok időjósági szerepéről tartotta. Kovács Pál m. kir. főerdész felolvasása a «Székely Nemzet»

f. é. 43—48. számában, Tomasovszky-é ellenben a «Természet» XVII—XIX. számában jelent meg. Nagy sajnálatunkra térszűke miatt nem közölhetjük ezeket a felolvasásokat s így arra a megjegyzésre kell szorítkoznunk, hogy Kovács Pál a községeinkre és azok környékére oly annyira reáférő fásítás mellett érvel tudományos, gazdasági, de egyszersmind hallgatói kedélyéhez is szóló érvekkel igen meggyőző módon, míg ellenben Tomasovszky nagy szorgalommal gyűjtötte össze az állatoknak tulajdonított időjósági képességre vonatkozó adatokat és természettani valamint élettani alapon indokolja igen vonzó, gördülékeny előadásban ezt a tehetséget.

Bár akadnának többen t. szaktársaink között, a kik ily módon a nagyközönség figyelmét szakunkra felhívják és törekvéseink iránt érdeklődését felkeltenék!

Pályázat külföldi tanulmányra. A selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémia igazgatóságától szeptember hó 10-én egy pályázati hirdetményt kaptunk közlés-végett, a melyben az 2000 koronás tanulmányi ösztöndijra ir ki pályázatot. Mivel azonban a pályázat határideje már szeptember hó 25-ére volt kitűzve, tekintettel arra, hogy lapunk csak a hó végével jelenik meg, nem voltunk abban a helyzetben, hogy az érdeklődő szakközönségnek ezt a pályázatot idejekorán tudomására hozzuk, ámbár talán épen lapunk lenne erre leginkább hivatott. Felette sajnálatos az ügy szempontjából, hogy ily fontos pályázat ennyire rövid határidővel tüzetik ki, úgy hogy egyrésről az kellőleg tudomására sem juthat az érdekelteknek (pl. magánerdőtiszteknek), másrésről ugyancsak gyors elhatározást és a netalán szükséges okmányok gyors beszerzését kívánja meg a pályázóktól. S e mellett a kiválasztottnak október elején már külföldön

kellene lennie, az irodalom némi előzetes áttanulmányozására, a nézetünk szerint szükséges levelezésre, az egy évi távollét előtt valószínűleg szükséges előkészületekre, ügyeinek rendezésére egyáltalában nincs ideje, hiszen október elején valószínűleg még a felől sem biztos, hogy őt küldi-e ki az akadémia?

Kérjük tehát az akadémia igazgatóságát, hogy felsorolt aggályaink folytán a jövőben a pályakérdést jó eleve tegye megfontolás tárgyává és a pályázatot, ha az ut kezdete októberre tétetik, már a nyár elején tegye közzé.

A most kitűzött pályakérdés, mely az alábbi programmal nagy s az ösztöndíj összegével talán nem is egészen arányban álló feladatot ró a pályázóra, egyebekben a következő:

Az ösztöndíjt elnyerőknek feladata lesz, különösen a bükkfa kihasználási módjainak és különféle czelokra való felhasználásának külföldön való tanulmányozása. E végből köteles már f. é. október elején Zürichbe utazni s ott az egyetemen tájékozást szerezvén, Zürich város «Sihlwald» nevü erdejében a minta bükkfagazdaságot tanulmányozni. Azután a müncheni, karlsruhei, giesseni stb. egyetemeken tájékozódván, Németországnak mindazokat a helyeit (Pomera, Bajor Spessart stb.) beutazza, hol bükkfa kihasználással vagy feldolgozással és felhasználással foglalkoznak: beutazza továbbá Galicziát, Cseh- és Morvaországot, Alsó- és Felső Ausztriát, Stájert, Krajnát, Karinthiát, Salzkammergutot, Tirolt s köteles lesz mindenütt különösen a bükkfára vonatkozó mindazokat a miveleteket figyelemmel kísérni és tanulmányozni, melyek a fadöntésétől annak felhasználásáig előfordulnak s evvel kapcsolatosan a félgyártmányok készítését, a bükkműfa különböző nemeinek előállítását, a vasúti talpfakészítést, bükkfa gőzölést, fa-

szeszgyártást, a fatelítés iparát (kivált a Julius Rüttgers-félt) a favegyi ipart stb. a helyszínen tanulmányozni.

Mentő-tanfolyam erdőőrök részére. Az erdőőri személyzet szolgálata közben elég gyakran kerül abba a helyzetbe, hogy a fa döntésénél, szállításánál megsérült vagy másképen szerencsétlenül járt egyéneknek első segélyt nyújtson. Ámde nemcsak szolgálatukból kifolyólag van szükségük arra, hogy tudják, mitévők legyenek az orvos megérkeztéig, ha valamelyik embertársuk szerencsétlenül jár, hanem jó ezt tudniok azért is, mert nagy részük elhagyatott falvakban lakik, a hová az orvosi segítség csak sok óra múlva érkezhetik. Igen fontos, hogy ily körülmények között a faluban legyen legalább egy megfelelően értelmes ember, aki úgy tud bánni a beteggel, hogy baja az orvos megérkezéséig ne súlyosbodjék, fájdalom pedig csillapuljon.

A Budapesti Önkéntes Mentő-Egyesület emberbaráti működésének körébe oly tanfolyamok rendezését is bevonta, a melyeken az erre hivatottak rövid idő alatt oktatást nyernek az első segély nyújtásában. A múlt év végéig összesen 5462 egyént tanítottak be és ezt a működésüket úgy a fővárosban mint a vidéken a folyó évben is serényen folytatják.

Legutóbb a földm. minist. rendelkezésére a kincstári erdőhatóságok szolgálatában álló 53 erdőőr hallgatta a mentő-tanfolyamot. Az 5 napig tartó tanfolyamot dr. Kovách Aladár a B. Ö. M. E. főorvosa tartotta és végeztével a hallgatók vizsgáttettek, a melyen a mentőegyesület részéről annak elnöke, gróf Andrassy Aladár, és igazgatója dr. Kresz Géza, a földmivelésügyi ministerium részéről Kugler Lajos erdőtanácsos, az Országos Erdészeti Egyesület részéről pedig Cserny Győző kir. alerdőfelügyelő és e sorok írója vett részt.

A vizsgázó erdőőrökön meglátszott, hogy komolyan

vették a dolgot és átérezték, hogy oly dolgokat tanultak, a miknek otthon jó hasznát fogják vehetni. Feleleteik biztosak voltak és arról győzhették meg tanítójukat, hogy fáradsága nem veszett kárba.

Kivánatos volna, ha az állami alkalmazottakon kívül a községi és magánalkalmazásban álló erdőőrök is részt vennének egy-egy ilyen tanfolyamon. 40—50 ember jelentkezése esetén a mentőegyesület bármikor tart egy tanfolyamot, de résztvehetnek az erdőőrök a vidéken időnkint tartott kurzusokon is. (B.)

Közgazdasági kamara. A lapokat nem régiben az a hír járta be, hogy a kormány valamennyi közgazdasági tényező hozzájárulásával külön közgazdasági kamarát szándékozik létesíteni a különböző gazdasági érdekek között mutatkozó ellentétek eloszlatására, illetve az egyes gazdasági tényezők működésének összhangba hozása céljából. Az eszmét állítólag az agrár és merkantil körök érdekelletéinek mindinkább nyilvánuló kiélesedése szülte, kétségtelen azonban, hogy nemcsak a mezőgazdaság és az ipar és kereskedelem képviselőinek kellene az új intézményben helyt foglalni, hanem másoknak s többek között az erdőgazdaság érdekképviselőinek is, bár az említett küzdelmen mintegy kívül áll. Annál nagyobb szükség van azonban arra, hogy az erdőgazdasági érdekek sok más közgazdasági érdekekkel összhangzásba hozassanak. A *gazdasági harmonia* nagy eszme, kérdés vajjon elérésére a kamarai intézmény alkalmas leend-e. Most, a mikor csak általános körvonalakban merült fel ez a terv, korai volna vele behatóbban foglalkozni, ha azonban határozottabb alakban fog fellépni, kötelességünk leend vele közelebbről foglalkozni. (B.)

Taxus dugványok. Köztudomásu s az erdészeti növény-

tan is említi, hogy a tülevelűek dugványozás útján nehezen szaporíthatók. A nevezett munka I. kötetének 452. lapján mint dugványozás útján szaporíthatók különösen fel vannak sorolva az Araucaria, Thuja, Cupressus, Taxus fajok. Kertészeti kezeléssel kétségen kívül valamennyi tülevelű dugványozható. A szabadban való dugványozás azonban mégis nehezen sikerül s ritkán jár szép eredménnyel. Ilyen szép és ritka eredménnyel dugványozta Taxus baccata egyedek láthatók dr. Prokopp Jenő rákos-szentmihályi kertjében. A tiszafa egyedek szép és jó növésűek s most 10—12 évesek daczára, a homok talajnak. Most is ugyanazon helyen állnak, a hová dugványoztattak. A dugványok elég könnyen fogantak meg, pedig csak erősen beárnyékolattak és keveset öntöztettek. Ugyanilyen eljárással dugványozott dr. Prokopp nehézszagu borókákat. Ezeknek földre terült ágai a homokban jól meggyökeresedtek.

(Szerednyei.)

Hangfenék gyártás. Schwarzenberg herczeg csehországi erdőbirtokának egyik legnevezetesebb ipartelepe a házi kezelésben álló tusseti hangfenékgyár, a melyben a következő faiparcsikkek készülnek: fűrészelt hangfenékfa és zongorafa, hasított hangműszerfa (hegedük, gordonkák stb. készítésére), kemény és lágy szitakávák, dobozkávák, dobozfenekek és fedelek, ablakredőnydeszkák, fadugók, fahuzal, seprőnyelek, gépszindely és butorléc.

A hangfenékfa termeléséhez szükséges, egytől-egyig egyenletes szerkezetű, keskeny évgűrűs, ágmentes tiszta rostu luczfenyőfát a gyár maga keresi ki a félfordaszakban letarolás alá kerülő vágásokban, maga dönti és csak a használható rönköket szállítja el. Ezért a fáért a gyár az erdészetnek 2 m. hosszú daraboknál 1 m³-ért 36 K. 1·6 m. hosszánál 26 K., 1 m. hosszánál 16 K. tőárt fizet. Még

rövidebb vagy kevésbé jó minőségű darabok tőára 10 K., a bükkfáé 10 K. 40 f. Evvel szemben azután a gyár egy láda hangfenékfát, a melynek köbtartalma $0.79 m^3$, 300 K.-ért ad el.

A gyár, melyben a hajtóerőt a víz adja, évenként átlag $4000 m^3$ kemény és $3000 m^3$ lágy fát fogyaszt.

(Pálka Gyula.)

Egy új faiparozó Ujabb időben a pezsgős és egyéb szénsavtartalmu folyadékokat magukban foglaló palaczkok bedugaszolására fából készített dugókat használnak.

Ezen dugók kis hengeralakúak, belől ki vannak vájva és oldalfalaik vékonyabbak, mint a végeiket elzáró farész. Ezen dugók nyár- és fűzfából készülnek. Egy gép segítségével a dugók — miután oldalfalaik engednek — benyomtatnak a palaczkba, a palaczkokban levő folyadékokból fejlődő gázok behatolnak a dugók üregeibe s a dugók oldalfalaira nyomást gyakorolván, azokat odaszoritják a palaczkok szájához úgy hogy a dugókat csak külön fogók segítségével lehet a palaczkokból kihuzni.

(Péck Dezső.)

A fák tiszteletére rendezett ünnep Olaszországban.

Az Egyesült-Államokban már régóta tartanak faünnepeket «Arbor day»-t, mint ők nevezik. Ujabb időben Olaszországban, mely az erdőpusztítások miatt sokat szenved, a «Pro montibus» egyesület kezdeményezésére, hogy a népet, kivált az ifjúságot a fák kimélésére szoktassák, szintén létesítenek egy hasonló ünnepet, mely október hóban az iskolai őszi vizsgák után fog lefolyni.

M. Salandra olasz földmívelésügyi minister körrendeletben szólítja fel az erdészeti és gazdasági tanintézetek igazgatóit, hogy vegyenek tevékeny részt az ünnep rendezésében.

(Péck Dezső.)

Oroszország erdőgazdaságáról és fakereskedelméről a kereskedelmi muzeum konzuli közleményei a következő képet adják:

Az európai Oroszország erdőterülete 200 millió hektárnál nagyobb. A legkiterjedtebb erdők az ország északi és északkeleti részén terülnek el és ezek az ország egész erdőterületének 70 százalékát képezik.

Az oroszországi erdőterület kétharmada az állam birtoka, míg egyharmad rész magánosok, parasztszövetkezetek, a császár és a bányavállalatok tulajdonát képezi. Az európai államoknak az erdőterületeikben való arányosulását illetőleg Oroszország 120 millió hektárnyi állami erdővel első helyen áll.

A fák nemeit illetőleg az ország északi részén a közönséges fenyő (lúc?) és a jegenye-fenyő (?) vannak leginkább elterjedve. A fenyőfának számos alfaja az országnak középső és déli vidékein is előfordul. A tölgyfának csak két neme van Oroszországban elterjedve, u. m. a nyári és téli tölgy. Az előbbi az északi, az utóbbi a déli vidékeken található.

Déloroszország erdeit főképen a következő fák alkotják: gyertyánfa, bükkfa, nyárfa, hársfa és nyirfa, mely utóbbi három egyuttal Oroszországnak legelterjedtebb lombfája.

A finnországi fának egy része mint épület- és tűzifa az országban használtatik föl, más része pedig mint félig megmunkált gerendák és fűrészelt faárúk, a külföldre kerül. Ezenkívül tekintélyes mennyiséget dolgoznak föl az orosz papírgyárak vagy visznek, mint a papírgyártásra alkalmas faanyagot, a külföldre. Érdekes a finnországi faiparnak még egy ága: 2—3 emeletes teljes faházaknak gyártása,

melyek nemcsak az ország belsejébe, hanem a külföldre főleg Egyiptomba, sőt Ausztráliába is szállítatnak.

Szt-Pétervár, Moszkva és a Baltitenger vidékén a nagy butorgyarak a fának főfogyasztói.

Lengyelországban a hajlitott fából való butorok gyártása van elterjedve, mely cikkekben a Varsó körüli gyarak a birodalom egész szükségletét teljesen fedezik.

Dél-Oroszországban a kádáripár, mely Besszarábia és a Krimfélsziget bortermő vidékeinek, továbbá a szesz- és cementgyarak hodószükségletét fedezi, igen ki van fejlődve. Első helyen azonban a ládagyártás áll; évente 6—7 millió ládat szállítanak Batumba, a hol azokat mint a távoli Keletre menő petroleum-küldemények burkolatait használják föl.

Oroszország erdős vidékein a fát elsősorban fűtésre használják, mint tüzifa azonban nem kerül a külföldre. Kivitel tárgyát csak a közönséges és jegenyefenyő-gerendák, továbbá deszkák, léczek és talpfák képezik. Mindezen fanemek az északi nagy erdőségekhez közelfekvő kikötőkön át kerülnek a világforgalomba, a déloroszországi erdők aránylag jelentéktelen fakivitele pedig főképen Odeszszán át irányul.

Az elmúlt két évben Oroszország fakivitele a következőképen alakult:

Közönséges- és jegenyefenyő-gerendák.

Kiviteli vámhivatal	1898.	1899.
	érték ezer rubelekben	
Narva	277	271
Riga	51	11
Windau	75	233
Jurburg	3.590	2.155
Nesava	5.935	4.550

Kiviteli vámhivatal	1898. érték ezer rubelekben	1899. érték ezer rubelekben
Peizern	359	91
Vieruszoff	103	83
Gerbszkája	110	90
Szosznovicz	483	233
Más vámhivatalokon át	536	462
Összesen	11.518	8.179

Deszkák, léczek, talpfák stb.

Kiviteli vámhivatal	1898. érték ezer rubelekben	1899. érték ezer rubelekben
Mezenszk	101	441
Arkhangelszk	4.861	5.867
Onega	523	248
Szorokszk	484	654
Kemszk	332	328
Kovdinszk	441	414
Szt-Pétervár	423	131
Kronstadt	7.236	7.143
Narva	663	495
Riga	6.649	11.034
Windau	538	854
Libau	595	533
Jurburg	2.282	1.893
Mlava	603	320
Nesava	1.569	1.314
Szosznovicz	593	349
Radziviloff	21	10
<i>Odessa</i>	487	690
Más vámhivatalokon át	517	450
Összesen	28.918	33.168

Német fabevitel 1899-ben. Németország a legutóbbi évben 273 millió márka értékben importált fát. E tekin-

télyes behozatal főrészből Oroszország, Ausztria-Magyarország, az Egyesült-Államok és Svédország között oszlik meg. Nyers épületfát, haszonfát a monarchia területéről a múlt esztendőben 70·2, Oroszországból pedig 69·5 millió márka értékben szállítottak Németországba. Ez áruban az 1898. évi bevittel szemben a monarchiánál 7·3, Oroszországnál pedig 27·2 millió márka csökkenés mutatkozik. Svédország bevétele nyers áruban jelentéktelen, fűrészáruban és egyéb megmunkált faáruban azonban a bevétel igen tekintélyes s ez a múlt esztendőben 37·7 millió márkát tett ki. Ugyanezen esztendőben megmunkált faáruban Ausztria-Magyarországról 35·5, Oroszországból 21·8, az Egyesült-Államokból 19·8 márka értékben szállítottak Németországba. Oroszországot kivéve mindenik állam bevétele fokozatos emelkedést mutat a megelőző évek bevételével szemben. Így a monarchia bevétele 8·4 millió márkával múlja felül az 1898. évi bevételt.

E számok a mellett tanuskodnak, hogy a bevételi kereskedelem a nyers megmunkálatlan fáról inkább a megmunkált fára tér át és e cikkben Németországnak nagy fogyasztó képessége van, mely Magyarország faipara javára az eddiginél nagyobb mértékben bizonyára annál is inkább kizsákmányolható, mert a nyers fát feldolgozó német ipar nyomasztó helyzetben van (?) s előreláthatólag nem is lesz képes egyhamar fölvirágozni, mert mindinkább külföldi, a szállítást kevésbé elbíró nyers anyagra szorul.

Agancskiállítás. A Vadász-Lap szerint Budapesten a rendes őszi agancskiállítás az idén is meg fog tartatni és pedig október 20—25 közötti napokon az Erzsébet-köruti Royal-szállóban. Mint eddig, úgy ezuttal is csak az idén, Magyarország területén lőtt szarvas- és őzagancsok, zergekampók állíthatók ki.

A kiállítandó agancsok f. é. október hó 15-ig Eger-váry Gyula, a Vadászlap szerkesztője czimére (Budapest, Gyöngytyuk-utca 13.) beküldendők. A bejelentésnél, a mely díjtalan, a következő adatok közlése kéretik: *a)* ki az agancs tulajdonosa, *b)* ki lőtte a kérdéses vadat, *c)* hol és mikor? és *d)* minő sulyu volt a kérdéses vad feltörve kilogrammokban?

Mezőgazdasági kísérletiügyi intézmények Magyarországon. A m. k. földmivelésügyi ministerium kiadványaként a párisi kiállítás alkalmából e czimen egy füzet jelent meg, a mely a mezőgazdasági kísérleti ügy terén az utóbbi tiz évben létesített vagy nagyra fejlődött intézményeinket ismerteti. Mig a gazdasági kísérleti ügy hosszú ideig csak a gazdasági tanintézeteken talált otthont, addig utóbbi időben a teendők fokozódásával önállósított. A különféle kísérleti állomások két irányban működnek: egyrészt a mezőgazdaságot érdeklő kérdések tisztázására kutatásokat eszközölnek, másrészt tanácssal és utbaigazítással szolgálnak a gazdaközönségnek. A magvizsgáló és vegykísérleti állomások a mezőgazdaságban felhasznált magvak és anyagok vizsgálatával foglalkoznak.

A kísérleti állomások tanulmányai az 1898. év óta a földmivelésügyi miniszterium kiadásában 6000 példányban megjelenő «Kísérletiügyi Közlemények»-ben jelennek meg.

Jelenleg fennáll: 7 vegykísérleti állomás, 6 velőmagvizsgáló állomás és egy-egy mezőgazdasági gépkísérleti, növénytermelési, dohánytermelési, rovar-tani, növény élet- és kórtani, állattani és takarmányozási kísérleti állomás.

Nemzetközi kertészeti kiállítás Budapesten. Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület 1901. évi május hó 5-től 15-ig tizenöt éves fennállásának jubileumára nemzetközi kertészeti

kiállítást rendez. A külföldiek csak olyan terményeket, növényeket és kertipari czikkeket állíthatnak ki, amelyek az összes művelt nemzeteknél számottevők lehetnek s mint ilyenek, az európai kertészet jelen állásáról tanusíthatnak. E tekintetben igen érdekeseknek ígérkeznek a különféle szerkezetű melegházak az utóbbi négy év növény-ujdonságaival.

A kiállítás czéljaira a kereskedelmi miniszter a városligeti iparcsarnok helyiségeit, a székesfőváros pedig az iparcsarnok előtti nagy Corsot engedte át. Ez utóbbi különösen fényesen lesz nemcsak disznövényekkel, hanem szobrokkal is díszítve.

Programmal az egyesület titkári hivatala Budapest, IV. ker., Koronaherczeg-utca 16., minden érdeklődőnek szívesen szolgál.

Halálozás. Amon Ede országgyűlési képviselő, az Országos Erdészeti Egyesület rendes tagja meghalt. Béke hamvaira!

Sajtóhibák. Az Erdészeti Lapok legutóbbi, VIII. füzetébe néhány értelemzavaró sajtóhiba csuszott be, melyeknek szives kiigazítását kérjük. Ugyanis: A 727. oldalon alulról a 7. sorban 200 m. helyett 200 cm., a 730. old. alulról a 14. sorban „körfalakkal“ helyett „közfalakkal“, a 731. old. felülről a 15. sorban „Ezeken a kiállításokon“ helyett „Az intézetek“, a 736. old. alulról a 6. sorban „zinckenalla“ helyett „zinckenella“ és az 5. sorban „bucaris“ helyett „linearis“ irandó. A 735. oldalon „bánási tölgy“ helyett „bánáti tölgy“, a 740. old. alulról a 12. sorban „Vuk M. és fiai“, továbbá „Mohr és tsa“ olvasandó. A 742. old. alulról a 10. sorban a „faanyagokat mutatna“ szavak közé a „ne“ szócska iktatandó. A 746. old. feülről az 5. sorban az „évben“ szó „levelemben“ szóval, a 766. old. felülről a 4. sorban a „kiegészítésére“ szó pedig „kielégítésére“ szóval helyettesítendő. Végül a 772. oldalon alulról a 7. sorban „15—2000“ helyett „15—20,000“ irandó.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK.

I.

Hirdetmény

a folyó 1900. évben megtartandó erdőőri és vadőri szakvizsgák ügyében.

71193/1900. sz. — Az erdőőri szakvizsgák folyó évi október 22-én és az erre következő napokon Budapesten, Pozsonyban, Besztercebányán, Miskolczon, Kassán, M.-Szigeten, Debreczenben, Kolozsváron, Székely-Udvarhelyen, Brassóban, Nagy-Szebenben, Temesváron, Zomborban, Pécsen és Szombathelyen, a vadőri vizsgák pedig az erdőőri szakvizsgákkal kapcsolatosan Budapesten, Pozsonyban, Szombathelyen és Kolozsváron a vármegye székházában délelőtt 9 órakor fognak megkezdetni és folytatólag megtartatni.

Felhivatnak mindazok, a kik az erdőőri szakvizsgát, vagy a vadőri vizsgát letenni szándékoznak, hogy hiteles bizonyítványokkal felszerelt folyamodványaikat a vizsgák székhelyére nézve illetékes kir. erdőfelügyelőhöz folyó évi október 10-ig nyujtsák be.

Budapest, 1900. szeptember 5-én.

M. kir. földművelésügyi miniszter.

II.

Felhívás

a „gr. Tisza Lajos“, a „Wagner Károly“ és az „Erzsébet-alapítvány“-ból kiosztandó segélyek ügyében.

Az Országos Erdészeti Egyesület fenn megnevezett három jótékony alapítványából a folyó évi segélyek ez évi december hóban osztatnak ki. Az elsőnek a kamataiból az olyan, önhibájukon kívül szorult helyzetbe jutott magyar erdőtisztek és erdészeti altisztek nyerhetnek anyagi támogatást, kik az Országos Erdészeti Egyesületnek első belépésüktől kezdve mostanáig legalább öt éven át tagjai voltak s mint ilyenek, tagsági kötelezettségeiknek eleget tettek. A második alapítványból pedig az olyan erdőtiszt és erd.

altiszti özvegyek és árvák nyerhetnek segílyt, kiknek férjük, illetőleg atyjuk az Országos Erdészeti Egyesületnek állandóan és szintén legalább öt éven át tagjai voltak és tagsági kötelezettségeiket teljesítették. Végül a harmadik alapítvány segílyeért olyan elhalt magyar erdőtisztek árvaleányai folyamodhatnak, kik az egyesületnek halálukig s szintén legalább 5 évig tagjai voltak és tagsági kötelezettségeiknek eleget tettek.

A segílyek mindhárom alapból a segílyre szorultság mértéke szerint szabotnak meg. Egy folyamodonak azonban a gróf Tisza Lajos-alapítványból 40 koronánál kisebb és 200 koronánál nagyobb, a másik két alapból pedig 40 koronánál kisebb és 100 koronánál nagyobb összeg nem adatik s csak kivételesen nyerhetnek 400, 200, illetve 160 koronáig terjedhető segílyt az olyan erdőtisztek és erdészeti altisztek, kik állomásukat elveszítvén, vagyon és kereset nélkül maradtak, vagy a kik betegség és munkaképtelenség miatt önfentartásukról nem gondoskodhatnak, illetőleg az olyan özvegyek, kik férjüket ez évben vesztették el és vagyon vagy másnemű segíly nélkül, legalább két kiskoru gyermekkel maradtak vissza, vagy végül az olyan árvák, kik atyjukat és anyjukat elveszítvén, minden vagyon és segíly nélkül maradtak hátra.

Ezen feltételekhez képest felhivjuk tehát az érdekelteket, hogy hiteles okmányokkal felszerelt folyamodványaikat legkésőbb folyó évi november hó 10-ig az *Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalához* (Budapest., V., *Alkotmány utca 10. sz., II. emelet*) nyujtsák be.

Budapest, 1900. évi szeptember hó 20-án.

A titkári hivatal.

III.

Felhívás az erdőbirtokosokhoz.

61713/1900. sz. — Azok a birtokosok, kik az 1879. évi XXXI. t.-cz, 165. §-ban megjelölt, de *nem az állam által kezelt, kopár- és futóhomokterületek* beerdősítése végett az 1901. évben az állam részéről erdei facsemetékben *ingyen* részesülni kívánnak, felhivatnak, hogy ez iránt való egykoronás bélyeggel ellátott folyamodványaikat *folyó évi október hó 15-ig az illető ker. kir. erdőfelügyelőséghez adják*

be, hogy a bejelentett területek beerdősítésének közgazdasági szempontból való szükségessége megelőzőleg megvizsgálható és igazolható legyen.

A folyamodónak folyamodványában pontosan be kell jelentenie, hogy mely község határában hány kat. holdnyi kopár területet milyen fajból való csemetékkel és mely időszakban (1901. év tavaszán-e, vagy 1901. év őszén) óhajt beültetni; meg kell továbbá adni pontos czímét és lakhelyét s be kell jelentenie hogy az adományozandó csemetekészletet mely vasuti állomásra kéri küldeni.

A kitűzött határidő után elkésve beérkező folyamodványok nem fognak figyelembe vétetni.

Megjegyeztetik egyuttal, hogy a kopárok és futóhomokterületek beerdősítésére adományozandó csemeték termelési, kiemelési, csomagolási és a vasuthoz való szállítási költségeit az állam fedezi és csak a gyorsáruk szerint való szállítási díjat — melyre nézve a hazai vasutak mérséklést engedélyeztek — viseli az a folyamodó birtokos, ki a csemeték adományozásáról értesítettvén, ezek átvételére s illetve a vasuti szállítási költségek viselésére magát kötelezi.

A kért és adományozott csemetéknek ok nélkül való visszautasítása a csemete-adományozásnak a jövőben való megvonását fogja magával vonni.

Figyelmeztetnek végül az erdőbirtokosok, hogy erdőterületek (vágás s tisztás területek) felújítására s beerdősítésére csakis olyan kisebb birtokosok kaphatnak — a kopár területek beerdősítésére kért csemeteszükséglet fedezése után netán visszamaradó készlethez képest — ingyen csemetéket, a kik a ker. kir. erdőfelügyelőség vagy az illető közig. hatóság által igazolt kedvezőtlen anyagi helyzetüknél fogva önköltségükön csemetéket termelni nem képesek; míg más birtokosok vágásterületek s tisztások beerdősítésére csak az alább felsorolt kerükltségeknek megtérítése mellett kaphatnak csemetéket:

Tételszám	F a n e m	1000 drb csemete eladási ára					
		1 éves		2 éves		3 éves	
		K.	f.	K.	f.	K.	f.
1	Luczfenyő	—	60	1	—	1	40
2	Jegenyefenyő	1	—	1	60	2	20
3	Erdeifenyő	—	80	1	40	2	—
4	Feketefenyő	1	—	1	60	2	20
5	Vörösfenyő	1	20	2	—	2	80
6	Havasifenyő	2	—	2	50	3	—
7	Kocsányos tölgy	2	50	3	50	—	—
8	Kocsánytalan tölgy						
9	Csertölgy						
10	Kőris	1	60	2	60	—	—
11	Juhar	1	60	2	60	—	—
12	Ákác	1	80	3	—	—	—
13	Szil	1	50	2	—	—	—
14	Dió	5	—	8	—	—	—
15	Szelid gesztenye	8	—	12	—	—	—

Ezekon a fent megállapított termelési költségeken kívül a csemeték kiszedése, csomagolása s a vasúthoz való szállítás fejében ezek ezre után még 1 (egy) korona s 50 filléryi díj fizetendő s a csemeték vasuti szállítási költsége is a folyamodó által viselendő.

Az 1898. évi XIX. t.-cz. 1. és 2. §-a értelmében állami kezelés alá tartozó erdők s kopár területek birtokosai csemeteszükségleteiket az illető m. kir. állami erdőhivatalnál jelentsek be.

Kelt Budapesten, 1900. évi július hó 4-én.

M. kir. földmívelésügyi minister.

Egyesületi hirdetések.

Figyelmeztetés. Az egyesületi könyvkiadmányokból az egyesületi tagok **csak egy példányt** szerezhetvén meg a megállapított **kedvezményes áron**, több példány megrendelése esetében a többi példány után a nem tagok számára megállapított ár küldendő be.

Az *Országos Erdészeti Egyesületnél* (Budapest, V., Alkotmányutca 10. sz.) a következő művek rendelhetők meg:

„**Az erdőőr**“ vagy „**Az erdészet alapvonalai kérdésekben és feleletekben.**“ Irta: Dr. Bedő Albert. VII. kiadás. 1896. Erdészeti műszaki segédszolgálatra készülő egyének részére. Ára 6 K.; 55 fill. postaköltség beküldése esetén bérmentve és ajánlva küldetik.

„**Az erdőrendezéstan kézikönyve.**“ Irta: bölcsészai Belházy Emil. I. rész. Ára tagoknak 6 K., nem tagoknak 10 K.

„**Erdészeti növénytan.**“ Irta: Fekete Lajos és Mágócsi-Dietz Sándor. I. kötet: Általános növénytan. Ára tagoknak 5 K. 60 fill., nem tagoknak 8 K.; 55 fill. postaköltség beküldése esetén bérmentve küldetik. — II. kötet: Növényrendszertan. Részletes növénytan. Növény-földrajz. Ára tagoknak 12 K., nemtagoknak 18 K.

„**Erdei facsemeték nevelése.**“ Irta: Tomcsányi Gusztáv. Ára tagoknak 3 K., nem tagoknak 4 K.; 45 fill. postaköltség beküldése esetén bérmentve küldetik.

„**Erdészeti Építéstan.**“ Irta: Sobó Jenő. I. rész, 1. és 2. kötet: Középitéstan. Egy-egy kötet ára tagoknak 11 K. 20 fill., nem tagoknak 16 K. — II. rész: Ut-, vasut- és hidépitéstan. Ára tagoknak 12 K., nem tagoknak 16 K.

„**Magyar Erdészeti Oklevéltár.**“ Szerkesztette és történeti bevezetéssel ellátta: Tagányi Károly. 3 kötet. 1896. Ára tagoknak 20 K., nem tagoknak 40 K.

„**Erdészeti Rendeletek Tára.**“ 1880—1884. (I—IV.) és az 1885—89. (V—IX.) évfolyam teljesen elfogyott. (Ezen évfolyamokat az egyesület mérsékelt áron visszaváltja.)

Az 1890. (X.) évfolyam teljesen elfogyott.

Az 1891. (XI.) évfolyam ára tagoknak 60 fill., nem tagoknak 1 K. 20 fill.

Az 1892. (XII.) évfolyam teljesen elfogyott.

Az 1893—94. (XIII. és XIV.) évfolyam ára tagoknak 1 K. 20 fill., nem tagoknak 2 K. 40 fill.

Az 1895. (XV.) évfolyam ára tagoknak 60 fill., nem tagoknak 1 K. 20 fill.

Az 1896. (XVI.) évfolyam ára tagoknak 50 fill., nem tagoknak 1 K.

Az 1897. (XVII.) évfolyam ára tagoknak 60 fill., nem tagoknak 1 K. 20 fill.

Az 1898. (XVIII.) évfolyam ára tagoknak 70 fill., nem tagoknak 1 K. 40 fill.

Az 1899. (XIX.) évfolyam ára tagoknak 3 K., nem tagoknak 5 K.

Az Erdészeti Rendeleték Tára egyes füzetei 45 fill. postaköltség beküldése esetén bérmentve küldetnek.

„**A legelőerdők.**“ Irta: Földes János. (Külön kiadása az Erdészeti Lapok 1895. évi I—V. füzetében közölt munkának.) Ára tagoknak 1 K. 60 fill., nem tagoknak 2 K. 40 fill.; 55 fill. postaköltség beküldése esetén bérmentve küldhető.

„**A selmeczbányai m. k. erdőakadémia története és ismertetője.**“ Irta: Vadas Jenő. Ára 4 K. (erdőgyakornokoknak 3 K., akadémiai hallgatóknak 2 K.). Kapható a szerzőnél (Selmeczbányán) is. Az Orsz. Erd. Egyesület a megrendelésnek csak akkor tehet eleget, ha a t. megrendelők a könyv árával egyidejűleg 55 fill. postaköltséget is beküldenek, a mikor a könyv bérmentve, ajánlva adatik postára.

Az „**Erdészeti zsebnaptár**“ 1900. évi (XIX.) évfolyama teljesen elfogyott.

„**Ő felsége nagy fénynyomatu arczképe.**“ Ára tagoknak 7 K., nem tagoknak 8 K. Bérmentve küldetik.

„**Erdészeti induló**“ és **Nemes szív-keringő**“ zongorára. Irta: Szmik Gábor. Ára az indulónak 1 K., a keringőnek 2 K. Az eladásból befolyó összeg az Erzsébet királyné-alapítvány gyarapítására fordítatik.

Az Orsz. Erdészeti Egyesületnél továbbá megrendelhetők a következő népszerű nyelven irt művek, melyek, ha a t. megrendelők árukon kívül egyenkint 45 fill. postaköltséget is beküldenek, bérmentve küldhetők:

„**Az erdei vetésről és ültetésről.**“

„**A vágásra érett erdő kihasználása.**“

„**Az erdők felujtása kapcsolatosan azok rendszeres kihasználásával.**“

„**Az erdők berendezése.**“

Valamennyit Fekete Lajos írta. Egy-egy füzet ára 2 K.

Erdészeti ponyvairodalmi füzetek. A nép számára való kiosztás czéljából ingyen megküldi az Orsz. Erd. Egyesület. I. füzet: Cseres Józsi és Boros Rózsi szép históriája. Irta: Arató Gyula. II. füzet: Hogyan ment férjhez Gödör Julcsa. Irta: Arató Gyula. III. füzet: Hogyan lett igazgató a bolond beszéde. Irta: Boros M.

A szerzőknél rendelhető meg:

„**Erdőmiveléstan.**“ Irta: Vadas Jenő (Selmezbánya). Ára tagoknak 7 K., nem tagoknak 10 K.

„**A tölgy és tenyésztése.**“ Irta: Fekete Lajos (Selmezbánya). Ára tagoknak 4 K., nem tagoknak 6 K.

„**Erdőértékszámítástan.**“ II. kiad. Irta: Fekete Lajos (Selmezbánya). Ára 6 K.

„**Erdészeti nyereségszámítástan.**“ Irta: Fekete Lajos (Selmezbánya). Ára 4 K.

„**A száraló erdők berendezése.**“ Irta: Fekete Lajos (Selmezbánya). Ára 1 K. 20 f.

„**Erdőbecsléstan.**“ II. kiad. Irta: Sóltz Gyula és Fekete Lajos. (Kapható Fekete Lajos m. k. főerdőtanácsosnál Selmezbányán.) Ára 8 K.

„**A legelőerdők berendezése, kezelése és hasznosítása.**“ Irta: Márton Sándor. Ára tagoknak 4 K. 80 fill., nem tagoknak 6 K.

Egyébült megrendelhető magyar erdészeti művek:

„**A magyar állam erdőségeinek gazdasági és kereskedelmi leírása.**“ Szerkesztette: dr. Bedő Albert. 4 kötet, egy térképpel. Kiadta a földmivelésügyi m. kir. ministerium. 1896.

„**Az erdőhasználatlan kézikönyve.**“ Irta: Szécsi Zsigmond. II. kiadás. Ára tagoknak 12 K., nem tagoknak 16 K. (Kapható Joerges A. özv. és fiánál Selmezbánya.)

„**Általános földméréstan.**“ Irta: Cséti Ottó. II. kiadás. (Kapható Joerges A. özv. és fiánál Selmezbányán.) Ára 9 K.

„**Erdővédelemtan.**“ Irta: Téglás Károly. (Kapható ugyanott.) Ára 5 K. 40 fill.

„**Erdészeti talajtan.**“ Irta: Fekete Lajos. II. kiadás. 1891. (Kapható ugyanott.) Ára 5 K.

„**A mezőség kopárainak befásítása.**“ Irta: Fekete Lajos. (Stein János könyvkeresk. Kolozsvárt.) Ára 2 K.

„**Beszélgetések az új erdőtörvényről.**“ Irta: Fekete Lajos. (Kapható ugyanott.) Ára 40 fill.

„**Az erdőtörvény magyarázata.**“ Irta: dr. Klekner Alajos. Franklin-társulat. Ára 4 K.

„**Az erdőtörvény magyarázata.**“ Irta: ifj. Sárossy-Kapeller Ferencz. Budapest, Weissmann testvérek. Ára 4 K.

„**Erdészeti segédtablák.**“ Megrendelhető a földmivelésügyi min. erdősámvéveségénél Budapesten. Ára 8 K.

„**Termési táblák.**“ 1886. Kiadta Fülöp Szász-Coburg herceg erdőrendezőse. (Jolsva, Gömörm.) Ára 2 K.

„**Magyarország faipara és fakereskedelme.**“ Irta: Engel Sándor. 1882. Grill K. könyvkeresk. Budapest.

Az Országos Erdészeti Egyesület pénztáránál teljesített befizetések.

1900. évi augusztus hónapban.

A rövidítések magyarázata

*k. = alapítványi kamat; att. = alapítványi tőketörlesztés; k. a. = készpénz alapítvány; Wka. = Wagner Károly alapítvány; Tla. = grf. Tisza Lajos alapítvány; Baa. = Bedő Albert alapítvány; E. a. = Erzsébet királyné alapítvány; t. ny. a. = titkári nyugdíjalap; td. = tagsági díj ad. = hirdetési díj; ld. = lapdíj; kld. = kedvezményes lapdíj; pk. = postaköltség; Ert. = Erdészeti Rendeleték Tára; áb. = átfutó bevétel; rb. = rendkívüli bevétel; EL. = Erdészeti Lapok egyes füzetei; Npt. = Erdészeti Zsebnaptár; nvt I. = Erdészeti Növénytan I. rész; nvt II. = Erdészeti Növénytan II. rész; ÓFa. = Ó Felsége fénynyomata arcképe; Ecs. = Erdei facsemetek nevelése; Evű. = Fekete Lajos. Az erdei vetésről és ültetésről; Eáh. = Az erdők ápolásáról és használatáról; Eb. = Az erdők berendezése; Ek. = A vágásra érett erdők kihasználása; Ef. = Az erdők felújítása; Eht. = Erdőhasználatlan; ik. = takarékpénztári időközi kamatok; Ek. = Értékpapírok kamatai. Rz. = Erdőrendezéstan; FL. = Fölies J. „Legelő-erdők”; M. L. = Márton Sándor: A legelő erdők berendezése stb.; EOT. = Magyar Erdészeti Oklevéltár; Eép. I. 1. = Erdészeti építéstan I. rész (középitéstan) I. kötet; Eép. I. 2. = Erdészeti építéstan I. rész 2. kötet; Eép. II. = Erdészeti építéstan II. rész (Ut, vasut- és hidépítéstan).

Befizetések K.	Befizetések K.
	<u>Áttétel 944.92</u>
Apáti László td.	16.—
Abaffy Emil td.	12.—
Gróf Andrássy m.-fenesi erdő- hivatala td.	16.—
Gróf Andrássy m.-fenesi erdő- hivatala hd.	10.75
Almássy István td.	6.—
Almássy Dénes gróf jószágfel- ügyelője hd.	9.95
Asbóth Mihály td.	32.—
Bund Károly t. ny. a. 42.—, ü. 1.60	43.60
Dr. Bartóky József lb. 475.—, ü. 2	477.—
Buxbaum Sándor lb. 165.—, ü. 62	165.62
Bares Kálmán ak.	8.—
Balás Béla td.	16.—
Bedő Lajos td.	16.—
Bencsik Sándor ak.	16.—
Béky Albert td.	16.—
Bódor Jenő td.	16.—
Bruckner Nándor td.	16.—
Buzna Béla td.	16.—
Bachó János td.	16.—
Balaton Antal td.	20.—
<u>Átvitel 944.92</u>	
Bálint Imre td.	16.—
Bauer Endre td.	16.—
Biró Lajos td.	20.—
Bereg vármegye főpénztára ld.	16.—
Bodoni Miklós td.	16.—
Borsos István hd.	3.20
Besztercezi (aszu) ev. lelk. hi- tal hd.	23.55
Balás Béla nvt. II. 12.—, pk. — .55	12.55
Bucányi József td.	16.—
Burdáts János ak.	16.—
Bartha Béla td.	16.—
Barlay Sándor Eép. I. 2. 11.20, Eép. II. és pk. 12.12, Rz. 6.—	29.32
Bradofka Károly td.	16.—
Ifj. Cservenka Antal td.	16.—
Cornides György td.	16.—
Dezsényi Jenő td.	4.—
Dávid János td.	16.—
Dolgh Jenő td.	10.—
Dokupil Adolf td.	16.—
Dubszky Gusztáv td.	10.—
<u>Átvitel 1249.54</u>	

Befizetések K.		Befizetések K.	
Áttétel 1249.54		Áttétel 2571.15	
Deé Mihály td.	8.—	Hetthéssy László td.	8.—
Dömsödy Zoltán td.	176.—	Hyross Béla td.	16.—
Ehrenfeld Adolf dr. lb. 520.—,		Izszapi Gyula td.	8.—
üb. 2.06	522.06	Jonica János td.	8.—
Esztegár Bálint td.	8.—	Janatka József att. 19.—, ak.	
Ferenczy Lajos td.	4.—	12.—	31.—
Ferenczy Sándor td.	16.—	Joós Elek ak.	48.—
Földmivelésügyi minister hd.		Kerekes János ak.	16.—
9.95, Ert. 66.60	76.55	Kondor Vilmos ak.	16.—
Felséges család ráczkevei ura-		Kelemen Márton td.	16.—
dalma Rz. 6.—, pk. —.55 ...	6.55	Kellner György ak.	15.—
Fenyves Lajos ak.	16.—	Kemény Kálmán báró td.	16.—
Ferenczi Béla td.	4.—	Koreck Nándor td.	16.—
Firtos Dénes td.	16.—	Koppányi Lajos td.	16.—
Fülöp János td.	16.—	Karvas Emil td.	16.—
Fischer Károly td.	16.—	Kummer Károly td.	16.—
Fogassy Gyula td.	16.—	Kraft József td.	8.—
Gontko Ignác td.	8.—	Kehrberg E. ÖFa.	7.—
Gothárd József td.	16.—	Kernács Gyula td.	16.—
Gotthilf József npt.	2.45	Kugler Pista td.	16.—
Gründl Gyula ak.	16.—	Kováts Albert ld.	4.—
Gellért László td.	16.—	Kalmár Tivadar ak.	16.—
Giller János td.	16.—	Kolozsvári m. kir. erdőigazgató-	
Gombosy Ferencz td.	12.—	ság Eép. I. 1. 2. 32.—, pk.	
Gáts Károly td.	16.—	—78	32.78
Haberfelner Béla td.	16.—	Kern György ak.	16.—
Hám Ferencz td.	16.—	Lampel Róbert nvt. I.	8.—
Hermel Ágost td.	4.—	Lábos Elek td.	10.—
Hollós Ferencz ak.	16.—	Leitner János td.	16.—
Holzapfel Gyula td.	8.—	Lévai urad. igazg. hd.	5.15
Huszár Pál td.	6.—	Linszky Antal td.	16.—
Horváth Ferencz td.	16.—	Magócsy János lb. 175.—, üb.	
Hedbavny József td.	8.—	—58	175.58
Huszár Kornél td.	4.—	Máthé Ambrus td.	8.—
Hollós Ferencz att.	200.—	Molitoris Emil td.	16.—
Hárs István ak.	16.—	Marsovszky Ede td.	16.—
Hamernyik Béla td.	8.—	Mátyus József ak.	12.—
	Átvitel 2571.15		Átvitel 3231.66

Befizetések K.		Befizetések K.	
Áttétel 3231.66		Áttétel 4498.52	
Méhes Péter Pál td.	10.—	Rainiss István td.	25.—
Mezey Arthur td.	16.—	Radó Pál ak.	16.—
Machovich Ferencz td.	16.—	Reithofer Ferencz hd.	2.75
Marcon Antal td.	16.—	Roos Mátyás ld.	8.—
Nagyberegí körjegyzőség Bereg- Ujfalu község helyett hd.	6.75	Reithofer Ferencz td.	16.—
Nürnbergi József td.	16.—	Ritter Károly td.	8.—
Nagy László M. L.	5.25	Szelezky János td.	16.—
Nyúl Sándor td.	20.—	Stripszky Ágost Éép. I. 1. I. 2. II. 34.40, pk. —.12 ...	34.52
Neuhöfer s fia hd.	10.50	Sütő András hd.	1.60
Nagy József td.	16.—	Schwartz Rezső td.	32.—
Nagy Károly hd.	3.55	Schmidt Roman td.	8.—
Nádas Béla ak.	16.—	Schmid Arthur td.	16.—
Nemeskéri Kiss Miklós ÓFa.	7.—	Sikó Áron td.	20.—
Oesterreicher Lujza lb. 350, üb. 1.—	351.—	Simenszky Kálmán ld.	6.—
Osterlamm Ernő td.	6.—	Schaller Kálmán td.	8.—
Óvizi m. kir. erdőgondnokság Wka.	8.—	Szívós Gyula td.	16.—
Pokorny Tódor lb. 300.—, üb. —,86 ...	300.86	Szöney István td.	16.—
Persian Iván lb. 85.—, üb. —,60	85.60	Szporny Gyula td.	16.—
Pankovits Béla td.	8.—	Sóska Gyula td.	16.—
Partos Vilmos td.	8.—	Spanyol Géza td.	16.—
Paul Péter td.	80.—	Sümegh Ignác td.	16.—
Páll Miklós ak.	10.—	Szabó György ak.	16.—
Pál Tamás td.	16.—	Szepessy Elek td.	4.—
Porubszky Gyula td.	16.—	Szigeti Rezső nvt. I. II. 17.60, pk. —.50 ...	18.10
Potsa József td.	16.—	Szkalák Károly td.	16.—
Pankovich Béla hd.	12.35	Soóvári erdőhivatal TLa.	3.90
Pulitzer Simon lb. előleg ...	100.—	Simonffy Gyula Éép. I. 1. 11.20, Éép. I. 2. 11.20, Éép II. 12.—, td. 8.—, pk. 1.— ...	43.40
Popovics Stachius td.	16.—	Skorpil Ede td.	16.—
Pájer István td.	16.—	Szokoly Elemér td.	16.—
Pintér Mihály td.	16.—	Scholcz Ottó ak.	16.—
Pohl János td.	16.—	Sommer Károly ak.	16.—
Riethmüller Ármin td.	16.—	Szeman Mihály hd.	6.—
Ruttkay Géza att.	10.—	Szepesházy Kálmán td.	16.—
		Szojka Gyula td.	16.—
		Szuppek József td.	8.—
		Szécszesbesi m. kir. erdőhivatal Evt. pótlás ...	—,30
	Átvitel 4498.52		Átvitel 5024.09

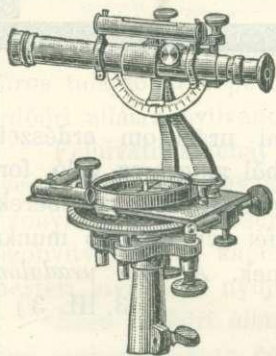
Befizetések K. Áttétel 5024.09		Befizetések K. Áttétel 5364.53	
Törzs Kálmán lb.	175.—, üb.	Vallás- és közoktatásügyi mi-	
— .60	175.60	nister hd.	27.90
Tichy Kálmán td.	4.—	Vadas Gyula ak.	10.—
Térffy Béla td.	6.—	Vadászfy Jenő ld.	6.—
Teschler János td.	16.—	Velbavszky Gyula td.	16.—
Türkös község hd.	13.79	Veszprém r. t. város ak.	16.—
Tanádi Emil td.	16.—	Wochek Jenő td.	16.—
Tauber Ödon td.	6.—	Wenk Gyula td.	8.—
Tarnay Dezső td.	8.—	Winter Gusztáv td.	16.—
Trauer Gusztáv atk.	16.—	Wittich Lajos td.	16.—
Trnovszky Márk td.	16.—	Wochek Lajos td.	16.—
Tóthpál István td.	16.—	Zikmundovszky F. td.	16.—
Tóbiás Miklós ak.	10.—	Zágrábi kir. erdőigazgatóság ld.	
Ulreich Gyula td.	8.—	pótlás	— .40
Urbánszky István td.	16.—	Zsarnóczai m. kir. erdőhiv. hd.	74.45
Vágsellyei m. kir. közalapítv.		Zsivánovics Zsiva td.	16.—
— számtartóság hd.	13.05	Augusztus hóban befolyt ..	5619.28
Átvitel 5364.53		Jan.—július havi bevétel	50860.59
		Összesen	56479.87

Hirdető-melléklet az „Erdészeti Lapok“ 1900. évi IX. füzetéhez.

Az „Erdészeti Lapok“ mellett mérsékelt közlési díjért a lap irányával nem ellenkező hirdetések kiadatnak.

Dijszabályzat. Az első negyven (40) sorért soronként nyolcvan (80) fillér, az erre következő husz (20) sorért, illetőleg a 41 egész 60-ik sorig, soronként hatvan (60) fillér, míg a 60-ik soron felül következő minden sorért egyenkint negyven (40) fillér számíttatik.

Táblázatok nyomdai szabály szerint kétszeres árral számíttatnak.

Egyetemes busszóla-műszereket és erdei busszólákat

optikai távolságméréssel.

Ár 65 frttól felfelé.

Mérő-asztalokat nézgvonalzókkal, mérőszalagokat, faátlalókat, rajzeszközöket, területmérőket (planimeter), valamint mindenemű földmérési műszereket készít a legpontosabb kivitel biztosításával

NEUHÖFER és FIA

csász. és kir. udvari látszerész- és műszergyáros

Bécs, (I., Kohlmarkt 8.)

Kimerítő illusztrált árjegyzék ingyen és bérmentve. Javításokat leggyorsabban és legpontosabban teljesít. Mindenféle műszerből készletet tart. (1.)

Späth L. faiskolája

Baumschulenweg, Berlin mellett.

— Kiterjedése: 350 kat. hold. —

Nagy készlet gyümölcsfákban, mindenféle alakban (magas és félmagas törzsek, redélyfák, gulanövésűek, sövények stb.) **rózsák, sorfák, diszfák és eserjék, bogyós gyümölcsök, gyümölcsfa-alanyok, erdei csemeték, szamóca és spárgapalánták, virághagymák.**

==== *Árjegyzék ingyen és bérmentve.* ====

Erdőeladás.

Báró Bánffy Albert választui lakos magántulajdonát képező Szilágymegyében, Füzes-Paptelek, Kraszna-Tóthfalu, Jaáz, Tusza, Felsőszék községek határán mintegy **2577 hold ős bükkerdő-fája szabad kézből eladó.**

Felvilágosítással szolgál az **uradalmak igazgatósága Választon.** (Posta: helyt.)

(5. III. 3.)

Erdei üzemtervek munkálata. A lévai uradalom erdészeti üzemterveinek felújítását s azoknak németből magyarra való fordítását elhatározván, felkéretnek az erre vállalkozó szakemberek, miszerint ezen a helyszínen mintegy másfél évre terjedő munka tárgyában alulirtoz fordulni sziveskedjenek. *A lévai uradalom igazgatósága Léván (Bars megye).*

(3. III. 3.)

Erdész-segéd felvétetik gróf Károlyi Mihály Parád hitbizomány uradalmi erdőhivatalához. Pályázati kérvény a selmeczbányai erdészeti akadémia sikeres végzési bizonyítványával alulirtozhoz intézendő.

Javadalmazás: évi rendszeres fizetésben 480 kor. tisztii élelmezés a hivatali főnöknél, tiszta jövedelmi száztóli mintegy 300 kor. — butorozott lakószoba fűtéssel és kiszolgálással. Parád, (Heves-megye). 1900. Augusztus hó 22. *Rajzinger Antal*, hitbiz. uradalmi erdőmester.

(4. 2.)

T. cz.

Ezennel ajánljuk **horvát-szlavoniai származásu****„Tölgy-vető“ makkot,**válogatott minőségben és garantált **csirázó** képességgel.**GOLDSCHMIDT ÉS REICH****SZISZEK.**

(6 III. 2.)

Pályázati hirdetmény. Gyöngyös város tanácsa részéről a város tulajdonát képező a pta-benczi nagy erdőnél megüresedett erdőőri állásra nyilvános pályázat hirdettetik.

Felhivatnak tehát mindazok, akik ezen erdőőri állást elnyerni óhajtják, hogy a szakvizsgát igazoló okmánynyal, erkölcsi bizonyítványnyal felszerelt kérvényeiket, esetleg egyéb szolgálati bizonyítványainak kapesán, 1901. évi január hó 1-sőig a polgármesteri hivatalnál nyujtsák be.

Ezen erdőőri állással egybekötött javadalmazás a természetbeni szabad lakáson és kerten kívül évi 600 K., 54 K. talpallóilletmény, 12 méter kemény tűzifa fuvarral és 1 darab szarvasmarhára szabad nyári legelő.

A sajátkezüleg irandó kérvény alulírott hatóságnak 1901. január 1-ig adandó be.

Az állás mindjárt elfoglalható. Gyöngyösön, 1900. évi aug. hó 18. napján tartott tanácsülésből. *A polgármester.* (7. II. 2.)

Slavonial-vető tölgy-makkot. Időkoránti megrendelésnél az őszi és tavaszi időnyhez a *slavoniai erdőség világhirü Vinkovcei erdőterületéről* előnyösen szállitok. Az *elsőrendü valódi slavoniai vetőtölgy-makk* termőképességeért jótállok. *Fürtösmakkot* valamint *takarmanymakkot* olcsón beszerzek. *Spitzer Jakab, Vinkovce, (Slavonia).*

(8. IV. 1.)

Őszi vetésre

mindennemű erdészeti magot

kocsányos és kocsánytalan

VALÓDI SLAVONIAI

TÖLGYMAKKOT

szokott jó minőségben szállít a

MAGYAR FENYŐMAG-PERGETŐ-GYÁR

FARAGÓ BÉLA Zala-Egerszeg.

Kitüntetve diszoklevél, arany és ezüst érmekkel. Legutóbb a párisi világ-
kiállításon ezüst éremmel. (9. III. 1.)

Pályázati hirdetmény. 963/1900. sz. — A ráczkevei csász. és kir. családalapítványi uradalomhoz tartozó Adacs-i üzemosztályhoz (Pest megye; kun-szt-miklósi járás) egy erdőfelvigyázói (erdőőri) állásra, mely 1901 január hó 1. volna betöltendő, pályázat nyitattik.

Javadalmazás: 720 K. készpénzfizetés, — 180 K. szolgálati pótlék, — természetbeni lakás, — fa, kert és szántó föld járandóságból és ló tartásból áll.

Ezen állásra, miután saját háztartás vezetése megkívántatik, nős egyének előnyben részesíttetnek; továbbá kívánatos, hogy pályázók a német nyelvet bírják és a homok területek beerdősítésében jártasak legyenek; hiteles okmányokkal igazolandó az erdőőri szakiskola elvégzése és az erdőőri szakvizsga letétele, továbbá tartoznak pályázók eddigi esetleges szolgálataikról szóló bizonyítványaikat is beküldeni.

A sajátkezüleg irt. bélyeggel ellátott folyamodványok, melyekben az illető életkora és illetősége is kitüntető és melyekhez erkölcsi bizonyítvány és fénykép is csatolandó, a csász. és kir. családalapítványi uradalom főtiszttségéhez Ráczkevére küldendők; ugyanonnan esetleg közelebbi értesítéseket is nyerhetnek a pályázni szándékozók.

Az ideiglenes minőségben kinevezett egyén a próbaidő lefo-

lyása után véglegesítették és az ideiglenes minőségben töltött szolgálati évek a nyugdíjazásnál szintén beszámíttatnak. Ráczkéven, 1900. évi szeptember hó 3-án. Cs. és kir. uradalmi főtisztseg. Ráczkéve. (10. III. 1.)

Feketefenyő-csemete eladás. Több százezer 2—3 éves iskolázatlan, szép növéssü *feketefenyő-csemete* az őszi és tavaszi ültetésekhez jutányosan eladó.

Erdészeti iroda: Bpest, I. ker., Retek-u. 44—46. (11. VI. 1.)

Pályázati hirdetmény. 7721/1900. eln. sz. — A lugosi erdőigazgatóság irodájának vezetéséhez rendszeresített irodasegéd-tiszti állás nyugdíjazás folytán megüresedvén, annak betöltése végett pályázat hirdettetik.

Ezen a XI. fizetési osztály 3. fokozatába sorozott állás évi 1000 (Egyezer) korona fizetés, a törvényszerű lakpénz és a rendszeresített mellékilletmények élvezetével van egybekötve.

Az állás egyelőre ideiglenesen töltetik be, s az ideiglenesen kinevezett csak egy évi szolgálat után, amennyiben alkalmasnak bizonyul, fog állásában véglegesíttetni.

A pályázóktól az 1883. évi I. t.-czikkben körülírt minősítésen kívül, a magyar nyelvben való teljes jártasság, szép és jól olvasható írás, hasonló és lehetőleg erdészeti irattár kezelésénél eltöltött legalább egy évi gyakorlatnak okmánynyal való igazolása kívántatik, megjegyztetvén, hogy az itt felsorolt minősítéssel bíró igazolványos altisztek ezen állásra az 1873. évi II. t.-czikk értelmében elsőbbséggel bírnak.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy a fent körülírt minőségüket, életkorukat, korábbi alkalmaztatásukat igazoló, valamint erkölcsi, továbbá egészségi állapotukról közzhatósági orvos által kiállított orvosi bizonyítványokkal felszerelt folyamodványaikat, a már szolgálatban állók, előljáró hatóságuk útján, folyó 1900. évi október hó 10-ig a lugosi m. kir. erdőigazgatóságnál nyujtsák be. Kelt Budapesten, 1900. évi augusztus hó 13-án. *M. kir. földmívelésügyi minister.* (12.)

Árverési hirdetmény. 488/1900. sz. — Melynél fogva ezenel közhírré tételik, hogy a földművelésügyi m. kir. minister ur Ő nagyméltóságának 1899. évi 71248. számú magas rendelete alapján Vinda község tulajdonához tartozó u. n. »Dalchen Wald« nevű dülőben fekvő erdők A. üzemosztályának 3. sz. osztágában kihasznalandó 43,540 korona becsértékű 1832 drb állótölgytörzsnek zárt írásbeli ajánlatok útján leendő eladására nyilvános árverés 1900. évi október hó 5 napján délután 2 órakor fog Vinda község irodájában megtartani.

A zárt írásbeli és ivenként egy korona bélyeggel ellátott ajánlatok a fenn megjelölt napon és helyen az árverező bizottságnál délután 2 óráig nyujtandók be.

A zárt ajánlatához ajánlattevő köteles készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a megállapított becsértéknek 10⁰/₀ bánatpénz gyanánt csatolni, ajánlattevő ajánlatában a megajánlott vételárt számjegyekkel és szóval is tisztán kitenni és határozottan kijelenteni tartozik, hogy az árverési és részletes szerződési feltételeket ismeri, elfogadja és azoknak magát feltétlenül aláveti.

Oly ajánlatok, melyek ezen feltételeknek nem felelnek meg, valamint azok is, melyek az árverési és részletes szerződési feltételektől eltérő kikötéseket foglalnak, vagy melyek elkésye nyujtatnak be, figyelembe nem vétetnek.

Az árverési és részletes szerződési feltételek Vinda község irodájában megtekinthetők, s magára az eladás tárgyát képező törzsekre nézve is ottan felvilágosítás szerezhető. Kelt Vindán, 1900. évi augusztus hó 25-én. (Besztercze-Naszódmegye). *Wagner Gyula* körjegyző, *Kutler Márton* kbíró. (13.)

Őszi és tavaszi vetésre szállit megbizható szlavoniai

Kocsányos vetőmakkot

a legjutányosabb áron az alulirt czég hektoliter vagy métermázsa számra. *Sperber és Berger Sziszeken, Horvátországban.* (14.)

Árverési hirdetmény. 4188/1900. sz. — Kőrmöcz, szab. kir. és főbányaváros tanácsa részéről a városi képviselő testület 1900. évi augusztus hó 6-án 115. sz. a. hozott közgyűlési határozata

alapján közhírré tétetik, miszerint a felsőbb hatósági jóváhagyás fentartásával nyilvános írásbeli versenytárgyalás és kapcsolatos szóbeli árverés után a kormányhatóságilag jóváhagyott üzemterv alapján zólyomvölgyi A. üzemosztály 3. tag 21. osztágában és 13. tag 15. és 18. osztágában 1901-ik évben kihasználás alá kerülő, összesen mintegy 145 kat. hold kiterjedésű erdőrészletben található 22,270 kor. 10 fillerre becsült fának és pedig jegenyefenyő és luczfenyőfának tövön, lehámozatlan állapotban, azaz luczkérgestől az erdőben 1901. évi május hó 1-től 1902. évi márczius hó 31-ig való kihasználása eladatik.

A nyilvános szóbeli árverés 1900. évi november hó 26-án reggeli 10 órakor Kőrmöczbanyán a városház üléstermében fog megtartatni; az írásbeli lepecsételt és 2230 kor. értékű bánatpénzzel ellátott ajánlatok pedig, melyekben a felajánlott vételár számokban és betűkkel külön irandók ki, és kiemelendő, hogy az ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak feltétlenül aláveti legkésőbb f. é. november hó 25-ig déli 12 óráig a polgármesteri hivatalhoz mulhatlanul beküldendő.

Kikiáltási ár a fennt kitett becsár, melyen alul való ajánlatok el nem fogadhatnak.

Az árverési és szerződési feltételek az alulirott tanácsnál nem különben a városi hivatalnál megtekinthetők.

Pótfeltételes, hiányosan kiállított vagy felszerelt és általában oly ajánlatok, melyek az árverési vagy a szerződési feltételeknek meg nem felelnek, továbbá oly ajánlatok, melyek távirati uton, vagy melyek nem a kitűzött határidőre érkeztek be, vagy melyekhez az előirt bánatpénz készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban nem csatoltatott, figyelembe nem vétetnek, el nem fogadhatók és visszavettetni fognak.

Azon erdőrészlet határai, melyen az eladás tárgyát képező fa találtatik, városi szakközeg által szabályszerű határjárás mellett fognak a venni szándékozónak a természetben is megmutattatni.

Ezen határjárási eljárás 1900. évi november hó 12-én reggeli 8 órakor veszi kezdetét.

A fentjelzett erdőrészlet természetbeni határai ezen határjárást megelőzőleg is fognak a város erdőmestere által a jelentkező érdeklődőknek megmutattatni, azonban a vevő részéről a

jogügylet megkötésénél és végrehajtásánál és bármely a jogügyletből felmerülő kérdésekben kizárólag azon határookra történhetik hivatkozás, melyek a f. é. november hó 12-én eszközlendő határjárás alkalmával az erről felveendő jegyzőkönyv tanúsága szerint a természetben megmutattattak. Kelt Körmöczbányán a városi tanácsnál 1900. évi szeptember 4-én. *Burda Imre* tanácsnok, polgármester-helyettes. (15.)

Tölgyfaeladási hirdetmény. Nagyküküllő vármegye Nagy-Sink járásában fekvő Nádhattak községnek eladásra engedélyezett fatömeg, zárt írásbeli ajánlatokkal kapcsolatos újabb nyilvános árverezésére, a határnapot 1900. évi október hó 8-ára reggeli 9 órájára az illető község irodájába tűzöm ki.

Eladásra kerül az 57246 1/2—1898. számú magas rendelet alapján engedélyezett s törzsönként felvett 7378 drb tölgyfa, megbecsült 6044. m^3 mü- és 7954 m^3 tűzifa választékkal; 55,329 kor. s 30 fillér kikiáltási árral.

A kérdéses erdőterület jó megyei ut közvetlen szomszédságában, — Alsó-Szombatfalva vasuti állomástól, mintegy 12—14. kilométer távolságra fekszik.

Árverezni szándékozók kötelesek, az árverés megkezdése előtt bánatpénz fejében a kikiáltási ár 10⁰/_o-át, az árverelő bizottsági elnök kezeihez készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban letenni.

Zárt és kellő bánatpénzzel ellátott írásbeli ajánlatok, melyekben árverezők kijelenteni tartoznak, hogy az árverezési feltételeket ismerik s magukat azoknak alávetik, a szóbeli árverés megkezdéséig elfogadottnak.

Az árverési feltételek s részletes becslési adatok, az illető község előljárátságánál s a Nagy-Sink magy. kir. járási Erdőgondnokság irodájában bármikor, megtekinthetők. Nagy-Sink, 1900. évi szeptember hó 4-én. *Imecs Jenő*, főszolgabíró. (16.)

Árverezési hirdetmény. 4872/1900. sz. — Alulírott által ezenel közhírré tétetik, hogy a nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi ministeriumnak 36,518,99. számú engedélye alapján Garat község

erdejéből 3509. drb kiszámlált tölgytörzs folyó évi október hó 4-én délelőtt 9 órakor Garat községházánál tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet igérőnek el fog adatni.

Kikiáltási ár a szakértőileg megállapított 21,513 frt. 22 kr. vagyis 43,026 korona, 44 fillér.

Árverezni szándékozók kötelesek az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10⁰/₀-át bánatpénzül letenni.

Az árverési feltételek Garat községházánál az előtt is megtekinthetők.

Az eladandó fa a Homoródi vasuti állomástól mintegy 15. kilométer távolságban van. Köhalom, 1900. évi szeptember hó 7-én.
A főszoigabiró. (17.)

Árverési hirdetmény. 4977/1900. sz. — Alólírott főszoigabiró által ezennel közhírré tétetik, miszerint a nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. minister ur 1900. évi 31,955/I,—2. sz. alatti engedélyével a F.-Remete község tulajdonát képező erdejének alant kitüntetett faállománya tövön folyó évi október hó 3-án d. e. 9 órakor. A.-Remete községi iskola helyiségében megtartandó nyilvános árverésen el fog adatni és pedig:

I. Tagban:

1, 2, 3, 4 és 5. számú osztagokból . . . 75·95 k. hold területen 2660 drb tölgyfatörzs 3608·24 m. fatömegeg, melyből:

5 ⁰ / ₀ rönköfa	becsértéke	2525 K. 74 f.
35 ⁰ / ₀ dongafa	„	12,628 „ 80 „
25 ⁰ / ₀ épületfa	„	5412 „ 36 „
35 ⁰ / ₀ tűzifa	„	2525 „ 76 „
Összesen:		23,092 K. 66 f.

2. A legelő területén:

339 drb tölgyfatörzs . . .	696·38 m. fatömegeg, melyből:	
5 ⁰ / ₀ rönköfa	becsértéke	487 K. 48 f.
35 ⁰ / ₀ dongafa	„	2437 „ 30 „
25 ⁰ / ₀ épületfa	„	1044 „ 60 „
35 ⁰ / ₀ tűzifa	„	487 „ 46 „
Összesen:		4456 K. 84 f.

Együtt az I. Tagban és a legelő területén lévő fatömegek

összes becsértéke 27,549 K. 50 f. azaz huszonhétézer ötszáznegyvenkilenc korona ötven fillér, mely kikiáltási becsárat képez, melyen alól nem lehet árverezni.

Az árverés szóbeli, de írásbeli ajánlatok is elfogadtnak. A zárt írásbeli ajánlatok 1 koronás bélyeggel ellátandók és a szóbeli árverés megkezdése előtt beadandók. Az ajánlathoz fentirt becsértéknek 10⁰/₀-a bánatpénzül vagy készpénzben vagy óvadékképes papirokban melléklendő. Az ajánlott vételár úgy számokkal és betűkkel pontosan és világosan kiirandó, továbbá magában kell foglalnia az ajánlatnak azon kijelentést is, hogy az ajánlattevő az árverési feltételeket ismeri, azokat elfogadja és magát azoknak feltétlenül aláveti. Oly ajánlatok, melyek ezen feltételeknek meg nem felelnek, vagy olyanok, melyek a tett feltételektől eltérő kötelezettségeket foglalnak magukban, vagy a melyek elkésetten adatnak be, tekintetbe nem vétetnek.

A szóbeli árverésen résztvevők kötelesek az árverés megkezdése előtt a fentirt becsérték 10⁰/₀-át, vagy készpénzben vagy pedig óvadékképes értékpapirokban az árverési bizottság kezéhez letenni és az árverési feltételeket aláírni. Az árverési feltételek egyszersmind szerződésként szolgálnak, melyek elfogadott ajánlattevőre azonnal, eladóra nézve csak felsőbb hatóságnak jóváhagyása után érvényesek. Ezen árverés eredménytelensége esetében a második árverés fentnevezett helyen október hó 30-án d. e. 9 órakor fog megtartatni.

Az árverési feltételek az ilosvai főszolgabírói hivatalnál és Alsó-Remete község előljáróságánál betekintheők, a hol az árverés tárgyát képező tölgyfákról részletes becsjegyzék és felvilágosítások adatnak. Kelt Ilosván, 1900. év szeptember hó 3-án. *Komlósy* főszolgabíró. (18)

Árverési hirdetmény. Rétfalu község előljárósága által ezenel közhirre tétetik, hogy a nagym. földművelésügyi m. kir. Minister urnak 30815/1900. sz. magas rendelete alapján a fenti község tulajdonát képező s Rétfalu község határában fekvő erdejéből mintegy 972 k. holdnyi területen 2791 drb 1354 tömör köbméter épület- és tűzifára becsült jegenyefenyő; 1400 drb 684 tömör köbméter épület- és tűzifára becsült luczfenyő és végül 863 drb

492 tömör köbméter épület- és tűzifára becsült erdei fenyő 1900. évi október hó 15-én d. e. 11 órakor Rétfalu község birói házá-
nál szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adatni. Kikiáltási
ár 13,474 K. 95 fillér.

Árverezni szándékozók kötelesek az árverés megkezdése
előtt a kikiáltási ár 10⁰/o-át bánatpénz fejében az árverező biztos
kezéhez letenni; s az árverési feltételeket aláírni.

Írásbeli 1 koronás bélyeggel ellátott zárt ajánlatokhoz, —
melyek szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, megfelelő
összegű bánatpénz melléklendő; s azokban az ajánlati vételár
ugy számokkal, mint betűkkel pontosan és világosan kiirandó,
nem különben kijelentendő az is, hogy ajánlattevő az árverési
feltételeket ismeri, azokat elfogadja.

Utóajánlatok tekintetbe nem vétetnek.

Az árverési feltételek s a vonatkozó részletes becsjegyzék a
községi előjárásnál s a felső-eőri szolgabírói hivatalnál bete-
kinthetők. Rétfalu, 1900. szeptember hó 2-án. *Az előjáróság.* (19)

Pályázat. 1204/1900. sz. — A m. kir. bányászati és erdészeti
akadémián és pedig a növény-, állat-, erdőművelés és erdővédelem-
tani tanszéknél egy a IX. esetleg a X-ik fizetési osztályba soro-
zott adjunktusi állomás betöltendő.

Ezen állomásra oly erdészeti tisztviselő fog kineveztetni, ki
a szakoktatás körébe vágó ezzel a tudományággal már előbb is
behatóan foglalkozott, s abban önálló buvárkodási képességgel bíró.

Megjegyeztetik, hogy ezen állomásra kinevezendő tisztviselő.
továbbra is jelenlegi tisztli létszámában fog nyilvántartatni és a
IX. fizetési osztályban a szabályszerű járandóságokon kívül évi
nyolczszáz (800) korona, a X-ik fizetési osztályban pedig évi hat-
száz (600) korona mőködési pótlékban fog részesülni.

Mindazok, akik ezen állomásra pályázni akarnak, ezennel
felhivatnak végzett tanulmányaikról, eddigi irodalmi és gyakorlati
működésükről, továbbá teljesített önkéntességi szolgálatokról szóló
bizonyítványokkal felszerelt kérvényeiket előljáró hatóságok utján
f. é. október hó 15-éig az akadémiai igazgatóságnál benyújtani.

Későbbben beérkező kérvények tekintetbe nem vétetnek. Selmeczbányán, 1900. évi szeptember hó 10-én. M. kir. bányászati és erdészeti akadémia igazgatósága. *Fekete Lajos.* (20)

Pályázati hirdetés. Lőcse szab. kir. város erdőgondnokságánál két erdőőri állás betöltendő, melyek mindegyike havi 40 korona fizetés, szabad lakás, 1 hold szántó föld és 1 hold rétnak haszonélvezetével 2 drb marhára szóló legeltetési joggal és 3¹/₂ méterölnyi tűzifaletményen van egybekötve.

Eddigi működésről szóló bizonyítványokkal és képesítési igazolványokkal felszerelt folyamodványok f. évi október hó 15-ig a polgármesteri hivatalhoz intézendők.

Megjegyzendő, hogy erdőőri képesítéssel nem bíró egyének is pályázhatnak ugyan, de csak az esetben fognak alkalmaztatni, ha képesített pályázók nem jelentkeznek, nem képesített egyének alkalmaztatásuk esetén a fenti letmények mellett csak 30 korona havi fizetésben részesülendnek és az erdőőri szakvizsgát egy év alatt letenni tartoznak. Lőcse, 1900. évi aug. 30-án. *Bojársky Béla,* polgármester-helyettes. *Fleischakker Lajos,* főjegyző. (21)

Pályázat erdészegédi állásra. A herczeg Pálffy Miklós erdészeti hivatalában Malaczkán (Pozsonymegye) egy erdészegédi állás töltendő be, melylyel 1000 kor. készpénzfizetés, 120 korona lakpénz, 24 ürméter tűzifa, egyenruha és az erdei károk vezetéseért járó díj, legalább is 200 kor. van egybekötve.

Pályázhatnak, akik akadémiai végbizonyítvánnyal bírnak és a német nyelvet szóban és írásban bírják.

Sajátkezüleg irt és bizonyítványokkal felszerelt folyamodványok alulirt erdőhivatalhoz küldendők. Herczeg Pálffy Miklós erdészeti hivatala. *Malaczkán.* (22)

Pályázati hirdetés. 4967/1900. sz. — Nagy Enyed rendezett tanácsu városnál az erdési állás lemondás folytán üresedésbe jöven, ezen állásra pályázat hirdettetik.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy

az 1879. évi XXXI. t.-cikikben előirt képesítést, életkort és netáni eddigi foglalkozást igazoló bizonylatokkal felszerelt folyamodványukat alulirt tanácshoz f. é. október 10-ig annál bizonyosabban adják be, mert a később beérkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Ezen álláshoz 1600 korona készpénz fizetés, természetbeni lakás, 1200 □-öl területű szántóföld használata és 40 ürméter tűzifa-járandóság fűződik. Nagy-Enyeden, 1900. szeptember 12-én.
Sándor Jenő helyettes polgármester. (23)

Feladási hirdetmény. Szilágymegyében a szilágy-csehi vasuti állomástól egy órányira fekvő *Hadad* községben a volt urbéri közönség tulajdonát képező 139. kat. hold erdőterület 50—60 éves (átmérő 45 cm.-ig) cser- és tölgyfaterméke f. é. október hó 25-én d. e. 9 órakor a hadadi luth. iskolában tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet igézőnek el fog adatni,

Kikiáltási ár 50,000 korona.

Árverezni szándékozók kötelesek az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10⁰/_o-át bánatpénzül letenni.

Az árverési feltételek Reschner Frigyes tanitónál az előtt is megtekinthetők. Hadad, 1900. szeptember 15. *A közbirtokossági bizottság.* (24)

Arverési hirdetmény. 5194/1900. sz. — Alólírott főszolgabíró által ezennel közhírré tétetik, hogy a folyó évi 4977. szám alatt Alsó-Remetére f. évi október hó 3-ára kitűzött faárverés beszüntettetik, s az abban jelzett fákra az első árverés A.-Remetén a jelzett feltételek mellett f. é. október hó 11-én d. e. 10 órakor fog megtartatni, ennek eredménytelensége esetén pedig a második árverés október hó 30-án ugyanott d. e. 10 órakor. Ilosva, 1900. szeptember 18. *Komlósy*, főszolgabíró. (25)

Pályázati hirdetmény. A vaiszlói vállálapítványi uradalomhoz tartozó bükkháti II. osztályu erdőlegényi állásra, évi 360 kor. készpénzfizetés, szabad lakás, egy hold kertföld és 9 ürm. kemény dorong tűzifa illetménynyel pályázat hirdtetetik. Pályázók felhivat-

nak, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában követelt szakképzettségüket, közalapítványi szolgálatba ujonnan belépni kívánók pedig ezen kívül ép és erős testalkatúakat, különösen jól látó, beszélő és halló képességüket megyei főorvos vagy honvéd törzservos által kiállított bizonyítvánnyal, valamint életkorukról, illetőségükről és családi állapotukról tanuskodó anyakönyvi kivonatokkal, továbbá a hivatalos magyar nyelvnek szóban és írásban való tökéletes birását igazoló okmányokkal felszerelt és sajátkezüleg irt kérvényeket f. évi november hó 1-ig alólirott erdőgondnokságnál nyujtsák be. Vaiszló, 1900. szeptember 18-án. Közalapítványi m. kir. Erdőgondnokság. Vaiszlón. (26)

Faeladási hirdetmény. 3279/1900. sz. — Rehó község tulajdonát képező „Sfunta“ nevű erdő 59²/₁₀ kat. holdnyi részén található, mintegy 1208 m³-re becsült tölgy- tűzi- és szerszámfa mennyisége Rehó község irodájában 1900. évi október hó 14-én d. u. 2 órakor tartandó nyilvános árverés útján fog eladatni.

Kikiáltási ár: 2900 korona.

Bánatpénz: 290 korona.

A közelebbi feltételek az alul írottnak irodájában a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők. Szászsebes, 1900. szeptember 19-én. *A járási főszolgabíró.* (27)

Pályázat erdőőri állásra. Szentgyörgy szab. kir. városnál rendszeresített és lemondás folytán megüresedett és szabályszerű nyugdíjra igényt nyujtó egy II. oszt. erdőőri állásra ezennel pályázatot hirdetek. Felhivom mindazokat, kik ezen állásra pályázni kívánnak, hogy az 1879. XXXI. t.-cz. 37. §-ában előirt minősítvényvel felszerelt és sajátkezüleg irt folyamodványukat hozzám 1900. évi november hó 1-ig adják be, később érkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek, A magyar és tót nyelv kívántatik. Szentgyörgy, 1900. évi augusztus hó 29-én. *Jánoska Gyula* polgármester. (28)

Árverési hirdetmény. Szeben vármegye szelistyei járás Orlát község határában Orlát község tulajdonát képező 30·3 kat. hold-

nyi kiterjedésű bükkfavágásban az összes fatömeget; továbbá a fenyvesvágásban 80 kat. holdnyi területben levő összes bükk- és fenyőfatömeget.

Az árverés folyó évi október hó 21-én d. e. 10 órakor a községi irodában fog tartatni.

Kikiáltási ár a 30,3 kat. holdnyi területben lévő fatömegért 2200 korona.

A 80. kat. holdnyi területben lévő fatömegért 10,800 korona.

Venni szándékozók jelzett idő előtt esetleges írásbeli ajánlataikat benyújthatják.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt Orlát község irodájában bármikor megtekinthetők. Árverezni szándékozók kötelesek az árverés kezdete előtt, illetve zárt írásbeli ajánlataikhoz 10⁰/o-ot készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban mellékelni. Orláton, 1900. évi szeptember hó 19-én. *A községi előjárásaj.*

(29)

Szemán Mihály, 39 éves gör. katolikus vallású, nő, volt csendőr, jó sikerrel tette le az erdőőri szakvizsgát, 2 éve hogy az erdőgondnoksági irodában mint főerdőőr foglalkozik, erdőgazdasági teendővel, úgy mint épület-, tűzifa, és fűrészanyag- átvétel, kiadás és bevétel, kiszámítás- és elkönyveléssel. Jó magaviseletű, józan, pontos, megbízható ember. Magyarul és tótul beszél és ír. Lakik Gölniczbányán. Nagyobb uradalomban vagy a kinstárnál erdőőri állást keres.

(30)

Pályázat. Az egi főkáptalannál egy erdőgyakornoki állás betöltendő. Pályázók felhivatnak, hogy akadémiai Index- másolattal és anyakönyvi kivonattal felszerelt kérvényeiket, a fizetési igények megjelölésével alólirott útján terjeszszék elő. Kelt Sajó-Várkony, 1900. szeptember hó 15-én. *Tornay Gyula* erdőmester.

(31)

Tűzifaeladási hirdetmény. 4104/1900. sz. — Alulirt m. kir. erdőhivatal zárt írásbeli ajánlati tárgyalás útján áruba bocsátja a szomolnokai m. kir. erdőgondnokság „A“ üzemosztály I. II. III. IV. V. vágássorozatában található mintegy 70,000 ürköbméter fenyő-

tüzifa anyagot egy (1) korona és huszonnégy (24) fillér kikiáltási ár mellett.

Az 1200 koronányi bánatpénzzel ellátandó ajánlatok folyó évi október hó 9-én délelőtti 11 óráig az alulírott erdőhivatalnál nyújtandók be. Utóajánlatok tekintetbe nem vétetnek. Az árverési és szerződési feltételek alulírott m. kir. erdőhivatalnál és szomolnoki m. kir. erdőgondnokságnál megtekinthetők. Soóvárt, 1900. szeptember hó 11-én. *M. kir. erdőhivatal.* (32)

Tölgyfaeladási hirdetmény. 149/1900. sz. — A zsidvei ev. luth. egyház előljárósága közhírré teszi, hogy az egyház tulajdonát képező és Zsidve község határán a »Hinter dem Rég« nevű dűlőben fekvő, mint egy 39.23 k. hold erdőterületen levő 505 drb tölgyfaanyag tövön folyó 1900. évi október hó 15-én d. u. 2 órakor az egyház üléstermében tartandó zárt írásbeli versenytárgyaláson el fog adatni.

A kérdéses erdőterület a zsidvei vasuti állomástól 2 kilométerre fekszik s a tölgy átlagos mellmagasságtmérője 74 centiméter.

A keresztülvitt becslés szerint találtatott müfa 2361 m^3 , tűzifa 590 m^3 .

Kikiáltási ár 25,026 korona.

Versenyezni óhajtók felhivatnak, miszerint a kikiáltási árnak 10%-át kitevő bánatpénzzel felszerelt ajánlatukat folyó 1900. évi október 15-ik napjának déli 12 óráig alólírott egyházi előljárósághoz annyival inkább adják be, mert későbben érkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatban az ígért ár betűkkel is világosan kiírandó és az is kifejezendő, hogy ajánlattevő az árverési feltételeket ismeri s azokat magára nézve kötelezőknek tekinti.

A részletes árverési feltételek az egyházi előljáróságnál bármikor megtekinthetők. Zsidve (Kis-Küküllő megye), 1900. évi szept. 23-án. *Az egyházi előljáróság.* (33)

Faeladási hirdetmény. A sztanecsőfalvai kincstári birtokhoz tartozó A) üzemosztály IV. tag 48., 49., 51., 53., 54. és 55. számú osztagaiból képezett 606.729 k. hold kiterjedésű vágás-

terület fatömege 1904. évi szeptember hó 30-ig terjedő kihasználási kötelezettséggel f. évi október hó 15-én fog 15,000 (Tizenöt-ezer) korona kikiáltási ár mellett zárt írásbeli ajánlatok útján az aradi m. kir. jószágigazgatóságnál eladatni.

Vevő köteles a megvásárolt fát dönteni, a vágásterületet a tuskókkal együtt gyökerestől kihasználni és irtás által szántásra teljesen alkalmas, kitisztított állapotban átadni, viszont vevőnek szabadságában áll a vágásterületet legeltetésre és kapás növények, valamint gabonafélék termelésére ingyen felhasználni a kihasználási idő tartama alatt.

Az ajánlatok 2000 (Kettőezer) korona bánatpénzzel felszerelendők és f. évi október hó 15-én déli 12 óráig az aradi m. kir. jószágigazgatóságnál benyújtandók, a hol a szerződés feltételei a hivatalos órákban megtekinthetők. Az ajánlatokban kiteendő számokkal és betűkkel a megajánlott ár és az ajánlkozó azon nyilatkozata, hogy a szerződési feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti.

Későn benyújtott vagy kellően fel nem szerelt ajánlatok, valamint táviratok figyelembe nem fognak vétetni. Budapest, 1900. szeptember hó. *M. kir. földművelésügyi miniszter.* (34)

A „Pátria“ irod. vállalat és nyomdai részvény-társaságnál

Budapest, Köztelek

a következő gazdasági szakmunkák olelőn beszerezhetők:

GAZDASÁGI SZÁMVITELI NAPTAR 1900. évi. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kiadásában czímmel egy díszesen s teljesen vászonba kötött, naptár részszel és gazdasági tudnivalókkal ellátott nagy alakú egyszerű számviteli könyv, a melyet minden gazda számvitelének bejegyzésére az egész éven át használhat. Ára díszesen bekötve 75 kr., portómentes megküldéssel 85 kr.

BAROMFI HIZLALÁSA és a hizott baromfi értékesítése. Irta: az Országos Magyar Gazdasági Egyesület megbízásából Hreblay Emil állatteny. magy. kir. felügyelő. 45 szövegközti képpel, csinos vászonkötésben. Ára portómentes küldéssel 85 kr.

AZ UJLAKI URADALOM ÜZLETI BERENDEZÉSE az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület“ kiadásában, a „Köztelek“ szerkesztősége által kütüntetett pályamű Két tábla hat ábrával. Irta: Wiener Moszkó. Egy hazai belterjes uradalom üzleti ágának jövedelmezőségére és az egyes üzleti ágak viszonyára vonatkozó részletes adatok ismertetése. 104 oldalas csinos könyv, ára portómentes megküldéssel: 55 krajczár.

EGYSZERŰ GAZDASÁGI SZÁMVITEL. Irta: Suschka Richárd, a magyaróvári gazd. akadémia intézője. Az O. M. G. E. által 1000 frt pályadíjjal koszorúzott pályamű. Bolti ára csinos vászonkötésben 3 frt. Kedvezményes áron portómentes küldéssel csinos vászonkötésben 2 frt 30 kr.

A SERTÉS JAVITÁSA ÉS HIZLALÁSA gazdák és hizlalók használatára. Irta: K. Ruffy Pál uradalmi főtiszt. Ára portómentes küldéssel 1 frt 10 kr.

A MESTERSÉGES BOROK KÉSZÍTÉSÉNEK forgalomba hozatalának tilalmáról szóló Törvény. Magyarázó jegyzetekkel ellátta: dr. Lónyai Ferencz. Ára 80 kr.

KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR. Megjelenik minden évben. Szerkeszti Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán az Orsz. Magy. Gazd. Egyes. titkárai. Ára 1 frt 60 kr.

A MEZŐGAZDASÁGRÓL ÉS MEZŐRENDRŐSEGRŐL szóló 1894-dik évi XII-dik törvényezikk, a végrehajtására vonatkozó miniszteri rendelet, magyarázatokkal ellátva, egy füzetben. Ára bérmentes küldéssel 1 frt 10 kr.

I. KÁTE KÖZSEGI MEZŐ- ÉS HEGYŐRŐK SZÁMARA. A mezőgazdaság és mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII-ik törvényezikk alapján összeállítva. Ára portómentes küldéssel 20 kr. **II. KÁTE AZ URADALMI CSŐSZŐK SZÁMARA.** Ára portómentes küldéssel 20 kr. Összeállította: dr. Balkay Béla. Mindkettő csinos zsebkönyv alakú keménytáblába van kötve és 20 oldalas jegyzék-naplóval ellátva.

AZ UTMESTEREK KÉZIKÖNYVE javított és bővített kiadása. A kereskedelemügyi m. kir. miniszterium megbízásából. Ára portómentes küldéssel 1 frt 40 kr.

Az „Erdészeti Lapok“ 1900. évi IX. füzetének tartalma.

	Oldal
A pajódoknak szénkénnel való irtásáról. Irta: <i>Hangay Géza</i> , m. kir. erdőtanácsos	799
Képek Japán erdőgazdaságából. Irta: <i>Kaán Károly</i> , m. kir. erdész.....	805
Vadászati és halászati kiállításunk Párisban. Irta: <i>Lakatos Károly</i>	818
Fakereskedelem és faipar az 1899. évben. (A kereskedelmi és iparkamarák évi jelentéseiből.)	822
A czinkék erdőgazdasági jelentősége. Irta: <i>Vaitzik Emil</i> , akadémiai tanársegéd.....	836
Irodalmi szemle: Czukorkészítés a juharfa nedvéből. (B.) — Nodon-Bretonneau fatelítési eljárása. — Az államerdőkbeli vadászat bérbeadása Württembergben. (K—s.) — Az erdő és a jégkárveszély. (K—s.)	841
Párisi levél. (Az erdészeti és vadászati csoport kitüntetései.) Irta: <i>Földi János</i> , m. kir. erdőtanácsos	847
A párisi nemzetközi erdőgazdasági kongresszus tárgyalásai. (B.)	856
Külföldiek: Felolvasások. — Pályázat külföldi tanulmányutra. — Mentő-tanfolyam erdőőrök részére. (B.) — Közgazdasági kamara. (B.) — Taxus dugványok. (<i>Szereednyei</i>) — Hangfenék-gyártás. (<i>Pálka Gyula</i> .) — Egy új faiparcikk. (<i>Péck Dezső</i>) — A fák tiszteletére rendezett ünnep Olaszországban. (<i>Péck Dezső</i> .) — Oroszország erdőgazdaságáról. — Német fabevitel 1899-ben. — Agancskiállítás. — Mezőgazdasági kísérletügyi intézmények Magyarországon. — Nemzetközi kertészeti kiállítás Budapesten. — Halálozás. — Sajtóhibák.....	863
Hivatalos közlemények: I. Hirdetmény a folyó 1900. évben megtartandó erdőőri és vadőri szakvizsgák ügyében. — II. Felhívás a „gr. Tisza Lajos“, „Wagner Károly“ és az „Erzsébet-alapítvány“ból kiosztandó segélyek ügyében. — III. Felhívás az erdőbirtokosokhoz.....	876
Egyesületi hírdetések.....	880
Az Országos Erdészeti Egyesület pénztáránál teljesített befizetések. (1900. évi augusztus hóban)	883
Hirdető melléklet	I—XVII